

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE
LOCALĂ A COMUNEI VALEA
MOLDOVEI, JUDEȚUL SUCEAVA
2022 – 2027**

Prefață

Stimați cetățeni,

Ne bucurăm să avem în comuna Valea Moldovei oameni vrednici, pentru care dezvoltarea locală reprezintă o prioritate. Am reușit împreună să realizăm lucruri mărețe și ne propunem să continuăm în aceeași direcție.

De-a lungul timpului, comunitatea noastră s-a luptat cu lipsuri și marginalizare. Tinerii, valorile noastre, au fost nevoiți să părăsească acest teritoriu, în scopul găsirii unui trai mai bun. Azi, mai mult decât oricând, credem că suntem pregătiți să dăm o altă față comunei noastre și să investim în educație.

Această strategie va constitui punctul de plecare pentru toate proiectele ce se vor implementa în comuna noastră în anii următori. Ne propunem să răspundem nevoilor urgente cu care vă confrunțați și să asigurăm facilități demne de standardele Uniunii Europene.

Cu devotament,
Floriștean Niculai Romica – Primarul comunei Valea Moldovei

CUPRINS

CAPITOLUL I – CONTEXTUL ELABORĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI VALEA MOLDOVEI – ORIZONT 2027	15
CAPITOLUL II – DEZVOLTAREA LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL.....	17
CAPITOLUL III – CONTEXTUL ISTORIC.....	93
CAPITOLUL IV – CONTEXTUL CULTURAL.....	97
CAPITOLUL V – CONTEXTUL ADMINISTRATIV ȘI MANAGEMENTUL RURAL.....	99
CAPITOLUL VI – SISTEMUL DE EDUCAȚIE	107
CAPITOLUL VII – CONTEXTUL GEOGRAFIC.....	111
CAPITOLUL VIII – PROFILUL SOCIO – DEMOGRAFIC	115
CAPITOLUL IX – PROFILUL SOCIO – ECONOMIC.....	119
CAPITOLUL X – TURISMUL	125
CAPITOLUL XI – ANALIZA SWOT	127
CAPITOLUL XII – TENDINȚE INTERNAȚIONALE – DEZVOLTAREA RURALĂ ÎN CONTEXT EUROPEAN.....	135
CAPITOLUL XIII – PROCESUL DE CONSULTARE ȘI IMPLICARE A FACTORILOR INTERESAȚI.....	149
CAPITOLUL XIV – PORTOFOLIUL DE PROIECTE	181
CAPITOLUL XV – IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI.....	189

LISTA TABELELOR

Tabelul II.1: Priorități tematice ale strategiei de dezvoltare regională	52
Tabelul II.2: Obiectiv strategic 1, Strategia de Dezvoltare Suceava .	74
Tabelul II.3: Obiectiv strategic 2, Strategia de Dezvoltare Suceava .	77
Tabelul II.4: Obiectiv strategic 3, Strategia de Dezvoltare Suceava .	78
Tabelul II.5: Obiectiv strategic 4, Strategia de Dezvoltare Suceava .	80
Tabelul II.6: Obiectiv strategic 5, Strategia de Dezvoltare Suceava .	85
Tabelul IV.1: Situația bibliotecilor (Sursa: INS)	98
Tabelul V.1: Suprafața fondului funciar pe categorii (Sursa: INS) .	102
Tabelul V.2: Numărul locuințelor din comuna Valea Moldovei (Sursa: INS).....	103
Tabelul V.3: Lungimea rețelei de apă și canalizare (Sursa: INS)....	104
Tabelul V.4: Cantitatea de apă distribuită consumatorilor (Sursa: INS)	104
Tabelul V.5: Unități sanitare pe categorii (Sursa: INS).....	106
Tabelul V.6: Personal medico-sanitar (Sursa: INS).....	106
Tabelul VI.1: Populația școlară pe niveluri de instruire (Sursa: INS)	107
Tabelul VI.2: Personalul didactic pe niveluri de instruire (Sursa: INS)	107
Tabelul VI.3: PC-uri în dotarea unităților de învățământ (Sursa: INS)	108
Tabelul VI.4: Ponderea gospodăriilor ce au acces la internet acasă – pe medii de rezidență (%) (Sursa: INS).....	108
Tabelul VI.5: Rata abandonului în învățământul preuniversitar (%) (Sursa: INS)	109
Tabelul VIII.1: Populația după domiciliu pe grupe de vârstă din comuna Valea Moldovei (Sursa: INS).....	116
Tabelul VIII.2: Numărul nașcuților vii (Sursa: INS).....	117
Tabelul VIII.3: Sporul natural (Sursa: INS)	117

Tabelul VIII.4: Numărul căsătoriilor (Sursa: INS).....	117
Tabelul VIII.5: Numărul divorțurilor (Sursa: INS).....	117
Tabelul IX.1: Firme active înființate în comuna Valea Moldovei, perioada 1990 – 2022 (Sursa: listafirme).....	120
Tabelul IX.2: Firme active pe domenii de activitate la nivelul anului 2022 (Sursa: listafirme).....	120
Tabelul IX.3: Top 10 firme din comuna Valea Moldovei în anul 2021 după cifra de afaceri (Sursa: Ministerul Finanțelor).....	121
Tabelul IX.4: Rata șomajului pe sexe la nivelul comunei Valea Moldovei (%) (Sursa: INS).....	123
Tabelul IX.5: Numărul mediu al salariaților în comuna Valea Moldovei (Sursa: INS)	123
Tabelul XI.1: Analiza SWOT a infrastructurii economice	127
Tabelul XI.2: Analiza SWOT a capitalului uman, piața muncii și demografie	128
Tabelul XI.3: Analiza SWOT a infrastructurii tehnico-edilitare, management rural.....	130
Tabelul XI.4: Analiza SWOT a turismului	131
Tabelul XI.5: Analiza SWOT a sistemului de învățământ și cultură	132
Tabelul XI.6: Analiza SWOT a infrastructurii medicale	134

LISTA FIGURILOR

Figura VI.1: Evoluția populației cuprinse între 3 – 14 ani comparativ cu populația școlară în comuna Valea Moldovei (Sursa: INS).....	110
Figura VIII.1: Evoluția demografică a comunei Valea Moldovei (Sursa: INS)	115
Figura VIII.2: Schimbări de domiciliu (Sursa: INS)	118
Figura IX.1: PIB-ul la nivelul regiunii Nord – Est, pe județe, perioada 2015 – 2019 (milioane lei) (Sursa: INS).....	119
Figura XIII.1: Gruparea respondenților pe grupe de vârstă.....	149
Figura XIII.2: Gruparea respondenților după ultimele studii absolvite	150
Figura XIII.3: Aprecierea serviciilor de transport	151
Figura XIII.4: Aprecierea serviciilor de poștă și curierat	151
Figura XIII.5: Aprecierea infrastructurii de apă potabilă	152
Figura XIII.6: Aprecierea infrastructurii de canalizare.....	152
Figura XIII.7: Aprecierea infrastructurii de salubritate	153
Figura XIII.8: Aprecierea infrastructurii de iluminat public	154
Figura XIII.9: Aprecierea infrastructurii rutiere	154
Figura XIII.10: Aprecierea activității economice în sectorul industrie	155
Figura XIII.11: Aprecierea activității economice în sectorul comerț	156
Figura XIII.12: Aprecierea activității economice în sectorul agricol	156
Figura XIII.13: Aprecierea activității economice în sectorul zootehnic	157
Figura XIII.14: Aprecierea activității economice în sectorul turism.....	157
Figura XIII.15: Aprecierea infrastructurii educaționale: dotarea școlilor	158
Figura XIII.16: Aprecierea infrastructurii educaționale: dotarea grădinițelor	159

Figura XIII.17: Aprecierea infrastructurii educaționale: dotarea bibliotecilor	159
Figura XIII.18: Aprecierea competenței cadrelor didactice	160
Figura XIII.19: Aprecierea nivelului de dotare a bazei sportive	160
Figura XIII.20: Aprecierea nivelului de mulțumire față de numărul medicilor	161
Figura XIII.21: Aprecierea nivelului de mulțumire față de competențele medicilor	161
Figura XIII.22: Aprecierea nivelului de mulțumire față de numărul farmaciilor	162
Figura XIII.23: Aprecierea nivelului de mulțumire față de aprovizionarea farmaciilor	162
Figura XIII.24: Aprecierea nivelului de mulțumire față de condițiile din cabinetele medicale	163
Figura XIII.25: Aprecierea nivelului de mulțumire față de condițiile din cabinetele stomatologice	163
Figura XIII.26: Aprecierea nivelului de mulțumire față de serviciile medicale veterinare	164
Figura XIII.27: Aprecierea infrastructurii de asistență socială pentru bătrâni	164
Figura XIII.28: Aprecierea infrastructurii de asistență socială pentru persoanele cu handicap	165
Figura XIII.29: Aprecierea infrastructurii de asistență socială pentru copii	165
Figura XIII.30: Domenii de interes în vederea realizării unei investiții	166
Figura XIII.31: Principalele probleme ale comunei Valea Moldovei	167
Figura XIII.32: Acțiuni propuse în sondaj pentru rezolvarea problemelor	167
Figura XIII.33: Fenomene sociale negative care afectează comuna Valea Moldovei	168
Figura XIII.34: Aprecierea satisfacției generale a vieții	169

Figura XIII.35: Aprecierea satisfacției financiare	170
Figura XIII.36: Satisfacția privind condițiile de locuit.....	171
Figura XIII.37: Rata de supraaglomerare a locuinței.....	172
Figura XIII.38: Numărul de ore lucrate pe săptămână	172
Figura XIII.39: Aprecierea satisfacției locului de muncă.....	173
Figura XIII.40: Aprecierea satisfacției utilizării timpului	174
Figura XIII.41: Autoevaluarea stării de sănătate	174
Figura XIII.42: Aprecierea speranței de viață.....	175
Figura XIII.43: Aprecierea satisfacției privind relațiile sociale.....	176
Figura XIII.44: Rata populației care consideră faptul că are pe cine se baza	176
Figura XIII.45: Aprecierea siguranței publice	177
Figura XIII.46: Aprecierea încrederii în sistemul de guvernare...	178
Figura XIII.47: Aprecierea satisfacției privind mediul înconjurător	179

LISTA IMAGINILOR

Imaginea III.1: Căminul cultural din comuna Valea Moldovei.....	97
Imaginea V.1: Organigrama primăriei Valea Moldovei.....	100
Imaginea V.2: Legăturile rutiere ale comunei Valea Moldovei	105
Imaginea VII.1: Amplasarea în cadrul județului.....	112
Imaginea X.1: Gospodărie țărănească.....	125
Imaginea X.2: Biserica romano-catolică din Valea Moldovei.....	126
Imaginea X.3: Cabana Raisa.....	126

CAPITOLUL I – CONTEXTUL ELABORĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI VALEA MOLDOVEI – ORIZONT 2027

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Valea Moldovei, va reprezenta, în perioada 2021 – 2027, un document cheie al cărui scop constă în asigurarea unei viziuni coerente de dezvoltare transpusă într-un portofoliu de propuneri prioritare, ideal sprijinite de comunitate și finanțabile de către Uniunea Europeană. Acest document va răspunde nevoilor locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna guvernare, colaborarea și implicarea comunității să reprezinte piloni de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

Elaborarea strategiei cuprinde trei faze principale: o fază de început și fundamentare; o perioadă de derulare a planificării; o fază finală de implementare a SDL.

În prima etapă ne conturăm o imagine clară asupra nivelului de dezvoltare a comunei Valea Moldovei.

În cea de-a doua etapă stabilim viziunea de dezvoltare a comunei Valea Moldovei în perioada 2021 – 2027 iar în cele din urmă demarăm implementarea strategiei și atingerea tuturor obiectivelor planificate.

În momentul actual, dezvoltarea comunei Valea Moldovei are ca principii utilizarea resurselor locale în activitatea economică pentru a da plus valoare potențialului local.

Politicile care urmăresc susținerea creșterii regionale sunt susținute și fundamentate cu ajutorul teoriei dezvoltării endogene, care consideră progresul drept un determinant de bază al creșterii, în timp ce, schimbările tehnologice (aspecte cheie ale capitalului uman, efectele de scară, spillover, cercetare – dezvoltare, furnizarea de servicii publice etc.) pot contribui la atingerea unui anumit grad de convergență și la creșterea cumulativă polarizată. Analize recente efectuate de specialiști și concentrate pe relațiile dintre creșterea economică, geografie, aglomerări și inovare – cunoaștere, au demonstrat faptul că, în anumite regiuni, noile modele de creștere sunt asemănătoare cu cele propuse pentru zonele de origine.

Instrumentele specifice politicii regionale promovate cu ajutorul teoriei dezvoltării endogene sunt îndreptate spre creșterea nivelului educațional al forței de muncă, stimularea mediului de afaceri prin susținerea apariției de firme noi (start-up, spin-off) și printr-un proces susținut de difuzare a cunoașterii.

Caracterul social pronunțat al politicilor regionale a determinat unii specialiști să țină seama, atunci când sunt propuse măsuri și acțiuni specifice, de capitalul social al regiunilor. Capitalul social este elementul comun care unește comunitățile și contribuie la atingerea unui nivel ridicat al bunăstării umane. Aceste lucruri se realizează prin: impulsionearea schimbului de informații și diminuarea costurilor de tranzacție, facilitarea adoptării de decizii colective (factor esențial al coeziunii sociale), prin apartenența la anumite grupuri sociale etc. Frecvent întâlnită în practică, fundamentarea politicilor regionale pe baza teoriei capitalului social are în centrul atenției impactul social, cultural și politic asupra creșterii economice, concentrându-se pe coeziunea și rețele sociale.

La baza elaborării SDL VALEA MOLDOVEI stă descrierea amănunțită a principalelor domenii strategice: social – demografic, economic, geografic, educație, cultură/ istorie cât și administrativ, pentru a forma o imagine de ansamblu și a prioritiza direcțiile de dezvoltare principale pentru a reduce impedimentele care stau în calea dezvoltării comunității. Aceste date sunt corelate cu datele statistice naționale, regionale și județene. Ulterior, în urma analizei rezultatelor anchetei sociologice realizate în comuna Valea Moldovei se evidențiază principalele aspecte de care depinde în linii mari dezvoltarea comunei. În același timp, pentru a obține o imagine cuprinzătoare a situației actuale a comunei Valea Moldovei, precum și pentru a scoate în evidență tendințele de dezvoltare și așteptările comunității, se realizează grupuri de lucru cu reprezentanți ai comunității. Toate aspectele evidențiate în cadrul întâlnirilor de lucru precum și cele care reies din ancheta sociologică realizată în comuna Valea Moldovei, vor sta la baza planului de acțiune pentru perioada 2021 – 2027.

CAPITOLUL II – DEZVOLTAREA LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL

Dezvoltarea sustenabilă poate fi definită, în sens larg, ca fiind îmbunătățirea vieții fiecăruia „acum și pentru generațiile care vor veni”. Practic, în acest fel se face legătura între ceea ce înseamnă dezvoltare economică, justiție socială, valori democratice și protecția mediului. Elementul de noutate este omul integrat și în strânsă relație cu mediul înconjurător.

Conceptul de dezvoltare sustenabilă promovat de forurile Națiunilor Unite se referă la:

- dezvoltare economică echitabilă și echilibrată;
- un nivel ridicat al angajării, al coeziunii sociale și al includerii;
- asumarea responsabilității pentru folosirea resurselor naturale și a protecției mediului;
- politici coerente, deschise și transparente;
- cooperare internațională pentru promovarea dezvoltării sustenabile la nivel global.

Conceptul actual de dezvoltare rurală este fundamentat pe cel de dezvoltare durabilă și are câteva trăsături fundamentale, referindu-se la:

- Dezvoltarea rurală sustenabilă, care presupune dezvoltare economică echitabilă și echilibrată, cu un nivel ridicat al coeziunii sociale și al includerii și asumarea responsabilității pentru folosirea resurselor naturale și a protecției mediului;
- Dezvoltarea rurală extensivă sau integrată, care se referă la dezvoltarea mediului rural prin extinderea mijloacelor de comunicare și informare și prin extinderea activităților din mediul rural spre sectorul non-agricol și promovarea agriculturii extensive, a cărei coordonată esențială este transferul informațional (conceptul de agricultură extensivă aici este diferit de cel tradițional, care definea opusul agriculturii intensive);
- Dezvoltarea rurală multisectorială, care se referă la crearea de rețele și parteneriate între organizații internaționale, agenții naționale sau organizații ale societății civile, în vederea abordării multisectoriale.

În Europa, ruralul a fost studiat foarte multă vreme din punct de vedere etnografic sau geografic. De-a lungul timpului, s-au conturat mai multe paradigme de cercetare:

- modelul tradiționalist, care consideră mediul rural, respectiv satul, ca fiind adevăratul păstrător al spiritualității, specificității și originalității unei culturi, a unei societăți, cercetările de acest fel căutând să releve valorile, comportamentele și simbolurile rurale tradiționale;
- modelul meliorist, care consideră mediul rural ca fiind forma genetică a unei societăți, dar insuficient evoluată și care trebuie adusă la nivelul structurilor urbane. Cercetările din acest domeniu măsoară, în general, decalajele dintre urban și rural, din perspectiva veniturilor, educației, confortului și a productivității;
- modelul ecologic, care relevă specificitatea, particularitățile și avantajele modului de viață contemporan rural;
- modelul cronoregresiv, utilizat, în general, în monografiile de așezări rurale (vezi Durand Drouhin, L. M. Szwergub, V. Mihăilescu).

În Uniunea Europeană peste jumătate din populație locuiește în localități rurale, care acoperă peste 90% din teritoriu.

Dezvoltarea rurală în Europa a fost implicit cuprinsă în Politicile Agricole Comune (PAC) (Common Agricultural Policy).

La sfârșitul anilor 1950 și începutul anilor 1960, politicile agricole comune au avut drept scop încurajarea producției agricole, prin suportul direct al producției și prin modernizarea agriculturii. Structura agricolă a Europei se caracteriza printr-un număr mare de ferme mici și o pondere mare a populației ocupate în agricultură.

La ora actuală la nivelul Uniunii Europene sunt promovate trei instrumente pentru dezvoltarea durabilă a mediului rural: LEADER, TRDI și SAPARD LEADER + (pentru EU-15). Scopul programului este de a susține și încuraja actorii economici din mediul rural, în vederea dezvoltării pe termen lung. Factorii locali de decizie sunt invitați să elaboreze și să implementeze strategii originale de dezvoltare, punând accent pe:

- specificitatea și unicitatea spațiului natural, dar și a tradiției;
- îmbunătățirea mediului economic, în vederea creării de noi locuri de muncă;

- îmbunătățirea abilităților de auto-organizare a comunităților rurale, în vederea promovării coeziunii sociale. În acest sens, se creează grupuri locale de acțiune (GAL), care vor elabora planurile locale de dezvoltare și care vor fi responsabile pentru implementarea acestora.

TRDI (Temporary Rural Development Instrument) (pentru cele 10 țări noi membre ale UE) este un instrument susținut de FEAGA (Fondul European pentru Garantare în Agricultură) și cuprinde principalele măsuri de uniformizare a politicilor din cele 10 țări noi membre ale UE și restul spațiului European, cuprinzând o serie de măsuri pentru protecția mediului, pensionarea timpurie, împădurire și acordarea de plăți compensatorii pentru zonele defavorizate.

SAPARD (pentru România și Bulgaria) sau Programul Special de Pre-aderare își propune să acorde asistență în dezvoltarea rurală și a agriculturii. Principalele obiective ale programului de pre-aderare sunt:

- suportul agriculturii și al dezvoltării rurale, în perioada de pre-aderare;
- rezolvarea problemelor pe termen lung, în vederea ajustării sectorului agricol și a ruralului în întregime;
- implementarea „acquis communautaire” în domeniul politicilor agricole.

Politica Agricolă Comună urmărește mai multe obiective, printre care și dezvoltarea rurală. Pe plan național, ea se regăsește sub forma Planului Național de Dezvoltare Rurală sprijinit de un Plan Strategic PAC care se bazează pe analiza nevoilor oamenilor și atingerea obiectivelor PAC. Prin intermediul dezvoltării rurale, PAC urmărește înglobarea a mai multor obiective cheie cu scopul de a crea un spațiu rural modern.

Noile strategii și programe de dezvoltare rurală vor fi construite în jurul a patru axe prioritare, după cum urmează:

- axa 1, privind îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier;
- axa 2, privind îmbunătățirea mediului în zonele rurale;
- axa 3, privind calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;
- axa 4, privind Leader.

Resursele destinate priorităților comunitare de dezvoltare rurală vor depinde de situația specifică, de punctele tari, punctele slabe și oportunitățile specifice fiecărei zone de programare. Pe lângă avantajele aduse, PAC stârnește și controverse, ridicând numeroase probleme: producția în exces, amplificarea cheltuielilor agricole și exploatarea pământului. Acestor controverse li se aduc argumente privind ignorarea regulii de cerere și ofertă, deoarece se produce prea mult, acest lucru ducând la risipă. Mai mult, vorbim și despre prețuri ridicate care împiedică evoluția unei agriculturi moderne și eficiente.

În România, principalele probleme au fost raportate la nivelul subvențiilor prea mici în comparație cu costurile de producție.

Integrarea României în Uniunea Europeană a ajutat la dezvoltarea unui sistem agricol modern, care să asigure un nivel de viață echitabil populației rurale și o aprovizionare la prețuri rezonabile consumatorilor și, în special, circulația liberă a mărfurilor pe teritoriul UE.

Pentru perioada de programare 2021 – 2027 fondurile vor fi alocate pe baza Planului Național Strategic și finanțate de Fondul european de garantare agricolă și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală. Așadar, România are un buget PAC 20,5 miliarde EUR din care 13,3 miliarde – destinate plăților directe, 363 milioane EUR alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA), iar 6,7 miliarde EUR alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR). Planul Național Strategic al României va avea în vedere atingerea următoarelor obiective:

- Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și atingerea securității alimentare;
- Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității;
- Îmbunătățirea poziției fermierilor în lanțul valoric.

Pentru anul 2020 raportat la România, s-au elaborat 5 obiective, comparativ cu nivelul Europei care vor trebui să atingă următorii indicatori:

- **ocuparea forței de muncă** – 75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă;
- **cercetarea și inovarea** – 3% din PIB-ul UE ar trebui investit în cercetare-dezvoltare;
- **schimbările climatice și energia** – obiectivele „20/20/20” în materie de climă/ energie ar trebui îndeplinite (inclusiv o

reducere a emisiilor majorată la 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens);

- **educația** – rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de 10% și ar trebui atinsă o rată de cel puțin 40% absolvenți de studii superioare, din totalul generației tinere;
- **combaterea sărăciei** – numărul persoanelor amenințate de sărăcie ar trebui redus cu 20 de milioane.

De asemenea, strategia cuprinde 7 inițiative emblematic (programe pilot), care asigură cadrul prin care Uniunea Europeană și autoritățile naționale își susțin reciproc eforturile în domenii prioritare pentru Strategia Europa 2020.

În ceea ce privește dezvoltarea regională și coeziunea după anul 2020, sunt prezentate 5 priorități investiționale mijlocite optim de UE:

- **O Europă mai inteligentă** (inovare, digitalizare, transformare economică, sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii);
- **O Europă mai verde** (energie din surse regenerabile, combaterea schimbărilor climatice, fără emisii de carbon);
- **O Europă conectată** (rețele strategice de transport și digitale);
- **O Europă mai socială** (sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale, a accesului egal la sistemul de sănătate);
- **O Europă mai apropiată de cetățenii săi** (sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE).

Uniunea Europeană și autoritățile naționale își susțin reciproc eforturile în domenii prioritare pentru Strategia Europa 2020.

1. „O Uniune a inovării” pentru a îmbunătăți condițiile-cadru și accesul la finanțările pentru cercetare și inovare, astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă.

La nivelul UE, Comisia depune eforturi pentru:

- Definitivarea spațiului european de cercetare, elaborarea unei agende strategice de cercetare centrată pe provocări precum securitatea energetică, transporturile, schimbările climatice, utilizarea eficientă a resurselor, sănătatea și îmbătrânirea, metodele de producție ecologice și gestionarea terenurilor,

precum și consolidarea programării comune cu statele membre și regiunile;

- Îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru a permite întreprinderilor să inoveze, crearea unui brevet european unic și a unei instanțe specializate în materie de brevete, modernizarea cadrului de protejare a drepturilor de autor și a mărcilor comerciale, îmbunătățirea accesului IMM-urilor la protecția proprietății intelectuale;
- Accelerarea instituirii unor standarde interoperabile; îmbunătățirea accesului la capital și utilizarea deplină a politicilor care vizează cererea, de exemplu prin achiziții publice și reglementare inteligentă;
- Lansarea de parteneriate europene în domeniul inovării între UE și nivelurile naționale, în vederea accelerării dezvoltării și utilizării tehnologiilor necesare pentru a răspunde provocărilor identificate.

Primul parteneriat are în vedere următoarele elemente:

- „crearea bioeconomiei până în 2020”, „tehnologiile generice esențiale care contribuie la modelarea viitorului industrial al Europei” și „tehnologiile care să le permită persoanelor în vârstă să trăiască în mod independent și să fie activi în societate”;
- Consolidarea și dezvoltarea în continuare a rolului instrumentelor UE de susținere a inovării (de exemplu, fondurile structurale, fondurile de dezvoltare rurală, programul-cadru de cercetare-dezvoltare, programul-cadru pentru competitivitate și inovare, planul SET), inclusiv printr-o colaborare mai strânsă cu BEI și prin simplificarea procedurilor administrative în vederea facilitării accesului la finanțare, în special pentru IMM-uri, precum și introducerea unor mecanisme inovatoare de stimulare legate de piața carbonului, în special pentru cei cu o evoluție rapidă.

Inovare și Tehnologie (EIT), precum și promovarea spiritului antreprenorial prin sprijinirea întreprinderilor tinere inovatoare.

La nivel național, statele membre vor trebui:

- Să reformeze sistemele de cercetare-dezvoltare și inovare de la nivel național (și regional) pentru a promova excelența și

specializarea inteligentă, să consolideze cooperarea între universități, mediul de cercetare și întreprinderi, să pună în aplicare programe comune și să întărească cooperarea transfrontalieră în domeniile în care UE aduce valoare adăugată și să adapteze procedurile naționale de finanțare în consecință, să asigure difuzarea tehnologiei pe teritoriul UE;

- Să garanteze existența unui număr suficient de absolvenți de universități de științe, matematică și inginerie și să axeze programele școlare pe creativitate, inovare și spirit antreprenorial;
- Să acorde prioritate cheltuielilor destinate cunoașterii, inclusiv prin folosirea stimulentei fiscale și a altor instrumente financiare pentru a promova investiții private mai semnificative în cercetare-dezvoltare.

2. „Tineretul în mișcare” pentru a consolida performanța sistemelor de educație și pentru a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii.

La nivelul UE, Comisia depune eforturi pentru:

- Integrarea și consolidarea programelor UE de mobilitate, cele destinate universităților și cele destinate cercetătorilor (precum Erasmus, Erasmus Mundus, Tempus și Marie Curie) și corelarea acestora cu resursele și programele naționale;
- Impulsionarea agendei de modernizare a învățământului superior la nivelul programelor școlare, al guvernantei și al finanțării, inclusiv prin evaluarea comparativă a performanței universităților și a rezultatelor educaționale în context global;
- Identificarea metodelor de promovare a spiritului antreprenorial prin programe de mobilitate pentru tinerii profesioniști;
- Promovarea recunoașterii învățării non-formale și informale;
- Lansarea unui cadru pentru încadrarea în muncă a tinerilor, în care să fie prezentate politicile menite să reducă rata șomajului în rândul tinerilor: acest cadru ar trebui să promoveze, cu ajutorul statelor membre și al partenerilor sociali, intrarea tinerilor pe piața muncii prin intermediul uceniciilor, al stagiilor sau al altor experiențe de muncă, inclusiv printr-o inițiativă („Primul loc de muncă EURES”) al cărui obiectiv este de a

spori șansele tinerilor de ocupare a unui loc de muncă prin favorizarea mobilității în UE.

La nivel național, statele membre vor trebui:

- Să efectueze investiții eficiente în sistemele de învățământ și de formare la toate nivelurile (de la nivel preșcolar la nivel universitar);
- Să amelioreze rezultatele în domeniul educației, tratând fiecare segment (preșcolar, primar, secundar, profesional și universitar) în cadrul unei abordări integrate, care să includă competențele-cheie și care are scopul de a reduce abandonul școlar timpuriu;
- Să consolideze deschiderea și relevanța sistemelor de învățământ prin instituirea unor cadre naționale de calificare și printr-o mai bună direcționare a rezultatelor învățării spre nevoile pieței muncii;
- Să faciliteze intrarea tinerilor pe piața muncii prin acțiuni integrate care cuprind îndrumare, consiliere și ucenicie.

3. „O agendă digitală pentru Europa” pentru a accelera dezvoltarea serviciilor de internet de mare viteză și pentru a valorifica beneficiile pe care le oferă o piață digitală unică gospodăriilor și întreprinderilor.

La nivelul UE, Comisia depune eforturi pentru:

- Oferirea unui cadru juridic stabil, care să stimuleze investițiile într-o infrastructură pentru internet de mare viteză, deschisă și competitivă, precum și în serviciile conexe;
- Dezvoltarea unei politici eficiente în domeniul spectrului;
- Facilitarea utilizării fondurilor structurale ale UE pentru realizarea acestei agende;
- Crearea unei adevărate piețe unice pentru conținutul și serviciile online (și anume, servicii web ale UE sigure și fără frontiere și piețe de conținut digital) care să beneficieze de niveluri ridicate de securitate și încredere, de un cadru echilibrat de reglementare cu regimuri clare de drepturi, de consolidarea licențelor multiteritoriale, de protecție și remunerație adecvate pentru deținătorii de drepturi și de un sprijin activ în vederea digitalizării bogatului patrimoniu cultural european și a modelării guvernantei globale a internetului;

- Reformarea fondurilor destinate cercetării și inovării și creșterea sprijinului în domeniul TIC, astfel încât atuurile tehnologice ale Europei în domenii strategice să fie consolidate și să se creeze condițiile ca IMM-urile care înregistrează niveluri ridicate de creștere să devină lideri pe piețele emergente și să stimuleze inovarea în domeniul TIC în toate sectoarele de activitate;
- Promovarea accesului la internet și adoptarea acestuia de către toți cetățenii europeni, în special prin acțiuni de susținere a competențelor digitale și a accesibilității serviciilor digitale.

La nivel național, statele membre vor trebui:

- Să elaboreze strategii operaționale privind internetul de mare viteză și să orienteze fondurile publice, inclusiv cele structurale, spre domeniile care nu sunt acoperite integral de investițiile private;
- Să stabilească un cadru juridic pentru coordonarea lucrărilor publice astfel încât costurile pentru dezvoltarea rețelelor să se reducă;
- Să promoveze dezvoltarea și utilizarea unor servicii on-line moderne și accesibile (de exemplu, e-guvernare, servicii de asistență medicală online, casa inteligentă, competențele informatice, securitatea).

4. „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” pentru a permite decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, pentru a sprijini trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon, pentru a crește utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru a moderniza sectorul transporturilor și a promova eficiența energetică.

La nivelul UE, Comisia depune eforturi pentru:

- Mobilizarea instrumentelor financiare ale UE (de exemplu, fondurile pentru dezvoltare rurală, fondurile structurale, programul cadru pentru C&D, rețelele transeuropene, BEI), ca parte a unei strategii solide de finanțare, care îmbină finanțarea UE cu finanțarea publică națională și cu cea privată;
- Consolidarea unui cadru de utilizare a instrumentelor de piață (de exemplu, certificate de emisii, reforma impozitării energiei,

cadru privind ajutoarele de stat, încurajarea unei utilizări mai extinse a achizițiilor publice ecologice);

- Prezentarea de propuneri pentru modernizarea și decarbonizarea sectorului transporturilor, contribuind, astfel, la creșterea competitivității.

Acest lucru poate fi realizat printr-un ansamblu de măsuri, de exemplu măsuri de infrastructură precum dezvoltarea rapidă a unor infrastructuri de rețea de mobilitate electrică, gestionarea eficientă a traficului, logistică mai performantă, urmărirea reducerii emisiilor de CO₂ pentru autovehiculele rutiere, pentru sectoarele aviației și maritim, inclusiv lansarea unei inițiative majore privind automobilele ecologice europene, care va contribui la promovarea noilor tehnologii, inclusiv a autovehiculelor electrice și hibride, printr-o combinație de măsuri de sprijin care cuprind cercetarea, stabilirea unor standarde comune și dezvoltarea infrastructurii necesare:

- Accelerarea punerii în aplicare a unor proiecte strategice cu o valoare adăugată ridicată pentru Europa, în vederea eliminării principalelor blocaje, în special în secțiunile transfrontaliere și nodurile intermodale (orașe, porturi, platforme logistice);
- Finalizarea pieței interne a energiei și punerea în aplicare a planului privind tehnologiile energetice strategice (SET). În acest sens, promovarea surselor regenerabile de energie constituie, de asemenea, o prioritate;
- Prezentarea unei inițiative privind evoluția rețelelor europene, inclusiv a rețelelor transeuropene de energie, către o super-rețea europeană, „rețele inteligente” și interconectarea, în special a surselor regenerabile de energie, la rețea (cu sprijinul fondurilor structurale și al BEI). În acest sens, este necesară promovarea proiectelor de infrastructură de importanță strategică majoră pentru UE în zona baltică, în Balcani, în regiunea mediteraneeană și în Eurasia;
- Adoptarea și implementarea unui Plan de acțiune revizuit privind eficiența energetică și promovarea unui program substanțial în domeniul utilizării eficiente a resurselor (sprijinind atât IMM-urile, cât și gospodăriile) prin utilizarea fondurilor structurale și a altor tipuri de fonduri în vederea mobilizării de noi finanțări prin intermediul modelelor existente și foarte eficace de scheme de investiții inovatoare. Această

măsură ar trebui să determine modificări ale modului de consum și de producție;

- Stabilirea unei viziuni privind modificările structurale și tehnologice necesare pentru a face tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și rezistentă la schimbările climatice până în anul 2050, fapt care va permite UE să își atingă obiectivele privind reducerea emisiilor și biodiversitatea. Aceasta include prevenirea dezastrelor și reacția la acestea, precum și exploatarea contribuției pe care politicile de coeziune, agricolă, de dezvoltare rurală și maritimă o au în lupta împotriva schimbărilor climatice, în special prin măsuri de adaptare bazate pe o utilizare mai eficientă a resurselor, care vor contribui, de asemenea, la îmbunătățirea securității alimentare la nivel mondial.

La nivel național, statele membre vor trebui:

- Să elimine treptat subvențiile dăunătoare mediului, făcând excepții doar în cazul persoanelor defavorizate;
- Să dezvolte instrumente de piață, precum stimulente fiscale și achiziții publice menite să adapteze metodele de producție și de consum;
- Să dezvolte infrastructuri energetice și de transport inteligente, modernizate și complet interconectate și să utilizeze pe deplin TIC;
- Să asigure implementarea coordonată a proiectelor de infrastructură, în cadrul rețelei centrale a UE, care contribuie în mod decisiv la eficacitatea sistemului de transport al UE, în ansamblul său;
- Să se concentreze asupra dimensiunii urbane a transporturilor, responsabile de o mare parte din emisiile generate și din congestiile rețelilor;
- Să utilizeze reglementarea, dezvoltând standarde de performanță energetică în construcții și instrumente de piață precum impozitarea, subvențiile și achizițiile publice pentru a reduce consumul de energie și de resurse și să utilizeze fondurile structurale pentru a investi în construcția de clădiri publice eficiente din punct de vedere energetic și într-o reciclare mai eficientă;

- Să stimuleze instrumente care permit economisirea de energie și care ar putea crește eficiența în sectoarele mari consumatoare de energie, precum cele bazate pe folosirea TIC.

5. „O politică industrială adaptată erei globalizării”
 pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri, și a sprijini dezvoltarea unei baze industriale solide și durabile în măsură să facă față concurenței la nivel mondial.

La nivelul UE, Comisia depune eforturi pentru:

- Stabilirea unei politici industriale care să creeze condițiile cele mai favorabile pentru a menține și a dezvolta o bază industrială puternică, competitivă și diversificată în Europa, precum și pentru a sprijini tranziția sectoarelor de producție către o utilizare mai eficientă a energiei și a resurselor;
- Dezvoltarea unei abordări orizontale a politicii industriale, care să combine diverse instrumente de politică (de exemplu, reglementarea „inteligentă”, modernizarea achizițiilor publice, normele în materie de concurență și stabilirea de standarde);
- Îmbunătățirea mediului de afaceri, în special pentru IMM-uri, inclusiv prin reducerea costurilor de tranzacție aferente desfășurării unei activități economice în Europa, prin promovarea clusterelor și prin îmbunătățirea accesului convenabil la finanțare;
- Promovarea restructurării sectoarelor aflate în dificultate pentru orientarea acestora către activități de viitor, inclusiv prin redistribuirea rapidă a competențelor către sectoarele și piețele cu un ritm alert de creștere și prin acordarea de sprijin prin intermediul sistemului de ajutoare de stat de care dispune UE și/ sau prin Fondul de ajustare la globalizare;
- Promovarea tehnologiilor și a metodelor de producție care reduc utilizarea resurselor naturale și sporesc investițiile în patrimoniul natural al UE;
- Promovarea internaționalizării IMM-urilor;
- Asigurarea faptului că rețelele de transport și de logistică permit industriei din toată Uniunea să beneficieze de acces efectiv pe piața unică și, într-un context mai larg, pe piața internațională;
- Dezvoltarea unei politici spațiale eficace care să pună la dispoziție instrumentele necesare depășirii unor provocări-

cheie la nivel mondial și care să obțină rezultate, în special în ceea ce privește programele Galileo și GMES;

- Sporirea competitivității sectorului turismului în Europa;
- Revizuirea reglementărilor în vederea sprijinirii tranziției sectoarelor serviciilor și producției către o utilizare mai eficientă a resurselor, inclusiv printr-o reciclare mai eficientă; îmbunătățirea modului în care sunt definite standardele europene, astfel încât standardele europene și internaționale să stimuleze competitivitatea pe termen lung a industriei europene. Acest lucru va include promovarea comercializării și a adoptării unor: tehnologii generice esențiale; reînnoirea strategiei UE de promovare a responsabilității sociale a întreprinderilor, ca element-cheie în asigurarea încrederii pe termen lung a angajaților și a consumatorilor.

La nivel național, statele membre vor trebui:

- Să îmbunătățească mediul de afaceri, în special pentru IMM-urile inovatoare, inclusiv prin achiziții publice menite să sprijine inițiativele care încurajează inovarea;
- Să amelioreze condițiile de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală;
- Să reducă sarcina administrativă a societăților și să amelioreze calitatea legislației în domeniul afacerilor;
- Să colaboreze strâns cu părțile interesate din diverse sectoare (cu întreprinderile, cu sindicatele, cu mediul academic, cu ONG-urile, cu organizațiile de consumatori) pentru a identifica blocajele și a dezvolta o analiză comună cu privire la modalitățile de a menține o bază industrială și de cunoaștere solidă și de a plasa UE într-o poziție de lider în ceea ce privește dezvoltarea durabilă la nivel mondial.

6. „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă” pentru a moderniza piețele muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor, prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei în materie de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională.

La nivelul UE, Comisia depune eforturi pentru:

- Definirea și punerea în aplicare a celei de a doua etape a agendei de flexicuritate, împreună cu partenerii sociali europeni, pentru a identifica modalitățile de a îmbunătăți gestionarea tranzițiilor economice, de a combate șomajul și de a crește ratele de activitate;
- Adaptarea cadrului legislativ, în conformitate cu principiile reglementării „inteligente”, la evoluția modelelor de organizare a muncii (de exemplu, orele de lucru, detașarea lucrătorilor) și la noile riscuri la adresa sănătății și a securității muncii;
- Facilitarea și promovarea mobilității lucrătorilor în interiorul UE și asigurarea unei corespondențe mai bune între cererea și oferta de locuri de muncă, prin intermediul unui sprijin financiar adecvat acordat din fondurile structurale, în special din Fondul Social European (FSE), și promovarea unei politici în materie de migrație a lucrătorilor cuprinzătoare și orientate către viitor, care să răspundă, într-un mod flexibil, priorităților și nevoilor de pe piața muncii;
- Consolidarea capacității partenerilor sociali și valorificarea pe deplin a potențialului de soluționare a problemelor oferit de dialogul social la toate nivelurile (la nivelul UE, la nivel național/ regional, la nivel sectorial și la nivelul întreprinderilor), precum și promovarea unei cooperări mai strânse între instituțiile de pe piața muncii, inclusiv între serviciile publice de ocupare a forței de muncă din statele membre;
- Impulsionarea cadrului strategic de cooperare în materie de educație și formare în care să fie implicate toate părțile interesate. Acest lucru ar trebui să aibă drept rezultat punerea în aplicare a principiilor învățării de-a lungul vieții (în cooperare cu statele membre, cu partenerii sociali și cu experți), inclusiv prin parcursuri educaționale flexibile între diverse sectoare și niveluri de educație și formare și prin sporirea atractivității educației și formării profesionale. Partenerii sociali la nivel european ar trebui consultați în vederea dezvoltării unei inițiative proprii în acest domeniu;
- Asigurarea dobândirii competențelor necesare în vederea continuării studiilor și a integrării pe piața muncii, precum și a recunoașterii acestora pe tot parcursul educației generale, profesionale, superioare și din viața adultă și dezvoltarea unui

limbaj și a unor instrumente operaționale comune pentru educație/formare și muncă: un cadru european pentru aptitudini, competențe și profesii (ESCO).

La nivel național, statele membre vor trebui:

- Să pună în aplicare măsurile naționale de flexicuritate, astfel cum s-a convenit în cadrul Consiliului European (CE), să reducă segmentarea pieței muncii și să faciliteze tranzițiile și reconcilierea vieții profesionale cu viața privată;
- Să analizeze și să monitorizeze în mod regulat eficiența sistemelor fiscale și de asigurări sociale pentru a asigura rentabilitatea muncii, acordând o atenție specială persoanelor cu un nivel scăzut de calificare și eliminând în același timp măsurile care descurajează desfășurarea de activități independente;
- Să promoveze noi forme de reconciliere a vieții profesionale cu cea privată și politici de îmbătrânire activă și să sporească egalitatea de șanse între femei și bărbați;
- Să promoveze și să monitorizeze concretizarea eficace a rezultatelor dialogului social;
- Să impulsioneze punerea în aplicare a Cadrului european al calificărilor, prin instituirea unor cadre naționale ale calificărilor;
- Să asigure dobândirea competențelor necesare în vederea continuării studiilor și a integrării pe piața muncii, precum și recunoașterea acestora pe tot parcursul educației generale, profesionale, superioare și din viața adultă, inclusiv în cadrul învățării non-formale și informale;
- Să dezvolte parteneriate între mediul educației/formării și cel al muncii, în special prin implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertelor de educație și formare.

7. „Platforma europeană de combatere a sărăciei”
pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

Politica de coeziune va continua investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii:

- mai puțin dezvoltate – al căror PIB pe cap de locuitor este mai mic de 75% din PIB-ul mediu al UE-27;
- în tranziție – al căror PIB pe cap de locuitor se situează între 75% și 100% din PIB-ul mediu al UE-27;
- mai dezvoltate, al căror PIB pe cap de locuitor depășește 100% din PIB-ul mediu al UE-27.

Metoda de alocare a fondurilor se va baza încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor.

Se vor introduce totuși și noi criterii, precum:

- șomajul în rândul tinerilor;
- nivel scăzut de educație;
- schimbări climatice;
- primirea și integrarea migranților, pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren.

Strategia de dezvoltare teritorială a României reprezintă viziunea asumată a Guvernului și Parlamentului României privind dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul de timp 2035: România 2035, o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei. Scenariul România Policentrică urmărește dezvoltarea teritoriului național la nivelul unor nuclee de concentrare a resurselor umane, materiale, tehnologice și de capitaluri (orașe mari/medii), în perspectiva anului 2035 și conectarea eficientă a acestor zone de dezvoltare cu teoriile europene. Scenariul de dezvoltare România policentrică 2035 urmărește promovarea zonelor urbane funcționale medii/ mari la nivel național, prin elemente legate de creșterea conectivității și accesibilității între marile orașe și consolidarea poziției zonelor puternic urbanizate, odată cu asigurarea unor servicii optime de bază care să deservească orașele mici și localitățile rurale, plecând de la următoarele ipoteze ce guvernează dezvoltarea unui teritoriu:

- Existența unor rețele de transport eficiente și diversificate care să interconecteze orașele mari și piețele economice reprezintă un element important în dezvoltarea viitoare a teritoriului național;

- Dezvoltarea zonelor rurale este dependentă de asigurarea unui grad crescut de accesibilitate și legături de transport diversificate către marile centre urbane;
- Orașele din zonele transfrontriere au o capacitate crescută de cooperare și pot pune bazele unor sisteme urbane funcționale care să permită gestionarea eficientă a fluxurilor de oameni, mărfuri;
- Accesul oamenilor la oportunități reprezintă un element de atractivitate în configurarea spațiului urban și rural de calitate.

Teritoriile policentrice prezintă un potențial mai mare de asigurare a unui echilibru în dezvoltare în detrimentul celor mai puțin policentrice. Acest lucru poate fi asigurat prin susținerea dezvoltării unor centre urbane majore la nivelul teritoriului național și conectarea acestora cu orașele mici și zonele rurale.

PLANUL NAȚIONAL INTEGRAT ÎN DOMENIUL ENERGIEI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE 2021 – 2030

România își propune să aducă o contribuție echitabilă la realizarea țintei de decarbonare a Uniunii Europene și va urma cele mai bune practici de protecție a mediului. Aplicarea schemei EU – ETS (*EU Emissions Trading System*) și respectarea țăntelor anuale de emisii pentru sectoarele non - ETS reprezintă angajamentele principale pentru realizarea țăntelor. Pentru sectoarele care fac obiectivul schemei EU – ETS, obiectivul general al României de reducere a emisiilor se ridică la aproximativ 44% până în 2030 față de anul 2005.¹

Procesul de decarbonare va fi influențat și de îndeplinirea următoarelor obiective strategice aferente economiei circulare:

- Creșterea ratei de reutilizare și de reciclare a deșeurilor municipale la minimum 70% până în 2030 (minim 50% până la sfârșitul anului 2025);

---

¹ Regulamentul nr. 2018/842/UE al Parlamentului European și al Consiliului privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și de modificare a Regulamentului nr. 525/2013/UE

- Reducerea cantității de deșeuri biodegradabile municipale depozitate la 35% din cantitatea de deșeuri biodegradabile municipale generată în anul 1995, până la sfârșitul anului 2020;
- Depozitarea până la finalul anului 2025 numai a deșeurilor supuse în prealabil unor operații de tratare;
- Creșterea ratei de reciclare a deșeurilor din ambalaje la 80% până în 2030, având ca obiective intermediare o rată de 60% până în 2020 și de 70% până în 2025;
- Interzicerea depozitării materialelor reciclabile precum mase plastice, metale, sticlă, hârtie și carton, precum și a deșeurilor biodegradabile până în 2025, eliminare completă a depozitării deșeurilor până în 2030;
- Dezvoltarea piețelor de materii prime secundare de înaltă calitate, inclusiv prin evaluarea valorii adăugate aduse de criteriile de stabilire a încetării statutului de deșeu aplicabile anumitor materiale;
- Creșterea gradului de valorificare energetică la minim 15% până la finalul anului 2025;
- Creșterea gradului de colectare separată a deșeurilor reciclabile pe trei fracții (hârtie și carton, plastic și metal și sticlă) astfel încât să se atingă o rată minimă de capturare de 52% în fiecare județ și în municipiul București.

STRATEGIA ENERGETICĂ A ROMÂNIEI 2020 – 2030, CU PERSPECTIVA ANULUI 2050

Strategia Energetică a României 2020 - 2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Obiectivele Strategiei Energetice sunt:

1. Asigurarea accesului la energie electrică și termică pentru toți consumatorii;

2. Energie curată și eficiență energetică;
3. Modernizarea sistemului de guvernare corporativă și a capacității instituționale de reglementare;
4. Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice;
5. Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;
6. Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane calificate;
7. România, furnizor regional de securitate energetică;
8. Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificarea resurselor energetice primare naționale.

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE RENOVARE PE TERMEN LUNG PENTRU SPRIJINIREA PARCULUI NAȚIONAL DE CLĂDIRI REZIDENȚIALE ȘI NEREZIDENȚIALE, ATÂT PUBLICE CÂT ȘI PRIVATE ÎNTR-UN PARC MOBILIAR CU UN NIVEL RIDICAT DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ȘI DECARBONAT PÂNĂ ÎN 2050

Conform Raportului „EU Energy in Figures 2018” publicat de Comisia Europeană, în perioada 2010 – 2016, consumul primar de energie a scăzut cu 8,9%, de la 34,33 Mtep la 31,26 Mtep. Cu toate acestea, consumul final de energie a scăzut doar cu aproximativ 1,4%, de la 22,59 Mtep la 22,28 Mtep. Majoritatea sectoarelor de utilizare finală a energiei au înregistrat o scădere în perioada respectivă, cu excepția sectorului transporturilor, care a înregistrat o creștere semnificativă. În ceea ce privește sectorul rezidențial, consumul final de energie a scăzut cu 8,4%, de la 8,10 Mtep la 7,42 Mtep. În cazul sectorului serviciilor, care cuprinde sectorul public și sectorul comercial, consumul final de energie a scăzut cu 3,7 %, de la 1,88 Mtep la 1,81 Mtep. Deși sectorul rezidențial și cel al serviciilor nu includ decât clădiri, aceste valori indică reducerea consumului de energie în sectorul clădirilor. Raportul privind progresul realizat în îndeplinirea obiectivelor naționale de eficiență energetică din 2018 al Autorității

Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) din România indică un progres relativ similar.²

Obiectivele principale ale strategiei sunt următoarele:

- Îmbunătățirea performanței energetice a fondului existent de clădiri prin reducerea consumului de energie, a emisiilor de carbon și extinderea utilizării surselor regenerabile de energie la clădiri;
- Crearea de beneficii suplimentare prin îmbunătățirea calității vieții pentru toți utilizatorii (de exemplu, un confort mai bun, beneficii asociate cu sănătatea, siguranța și calitatea aerului), reducerea nivelului sărăciei energetice;
- Extinderea duratei de viață și îmbunătățirea siguranței fondului de clădiri.

PLANUL INVESTIȚIONAL PENTRU DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT PE PERIOADA 2020-2030

Investițiile în infrastructura de transport se realizează în corelare cu strategia de dezvoltare a sectorului.

Obiectivele strategice identificate pentru sectorul de transport rutier sunt următoarele:

- Îmbunătățirea mobilității populației și a traficului aferent transportului de mărfuri în cadrul rețelei TEN-T de bază și a rețelei extinse, prin construcția unei rețele de autostrăzi și drumuri expres;
- Asigurarea accesului pentru populație și pentru mediul de afaceri la rețeaua TEN-T de bază și la rețeaua extinsă, prin construcția coridoarelor de legătură națională;
- Asigurarea unei rețele de transport rutier sigure și operaționale, care să contribuie la reducerea numărului de accidente rutiere, precum și la reducerea timpilor de călătorie;

---

² ANRE, *Raport privind progresul înregistrat în îndeplinirea obiectivelor naționale de eficiență energetică*, 26 aprilie 2018, pag. 11.

- Asigurarea accesului internațional prin intermediul legăturilor cu țările vecine;
- Asigurarea unei rețele de transport propice mediului înconjurător, prin implementarea proiectelor de variantă de ocolire.

Obiectivele generale de conectivitate rutieră

Obiectivele de conectivitate rutieră vizează rezolvarea a patru mari probleme ale transportului rutier, cum ar fi:

- timpi mari de întârziere în trafic;
- media zilnică anuală ridicată (MZA);
- accesibilitatea redusă națională și internațională;
- rată mare de accidente rutiere.

Obiectivele generale de conectivitate rutieră răspund nevoilor de mobilitate rutieră pentru populație și pentru mediul de afaceri, asigurând tranzitul pasagerilor și a mărfurilor în și între regiunile României, dar și în conexiune cu țările vecine, în condiții sigure și operaționale și în armonie cu mediul înconjurător și în concordanță cu politicile europene împotriva schimbărilor climatice.

Astfel, au fost identificate patru obiective generale de conectivitate rutieră, care asigură conexiunea atât a provinciile istorice, cât și a regiunile de dezvoltare ale României și se extind natural spre rețelele rutiere din țările vecine:

Obiectivul general de conectivitate 1 (OC1) – asigură mobilitatea populației și a mărfurilor pe direcția vest – este, între Europa Centrală și Marea Neagră, prin vestul și centrul țării, sudul și estul României. Reprezintă o veritabilă axă națională transcarpatică și transregională, de importanță europeană regională.

Obiectivul general de conectivitate 2 (OC2) – asigură conexiunea între nordul și sudul României, reprezentând totodată și o axă între nordul și sudul continentului, în actualul context geopolitic.

Obiectivul general de conectivitate 3 (OC3) – reprezintă la nivelul țării o legătură importantă între Moldova și Transilvania, dar și o axă de tranzit între țările aflate la est de România și Europa Centrală.

Obiectivul general de conectivitate 4 (OC4) – realizează legătura între sudul și vestul țării, traversând Muntenia, Oltenia și

Banat. La nivel european reprezintă o legătură facilă între sudul continentului și partea centrală și vestică a acestuia.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ (SNOFM) 2021 – 2027

În anul 2027 piața muncii din România va deveni dinamică, sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială. Forța de muncă va fi ocupată sustenabil și va fi înzestrată cu competențe necesare pentru a face față schimbărilor tehnologice, digitale și tendințelor globale. Piața muncii va asigura o competitivitate durabilă și cu sisteme de protecție socială flexibile adaptate și adecvate.

Obiectivul general al strategiei

Creșterea ocupării de calitate, în condiții de sustenabilitate, astfel încât, până la sfârșitul anului 2027, rata de ocupare a populației 20-64 ani să fie de 75%.

Atingerea obiectivului general se va realiza prin măsuri de activare a persoanelor inactive apte de muncă, a șomerilor, în special a celor de lungă durată, a tinerilor, inclusiv NEETs, prin asigurarea unor tranziții rapide și de calitate în ocupare pentru tinerii absolvenți, prin dezvoltarea resurselor umane, prin stimularea culturii și a inițiativei antreprenoriale și prin stimularea creării de noi oportunități și locuri de muncă.

Totodată, vor fi implementate măsuri de creștere a calității ocupării, promovare a unei forțe de muncă competente, calificate și adaptabile, avându-se în vedere combaterea excluziunii sociale și promovarea dialogului social pentru a crește convergența și pentru a îmbunătăți reziliența, dar și pentru a reduce disparitățile la nivel teritorial.

Procesul de realizare a obiectivului general se va baza pe inovarea socială, respectiv idei, servicii și modele noi de servicii publice și private, inclusiv în cadrul oferit de parteneriate care să genereze soluții adaptate și să abordeze de o manieră cuprinzătoare complexitatea societală crescută a României contemporane.

Ținta generală: Rata de ocupare a populației 20-64 ani de 75% la orizontul anului 2027

Obiective specifice:

- A. Integrarea durabilă pe piața muncii a forței de muncă disponibile

Direcția de acțiune 1:

Promovarea de noi abordări în furnizarea măsurilor active pentru îmbunătățirea accesului la piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Măsurile/ acțiuni:

1. Dezvoltarea serviciilor oferite persoanelor inactive apte de muncă și identificarea celor mai adecvate modalități de încurajare a participării acestora pe piața muncii;
2. Facilitarea accesului pe piața muncii a persoanelor din grupurile dezavantajate apte de muncă, prin crearea de echipe mobile mixte cu rol în furnizarea de servicii integrate de identificare, îndrumare și sprijin, precum și prin adaptarea intervențiilor individualizate în cadrul managementului de caz;
3. Furnizarea de pachete de servicii și măsuri adaptate grupurilor dezavantajate, precum persoane inactive apte de muncă, persoane cu dizabilități, șomeri cu un nivel redus de competențe, șomeri de lungă durată, persoane cu vârsta de peste 50 de ani, persoane reîntoarse în țară, persoane beneficiare ale unei forme de protecție internațională (migranți) etc.;
4. Dezvoltarea de instrumente și metodologii care să permită debirocratizarea și digitalizarea activității ANOFM, în vederea furnizării în mod integrat a serviciilor dedicate angajatorilor, precum și realizarea de adaptări necesare persoanelor cu dizabilități;
5. Stimularea furnizorilor de servicii de ocupare acreditați, în condiții de sustenabilitate, prin acordarea de mini granturi dimensionate în funcție de perioada pentru care persoana mediată rămâne ocupată pe piața muncii (pentru. 6/12 luni de la împlinirea a 12 luni de încadrare în muncă);
6. Promovarea unor servicii dedicate persoanelor, inclusiv persoanelor cu dizabilități, care au un loc de muncă și doresc schimbarea acestuia;
7. Acordarea de granturi pentru formarea profesională a angajaților;

8. Realizarea unor evaluări aprofundate a șomajului, dar și a inactivității în vederea reducerii și prevenirii șomajului de lungă durată și a șomajului structural.

Direcția de acțiune 2:

Promovarea, dezvoltarea și consolidarea inițiativelor /oportunităților de antreprenoriat și economie socială vizând crearea de locuri de muncă de calitate.

Măsurile/ acțiuni:

1. Furnizarea unor programe de sprijin antreprenorial responsabil, adaptate la nevoile diferitelor grupuri țintă, cu accent pe persoanele dezavantajate, care să cuprindă măsuri de tip pre start-up și scheme granturi pentru start-up-uri;
2. Dezvoltarea unor instrumente și structuri colaborative/ participative, cu rol în monitorizarea și evaluarea evoluției economiei sociale în România, promovarea, sensibilizarea și conștientizarea asupra antreprenoriatului social și economiei sociale, sprijinirea din punct de vedere organizațional și tehnic a entităților de economie socială;
3. Scheme de antreprenoriat social, care să combine sprijinul antreprenorial pre start-up și acordarea de granturi pentru start-up-uri de economie socială, în vederea activării potențialului de dezvoltare al sectorului economiei sociale;
4. Asistență/consultanță în afaceri post înființare pentru depășirea dificultăților economice și sprijin pentru inovare și digitalizare al start-up-urilor sustenabile;
5. Scheme de sprijin, inclusiv financiar, în vederea îmbunătățirii perspectivelor de consolidare și dezvoltare sustenabilă a structurilor de economie socială, în special a celor cu rezultate dovedite de angajare a persoanelor din grupurile defavorizate;
6. Subvenționarea procesului de integrare socio-profesională a lucrătorilor defavorizați în cadrul întreprinderilor sociale de inserție – acoperirea costurilor de calificare la locul de muncă, contracte de muncă subvenționate pe perioade cuprinse între 6 – 24 luni, cu servicii de acompaniere socio-profesională și sociale;
7. Susținerea înființării de centre de inovație și antreprenoriat (de tipul incubatoarelor de afaceri, centrelor dedicate roboticii și inteligenței artificiale etc.).

Direcția de acțiune 3:

Dezvoltarea de măsuri pentru identificarea și reducerea deficitelor de forță de muncă, în special a celor de la nivel local/regional.

Măsuri/ acțiuni:

1. Finanțarea de intervenții integrate în zone cu deficit de forță de muncă și migrație sezonieră, prin acordare de granturi, care să cuprindă printre altele și următoarele acțiuni:
  - identificarea dimensiunii fenomenului de deficit de forță de muncă, în special de la nivel local/regional;
  - proiectarea serviciilor suport pentru reducerea deficitelor de forță de muncă în parteneriat cu comunitatea locală, cu partenerii sociali și cu alte părți interesate (angajatori etc.);
  - acordarea serviciilor suport pentru reducerea deficitelor de forță de muncă în parteneriat cu comunitatea locală, cu partenerii sociali și cu alte părți interesate (angajatori etc.).
2. Promovarea măsurilor de reducere a deficitelor de competențe;
3. Reducerea ocupării în agricultura de subzistență și facilitarea relocării acestei resurse umane către activitățile non-agricole;
4. Finanțarea serviciilor de susținere a îmbătrânirii active prin implicarea lucrătorilor vârstnici de peste 60 de ani în programe de mentorat pentru formarea și integrarea lucrătorilor noi;
5. Cartografierea ocupațiilor și competențelor, precum și asigurarea corespondenței între ocupații, calificări și conținutul lor de competențe.

Direcția de acțiune 4:

Reducerea disparității de gen privind ocuparea forței de muncă.

Măsuri / acțiuni:

1. Promovarea formelor atipice de ocupare a forței de muncă, care să permită asumarea responsabilităților de îngrijire a persoanelor dependente, cu respectarea echilibrului dintre viața profesională și cea privată;
2. Furnizarea de servicii suport de integrare pe piața muncii a persoanelor care au calitatea de unici întreținători ai familiilor monoparentale și/ sau a persoanelor care au copii mai mici de 12 ani, în special a celor provenind din mediul rural;

3. Sprijin acordat angajatorilor/ consorțiilor de angajatori pentru amenajarea unor spații destinate supravegherii și îngrijirii copiilor cu vârstă antepreșcolară, în vederea asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea de familie a femeilor angajate.

Direcția de acțiune 5:

Furnizarea unor măsuri de sprijin pentru menținerea activității economice în contextul COVID- 19 sau a altor situații excepționale.

Măsuri/ acțiuni:

1. Sprijin pentru persoanele care se află în șomaj tehnic ca urmare a declarării situațiilor de urgență/alertă (ex. pandemia COVID – 19), inclusiv subvenții;
2. Sprijin pentru persoanele angajate în cadrul întreprinderilor a căror activitate este afectată direct/indirect ca urmare a declarării situațiilor de urgență/alertă (ex. pandemia COVID – 19), inclusiv subvenții;
3. Subvenții acordate angajatorilor pentru plata unei părți din salariu, în vederea menținerii locurilor de muncă, pentru angajații care au beneficiat de șomaj tehnic;
4. Acordare servicii de preconcediere (servicii de ocupare și de formare profesională) pentru persoanele care urmează să fie disponibilizate;
5. Sprijin acordat angajatorilor pentru desfășurarea activității în regim de telemuncă sau muncă la domiciliu.

- B. Creșterea gradului de valorificare a potențialului economic al tinerilor (inclusiv a tinerilor NEET)

Direcția de acțiune 1:

Creșterea ocupării tinerilor și promovarea unei ocupări durabile, inclusiv prin implementarea Garanției pentru Tineret consolidate.

Măsuri/ acțiuni:

1. Dezvoltarea de sisteme de prevenție prin consolidarea parteneriatelor între instituții cu competențe în domeniul ocupării, educației și protecției sociale, precum și alte entități în vederea identificării tinerilor cu risc de a deveni tineri NEET;

2. Înființarea/ dezvoltarea de centre/ cluburi de tineret la nivel comunitar, cu implicarea autorităților locale și a unor entități publice sau private care să ofere activități specifice adaptate tinerilor și susținerea activității de promovare a acestora;
  3. Realizarea de către centrele /cluburile de tineret publice sau private sau alte entități interesate a unor rețele de lucrători de tineret, identificați, selectați și activați din rândul tinerilor (în special NEETs);
  4. Cartografierea, informarea, pregătirea și furnizarea ofertei propriu-zise (pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEETs - consiliere, inclusiv antreprenorială și de antreprenariat social, mediere, prime de ocupare, subvenții angajatori, formare profesională/ ucenicii/ stagii/ internship-uri, evaluare de competențe, înscriere și susținere participare la programe de a doua șansă flexibile, inclusiv la module de pregătire profesională, furnizare servicii suport personalizate: prime de instruire destinate acoperirii cheltuielilor asociate instruirii - transport, masă etc., subvenționarea costurilor aferente obținerii permisului de șoferi (pe diverse clase, în funcție de necesități), stimularea tinerilor pre-ocupare prin stagii scurte la diferiți angajatori pentru a lua contact cu domeniul respectiv de activitate, stimulare angajatori post-ucenicie);
  5. Îmbunătățirea monitorizării situației tinerilor NEET după integrarea pe piața muncii sau în sistemul de educație sau de formare profesională;
  6. Dezvoltarea voluntariatului în rândul tinerilor, inclusiv NEETs, în scopul familiarizării acestora cu cerințele locurilor de muncă, facilitării dobândirii de noi competențe și identificării unor potențiale parcursuri profesionale, inclusiv antreprenoriale;
  7. Asigurarea dobândirii de către tineri, inclusiv NEETs, a competențelor transversale, cu accent pe competențe digitale de bază, de management al carierei, de comunicare și muncă în echipă, precum și competențe de antreprenariat social și verzi.
- C. Modernizarea și consolidarea instituțiilor pieței muncii în vederea creării unui mediu care să conducă la susținerea unei piețe a muncii flexibile, funcționale și reziliente

Direcția de acțiune 1:

Reconcilierea flexibilității pieței muncii cu securitatea ocupării și coeziunea socială.

Măsuri/ acțiuni:

1. Dezvoltarea unui cadru de reglementare stimulativ pentru noile forme de ocupare a forței de muncă, concomitent cu asigurarea echilibrului între flexibilizarea pieței muncii și securitatea lucrătorilor;
2. Măsuri de sporire a nivelului de informare și conștientizare a angajatorilor și angajaților cu privire la noile forme de ocupare;
3. Sprijinirea întreprinderilor pentru dezvoltarea și implementarea de modele organizaționale adecvate noilor forme de ocupare a forței de muncă, în condiții de debirocratizare și digitalizare;
4. Completarea/ modificarea cadrului legal privind munca pe platforme în sensul asigurării unei protecții sociale adecvate lucrătorilor, inclusiv a celor care desfășoară o activitate independentă;
5. Armonizarea legislației cu viziunea europeană privind salariul minim;
6. Stimularea negocierilor colective în vederea asigurării unor salarii echitabile pentru un nivel de trai decent în scopul asigurării convergenței cu celelalte state europene și contribuind astfel la reducerea impactului sărăciei în muncă;
7. Identificarea și stabilirea unor modalități de optimizare a sistemului de acordare a indemnizației de șomaj și a valorii acesteia;
8. Identificarea de instrumente/ mecanisme care să asigure un nivel adecvat de protecție socială pentru toți lucrătorii, în special în cazul lucrătorilor sezonieri/ pe perioadă determinată și ocazionali/ zilieri.

Direcțiunea de acțiune 2:

Crearea unui sistem de monitorizare și evaluare a politicilor publice și de anticipare a modificărilor de pe piața muncii în vederea unei mai bune corelări între cerere și ofertă.

Măsuri/ acțiuni:

1. Îmbunătățirea instrumentelor, proceselor și mecanismelor de monitorizare a informațiilor din piața muncii, de anticipare a nevoii de competențe, de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind măsurile active și formarea profesională, cu

adăugarea de noi dezvoltări, care să includă previziuni periodice cu privire la dinamica cererii de forță de muncă pe sectoare de activitate, în profil regional și după mediu rezidențial, în vederea creșterii predictibilității alocărilor și realocărilor intra și inter sectoriale ale forței de muncă;

2. Creșterea capacității MMPS și ANOFM de a monitoriza și evalua politicile publice și de a utiliza sistemele informatice suport prin formarea de specialiști (seminarii, instruire, formare continuă);
3. Creșterea capacității de evaluare și raportare a transpunerii/ implementării angajamentelor asumate de România în domeniul social și al pieței muncii.

Direcțiunea de acțiune 3:

Consolidarea dialogului social în vederea îmbunătățirii implicării partenerilor sociali în elaborarea și implementarea politicilor cu impact pe piața muncii.

Măsurile/ acțiuni:

1. Dezvoltarea parteneriatelor la nivel local cu scopul generării oportunităților de creștere a ocupării, prin implicarea tuturor entităților din comunități;
2. Includerea în dialogul social a problematicii NEETs în vederea identificării de soluții pentru reducerea numărului tinerilor care nu au loc de muncă, nu urmează o formă de învățământ și nu participă la activități de formare profesională;
3. Promovarea și susținerea negocierii colective în IMM-uri și la nivel de sector de activitate;
4. Monitorizarea participării la dialogul social desfășurat în diferite grupuri de lucru și consolidarea implicării în procesul decizional în structurile de consultare tripartită pentru fundamentarea și elaborarea politicilor publice în susținerea reformelor de pe piața muncii, în acord cu dinamica pieței muncii;
5. Consolidarea capacității structurale și de acțiune a organizațiilor partenerilor sociali pentru implicarea în dialogul social tripartit și autonom în plan național și european în susținerea gestionării schimbărilor pe piața muncii, a elaborării și implementării politicilor cu impact asupra muncii și a

furnizării adecvate de servicii de asistență, consiliere și instruire în sprijinul organizațiilor membre, a lucrătorilor și a firmelor.

Direcția de acțiune 4:

Transformarea muncii nedeclarate în muncă declarată.

Măsuri/ acțiuni:

1. Intensificarea acțiunilor de control în vederea combaterii muncii nedeclarate;
2. Organizarea și desfășurarea de campanii de informare privind drepturile și obligațiile angajatorilor și salariaților;
3. Îmbunătățirea mecanismelor de identificare a cazurilor de muncă nedeclarată prin implicarea în pregătirea acțiunilor de identificare a cazurilor de muncă nedeclarată a partenerilor sociali prin furnizarea de către aceștia a unor informații privind angajatorii care utilizează munca nedeclarată;
4. Derularea unor campanii de conștientizare a riscurilor la care se expun lucrătorii prin acceptarea unui loc de muncă nedeclarat.

- D. Consolidarea sistemului de formare profesională a adulților pentru o mai bună conectare la cerințele pieței muncii

Direcția de acțiune 1:

Promovarea formării profesionale pentru redresare economică

Măsuri/ acțiuni:

1. Revizuirea cadrului de reglementare a formării profesionale a adulților și a uceniciei la locul de muncă, inclusiv a învățării la distanță, cu accent pe: identificarea de noi surse de finanțare sustenabile, crearea condițiilor necesare pentru asigurarea accesului la internet și la echipamentele necesare;
2. Elaborarea cadrului legislativ privind acordarea creditelor transferabile în sistemul de formare profesională a adulților;
3. Elaborarea cadrului legislativ privind alocarea nivelurilor de calificare pentru calificările de nivel 1 – 5 din CNC25;
4. Reglementarea și dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în formarea profesională a adulților;

5. Elaborarea și actualizarea standardelor ocupaționale în concordanță cu noile schimbări tehnologice și cu agenda digitală.

Direcția de acțiune 2:

Sprijinirea participării adulților la educație și formare profesională de calitate, favorabilă incluziunii, atractivă, mai flexibilă și adecvată erei digitale și tranziției ecologice.

Măsurile/ acțiuni:

1. Acoperirea costurilor legate de cazare, masă și transport pentru persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, în perioada participării la programe de formare profesională;
2. Dezvoltarea și implementarea unui mecanism național de finanțare a formării profesionale a salariaților prin constituirea unui fond de formare profesională;
3. Campanii de promovare și conștientizare cu privire la beneficiile participării la formarea profesională continuă;
4. Facilitarea accesului la recunoașterea experienței profesionale a lucrătorilor, conform Directivei 36/2005/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale;
5. Flexibilizarea rutelor de formare profesională pentru angajații proprii și dezvoltarea unor instrumente sectoriale de recunoaștere a competențelor acestora;
6. Organizarea de programe de formare profesională pentru angajați în vederea dezvoltării și diversificării competențelor, în contextul schimbărilor tehnologice și digitale de pe piața muncii;
7. Consolidarea cadrului de reglementare privind recunoașterea aptitudinilor și a competențelor dobândite în contexte formale, non-formale și informale, inclusiv prin experiență practică, mobilitate și voluntariat; crearea și dezvoltarea unor instrumente inovative de evaluare a competențelor dobândite în sistem nonformal și informal.

Direcția de acțiune 3:

Implicarea entităților relevante pentru a oferi adulților oportunități de formare de calitate și pentru deblocarea investițiilor publice și private care să stimuleze realizarea unui echilibru dintre cererea și oferta de competențe.

Măsuri/ acțiuni

1. Elaborarea, semnarea, implementarea și monitorizarea unui Pact național pentru competențe pentru a oferi adulților oportunități de formare mai numeroase și de mai bună calitate, dar și pentru identificarea investițiilor publice și private care să stimuleze realizarea unui echilibru dintre cererea și oferta de competențe;
2. Elaborarea, semnarea, implementarea și monitorizarea de Pacte regionale/sectoriale pentru competențe;
3. Elaborare de studii periodice privind nevoia de formare pentru regiunile care se confruntă cu deficit de forță de muncă calificată.

Direcția de acțiune 4:

Stimularea dobândirii de noi competențe în vederea ocupării unui loc de muncă și gestionarea cu succes a tranzițiilor profesionale.

Măsuri/ acțiuni

1. Organizarea de programe de recalificare și perfecționare proactive pentru valorificarea beneficiilor tranziției ecologice - sprijinirea forței de muncă în vederea obținerii competențelor necesare pentru a realiza tranziția dinspre sectoarele în declin către sectoarele în creștere, în cadrul economiei verzi;
2. Implementarea programelor de actualizare a competențelor pentru adulții cu nivel scăzut de educație și calificare, inclusiv a programelor de ucenicie;
3. Sprijinirea formării continue a angajaților în acord cu nevoile identificate la nivelul angajatorilor, inclusiv prin programe de formare internaționale.

Rezultatele vizate ale acțiunilor Strategiei Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (SNOFM) 2021 – 2027

Principalele rezultate vizate a fi obținute prin implementarea SNOFM 2021 – 2027 sunt următoarele:

- Îmbunătățirea sistemului de elaborare a politicilor publice în domeniul ocupării și formării profesionale prin implementarea unui mecanism de colectare sistematică a informațiilor din piața muncii, de anticipare și prognozare a nevoii de competențe pe sectoare de activitate, în profil regional și după mediu rezidențial, de evaluare, monitorizare și revizuire a măsurilor implementate;
- Reducerea deficitului de forță de muncă, prin stimularea potențialului de ocupare a forței de muncă disponibile, ca răspuns la provocările pe termen mediu și lung determinate de declinul demografic și de migrație;
- Îmbunătățirea accesului la ocupare al persoanelor din cadrul grupurilor dezavantajate - persoane inactive, șomeri, inclusiv șomeri de lungă durată, tineri, inclusiv NEETs, femei, persoane care au calitatea de unici întreținători a familiilor monoparentale și/sau persoane care au copii mai mici de 12 ani, persoane cu dizabilități, persoane din zone rurale, persoane eliberate din detenție, tineri postinstituționalizați etc., prin reducere/eliminarea barierelor care le împiedică să intre sau să revină pe piața muncii, respectiv prin îmbunătățirea angajabilității acestora;
- Intensificarea sporirea intervențiilor de stimulare a ocupării, corelat cu creșterea nivelului de adaptabilitatea acestora, atât la nevoile diferitelor grupuri, cât și la cele individuale, prin implementarea de instrumente adecvate, bazate pe intervenții mai aproape de beneficiari, prin crearea de echipe mobile mixte, stabilirea de profiluri ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și evaluarea nevoilor acestora, inclusiv în ceea ce privește parcursurile antreprenoriale, pregătirea de pachete prestabilite de măsuri dedicate fiecărei categorii de

persoane dezavantajate și implementarea managementului de caz;

- Creșterea relevanței și calității intervențiilor de formare profesională, prin punerea în aplicare a unor măsuri bazate pe anticiparea nevoilor de competențe, cu luarea în considerare a potențialelor transformări ale pieței muncii, determinate de fenomene precum: globalizarea, dezvoltarea tehnologică și tranziția la economia digitală;
- Eficientizarea măsurilor de activare a categoriilor sociale dezavantajate pe piața muncii prin evaluarea și monitorizarea atentă și constantă a nevoilor acestora în raport cu provocările pieței muncii;
- Sporirea gradului de acoperire, a diversității și a calității serviciilor de ocupare prin crearea unor parteneriate între instituțiile/autoritățile publice responsabile, mediul privat, organizațiile non-guvernamentale relevante, inclusiv entitățile de economie socială și partenerii sociali, bazate pe o colaborare intens-participativă, precum și prin stimularea furnizorilor de servicii de ocupare acreditați și a întreprinderilor sociale de inserție, în condiții de sustenabilitate;
- Debirocratizarea, eficientizarea și flexibilizarea activității serviciului public de ocupare , prin implementarea unor instrumente digitale moderne și prin regândirea procedurilor de lucru, așa încât să se asigure interacțiunea facilă și rapidă atât cu angajatorii, cât și cu persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, cu focus pe mediere;
- Îmbunătățirea ocupării tinerilor NEETs prin implementarea de măsuri de tipul Garanției pentru tineret consolidate, structurate în patru faze, respectiv cartografierea, informarea, pregătirea și oferta propriu-zisă și organizate în conformitate cu circumstanțele naționale, regionale și locale, acordând atenție perspectivei de gen și diversității tinerilor care sunt vizati de aceste scheme;

- Întărirea rolului economiei sociale în ceea ce privește ocuparea persoanelor dezavantajate, prin implementarea unor măsuri care să sprijine inclusiv procesul de integrare socio-profesională a acestora în cadrul întreprinderilor sociale de inserție;
- Creșterea vizibilității sectorului economiei sociale pentru o mai mare recunoaștere din partea factorilor interesați din mediul public sau privat, la nivel național sau european, prin dezvoltarea unor instrumente și structuri colaborative/participative, cu rol de monitorizare, evaluare, promovare, sensibilizare, conștientizare, sprijinire din punct de vedere organizațional și tehnic a entităților din acest sector;
- O mai bună valorificare a potențialului antreprenorial, în special al persoanelor subreprezentate sau dezavantajate în ecosistemul antreprenorial din România, și creșterea masei critice a IMM-urilor, prin implementarea de scheme de antreprenoriat care să asigure atât premisele sustenabilității start-upurilor (inclusiv de economie socială), cât și pe cele de depășire cu succes a potențialelor dificultăți economice și de dezvoltare ulterioară, prin inovare și digitalizare;
- Reducerea deficitelor de forță de muncă, prin pachete de măsuri adaptate nevoilor economice și sociale de la nivel local/regional, identificate și fundamentate pe date statistice/administrative robuste;
- Atenuarea efectelor negative determinate de pandemia COVID-19, în special a riscului de șomaj, prin măsuri de răspuns rapid, menite să sprijine păstrarea locurilor de muncă, tranzițiile dinspre inactivitate spre ocupare, precum și dezvoltarea competențelor și abilităților relevante pe piața muncii, a adaptabilității și rezilienței forței de muncă.

PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ NORD-EST 2021 – 2027

Pentru perioada de programare 2021 – 2027 sunt avute în vedere următoarele elemente de ordin strategic:

Viziunea pentru anul 2030: Regiunea Nord-Est va fi un spațiu competitiv, durabil și incluziv unde oamenii își vor dori să locuiască, să lucreze și să investească.

Obiectiv general: Derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate printr-un proces de creștere economică durabil, favorabil incluziunii sociale, care să conducă la creșterea standardului de viață și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.

Indicatori de monitorizare obiectiv general: PIB la nivel regional și județean; indicele de disparitate al PIB pe cap de locuitor la nivel regional și județean; indicele de dezvoltare umană la nivel local.

Tabelul II.1: Priorități tematice ale strategiei de dezvoltare regională

Prioritate	Obiectiv specific	Măsura	Corelarea cu politicile comunitare și obiectivele de politică aferente 2021-2027
1. Dezvoltarea unei economii competitive	1.1 Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate	1.1.1 Dezvoltarea inovării și promovarea transferului tehnologic	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
		1.1.2 Sprijinirea cercetării private și publice pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții integrate	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
	1.2 Sprijinirea înființării de noi firme, competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional	1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori și creșterea accesului firmelor înființate la servicii noi, de calitate	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”

	1.3 Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată	1.3.1 Dezvoltarea domeniilor competitive, sistemelor productive integrate și internaționalizarea acestora	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
	1.4 Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor	1.4.1 Folosirea avantajelor tehnologiei informației și comunicațiilor în economie	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
	1.5 Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative	1.5.1 Sprijin acordat pentru dezvoltarea și promovarea industriilor culturale și creative	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
	1.6 Creșterea competitivității economice în mediul rural	1.6.1 Sprijinirea și dezvoltarea activităților economice alternative în mediul rural	Politica agricolă comună
	1.7 Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	1.7.1 Dezvoltarea infrastructurii de turism și de agrement aferentă, promovarea potențialului turistic	Politica de coeziune OP 5 „O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale”
2. Dezvoltarea capitalului uman	2.1 Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor	2.1.1 Sprijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET's288	Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”
	2.2 Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate	2.2.1 Creșterea participării la un învățământ de calitate, modern, corelat la cerințele pieței muncii,	Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”

		inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente	
	2.3 Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient, modern	2.3.1 Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente	Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”
	2.4 Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin	2.4.1 Sprijin adresat pentru integrarea socială și economică a comunităților marginalizate și defavorizate prin furnizarea de pachete integrate de servicii	Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”
3. Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	3.1 Sprijinirea și promovarea eficienței energetice	3.1.1 Creșterea eficienței energetice și a utilizării energiei din resurse regenerabile în sectorul rezidențial, infrastructura publică și firme	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
	3.2 Promovarea managementului durabil al apei	3.2.1 Dezvoltarea integrată a sistemelor de apă și apă uzată	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
	3.3 Promovarea tranziției către economia circulară	3.3.1 Dezvoltarea sistemelor de management integrat a deșeurilor și stimularea economiei circulare	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și

			prevenirea riscurilor
	3.4 Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor	3.4.1 Adaptarea la schimbările climatice, managementul riscurilor legate de clima și reducerea poluării	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
	3.5 Îmbunătățirea protecției și conservării biodiversității și reducerea poluării	3.5.1 Prezervarea biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
4. Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	4.1 Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport	4.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport feroviar, aerian și rutier	Politica de coeziune OP 3 „ O Europă mai conectată – Mobilitate și conectivitatea regională a tehnologiei informației și comunicațiilor”
	4.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză	4.2.1 Dezvoltarea infrastructurii de comunicații, în special în zonele rurale și comunitățile izolate	Politica de coeziune OP 3 „ O Europă mai conectată – Mobilitate și conectivitatea regională a tehnologiei informației și comunicațiilor”
	4.3 Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană	4.3.1 Mobilitate urbană durabilă	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor

	4.4 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	4.4.1 Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane funcționale 4.4.2 Sprijin pentru revitalizarea și regenerarea orașelor mici și mijlocii cu funcțiuni socio-economice reduse	OP1+OP2+OP3+OP4+OP5
	4.5 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	4.5.1 Dezvoltare spațiului rural, inclusiv integrarea funcțională cu zonele urbane	Politica agricolă comună

PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ

Obiectivul general al Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) a României este corelat în mod direct cu obiectivul general al Mecanismului de Redresare și Reziliență. Obiectivul general al mecanismului este să promoveze coeziunea economică, socială și teritorială a UE prin îmbunătățirea rezilienței, a nivelului de pregătire pentru situații de criză, a capacității de adaptare și a potențialului de creștere al statelor membre, prin atenuarea impactului social și economic al crizei în cauză, în special asupra femeilor, prin contribuția la punerea în aplicare a pilonului european al drepturilor sociale, prin sprijinirea tranziției verzi, prin contribuția la realizarea obiectivelor privind clima ale Uniunii pentru 2030 stabilite la articolul 2 punctul 11 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și prin respectarea obiectivului UE de realizare a neutralității climatice până în anul 2050, precum și a tranziției digitale, contribuind astfel la convergența economică și socială ascendentă, restabilind și promovând creșterea durabilă și integrarea economiilor Uniunii, încurajând crearea de locuri de muncă de înaltă calitate, contribuind la autonomia strategică a Uniunii alături de o economie deschisă și creând valoare adăugată europeană.

Pilonul I. Tranziția verde

Componenta 1 - Managementul sistemului de apă și canalizare

Alocare totală: 1,88 miliarde euro

Reforme, pe scurt:

1. Consolidarea cadrului de reglementare pentru managementul sustenabil al sectorului de apă și apă uzată și pentru accelerarea accesului populației la servicii de calitate conform directivelor europene;

2. Reconfigurarea actualului mecanism economic al Administrației Naționale Apele Române (ANAR) în vederea asigurării modernizării și întreținerii sistemului național de gospodărire a apelor precum și a implementării corespunzătoare a Directivei cadru Apă și a Directivei Inundații;

3. Consolidarea cadrului legislativ actual privind stabilirea pragurilor pentru avertizarea fenomenelor meteorologice periculoase și a fluxului de elaborare și transmitere a informărilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice.

Ca urmare a investițiilor, se vor realiza, printre altele:

- 1.630 km construcții de rețele de apă – în localități cu peste 2.000 locuitori;
- 2.000 km construcții de rețele de canalizare în localități cu peste 2.000 locuitori și 470 de km de rețele de canalizare în cele cu mai puțin de 2.000 de locuitori;
- 10.000 de sisteme individuale sau alte sisteme adecvate construite și operaționale în aglomerările mai mici de 2.000 de locuitori echivalenți (l.e.) care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă;
- conectarea a 88.000 de gospodării la rețele de apă și canalizare prin programul național Prima Conectare la Apă și Canalizare;
- Realizarea cadastrului apelor.

Componenta 2 – Împădurim România și protejăm biodiversitatea

Buget propus: 1,37 miliarde euro

Reforme, pe scurt:

1. Reforma sistemului de management și a celui privind guvernanta în domeniul forestier prin dezvoltarea unei noi Strategii Forestiere Naționale și a legislației subsecvente (Codul Silvic și legislație forestieră secundară);

2. Reforma sistemului de management al ariilor naturale protejate în vederea implementării coerente și eficace a Strategiei Europene privind biodiversitatea.

Reforme și investițiile vor aduce rezultate importante, între care cel mai amplu program de împăduriri, prin care vor fi plantate peste 45.000 de hectare de pădure, se vor actualiza planurile de management pentru 250 de arii naturale protejate, și se vor adopta actele normative necesare pentru implementarea Strategiei UE 2030.

De asemenea, se vor obține 10.000 hectare suprafață de pădure refăcută/ regenerată natural, afectată de incendii forestiere și diferite alte fenomene și 2.900 habitate de pajiști reconstruite ecologic.

Componenta 3 - Managementul deșeurilor

Buget total propus: 1,2 miliarde euro

Reforma, pe scurt:

Îmbunătățirea guvernantei în domeniul gestionării deșeurilor în vederea accelerării tranziției către economia circulară.

Măsurile includ modificări legislative pentru o practică unitară de gestionare a deșeurilor și dezvoltarea capacității de monitorizare și control a Gărzii de Mediu, inclusiv 553 echipamente de monitorizare a poluării aerului. În acestea sunt incluse următoarele echipamente:

- 300 stații de monitorizare a radioactivității;
- 240 stații de monitorizare a zgomotului.

Componenta 4 – Sectorul de transport

Buget propus: 7,62 miliarde euro

Reformele, pe scurt:

1. „Transport sustenabil, decarbonizare și siguranță rutieră” – Îmbunătățirea cadrului strategic, legal și procedural pentru tranziția către transport sustenabil;
2. „Viziune și management performant pentru transport de calitate” – Îmbunătățirea capacității instituționale de management și guvernanta corporativă.

În urma investițiilor vor fi obținute o serie de rezultate, spre exemplu:

Infrastructura rutieră:

- 434 de kilometri de autostradă construiți, cu Sistem Inteligent de Transport (ITS) instalat și cu sisteme moderne de monitorizare și informare a utilizatorilor infrastructurii;
- 52 de stații electrice construite (cu 264 de puncte de încărcare – o medie de 5 puncte de încărcare/ stație);
- 625 hectare de perdele forestiere liniare în lungul autostrăzilor nou construite;
- 45% din punctele negre eliminate; cele cu risc major pentru siguranța oamenilor;
- 18 parcări securizate implementate în lungul autostrăzilor nou construite;
- aplicarea unui nou sistem de taxare, în special pentru traficul greu din România, conform principiului „poluatorul plătește”, inclusiv posibile stimulente pentru cei care dețin vehicule cu emisii zero/ reduse;
- strategia națională privind siguranța rutieră și pachetul legislativ aferent, precum și implementarea de măsuri pentru reducerea cu 45% a numărului de puncte negre;
- reducerea cu 20% a numărului de victime rezultate din accidente în trafic;
- creșterea cu 100% a cotei vehiculelor electrice/ hibride din totalul parcului auto până în anul 2026 (raportat la valorile din anul 2020);

- înnoirea a 200.000 de mașini din parcul auto până în anul 2026 (raportat la valorile din anul 2020).

Căile ferate:

- 311 km de cale ferată modernizată;
- 311 km de cale ferată cu implementarea Sistemului European de Management al Traficului Feroviar (ERTMS), nivel 2;
- 110 km de cale ferată electrificată;
- 206 km de cale ferată cu sistem modern de centralizare.

Metrou:

- 12,7 km de rețea nouă de metrou;
- 32 de trenuri noi de metrou.

Componenta 5 – Fondul pentru Valul renovării

Bugetul total propus: 2,2 miliarde euro

Reforme, pe scurt:

1. Realizarea unui cadru normativ simplificat și actualizat care să sprijine implementarea investițiilor în tranziția spre clădiri verzi și reziliente;
2. Asigurarea cadrului strategic și de reglementare tehnică actualizat pentru proiectarea și realizarea de construcții verzi și reziliente.

Componenta 6 – Energie

Buget total propus: 1,62 miliarde euro

Reforme pe scurt:

1. Reforma pieței de energie electrică, prin înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare stimulat pentru investițiile private în producția de electricitate din surse regenerabile;
2. Dezvoltarea unui cadru legislativ și de reglementare favorabil tehnologiilor viitorului, în special hidrogen și soluții de stocare;

3. Îmbunătățirea guvernantei corporative a companiilor de stat din sector;
4. Reducerea intensității energetice a economiei prin dezvoltarea unui mecanism sustenabil de stimulare a eficienței energetice în industrie;
5. Creșterea competitivității și decarbonizarea sectorului de încălzire – răcire;
6. Decarbonizarea sectorului de transporturi prin investiții în infrastructura de transport electric și crearea de stimulente pentru transportul verde.

Între rezultatele așteptate:

- creșterea capacității instalate de producție a energiei electrice din surse regenerabile (eolian și solar), de la 4.408 la 5.908 MW;
- contract de construcție a rețelei de gaz în combinație cu alți combustibili gazoși cu emisii scăzute de carbon;
- 400 km rețea de distribuție gaz metan și alte gaze cu emisii scăzute de carbon;
- finalizarea unor capacități de fabricare de baterii cu o capacitate de cel puțin 0,5 GW pe an;
- finalizarea punerii în funcțiune a cel puțin 100 MW (200 MWh) capacitate de stocare energie electrică cu scopul echilibrării sistemului de transmisie electricitate și integrării în rețea a capacităților solare și eoliene.

Pilonul II. Transformare digitală

Componenta 7 – Cloud guvernamental și sisteme publice digitale

Buget total propus: 1,89 miliarde euro

Reforme, pe scurt:

- Dezvoltarea și implementarea unui cadru unitar pentru definirea arhitecturii unui sistem de tip cloud guvernamental, a principalelor servicii livrate de către acesta, a componentelor sale de infrastructură și guvernanta, inclusiv proiectarea,

implementarea și operarea acestui tip de sistem care să permită interconectarea sistemelor digitale din administrația publică printr-o abordare standardizată și livrarea de servicii digitale de înaltă calitate către cetățeni, firme și alte autorități publice;

- Alinierea strategiei naționale în domeniul conectivității digitale la legislația europeană prin măsuri specifice pentru atingerea obiectivelor de conectivitate UE 2025 și stimularea investițiilor private pentru dezvoltarea rețelelor de foarte mare capacitate cu acoperire largă națională, inclusiv în corelație cu rețelele de transport, respectiv zonele de interes mediu, prin eliminarea barierelor din cadrul normativ în vigoare;
- Creșterea arealului de protecție și asigurarea securității cibernetice a entităților publice și private care dețin infrastructuri cu valențe critice;
- Creșterea competențelor digitale pentru exercitarea funcției publice și educație digitală pe parcursul vieții pentru cetățeni. Investițiile vor duce la rezultate importante, astfel:
- cloud guvernamental – legarea tuturor ministerelor și a agențiilor guvernamentale într-o singură rețea și o singură bază de date interoperabilă;
- 8,5 milioane de cetățeni care vor avea cartea de identitate electronică;
- 30.000 de funcționari publici instruiți digital;
- 100.000 persoane beneficiare de training pentru competențe digitale în cadrul bibliotecilor, transformate în hub-uri de învățare;
- 65 structuri sprijinite în domeniul securității cibernetice;
- digitalizarea a 200 de unități sanitare publice;
- acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză, la punct fix a aproximativ 790 de localități rurale (sate) în care, conform datelor ANCOM, piața nu poate livra astfel de servicii prin forțe proprii.

Pilonul III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii

Componenta 8 – Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii

Buget total propus: 482 milioane euro

Reforme, pe scurt:

1. Reforma Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF) prin digitalizare;
2. Modernizarea sistemului vamal și implementarea vămii electronice;
3. Consolidarea capacității instituționale de prognoză a cheltuielilor cu pensiile prin utilizarea de instrumente complexe de modelare economică;
4. Revizuirea cadrului fiscal;
5. Crearea și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare;
6. Reforma sistemului de pensii.

Rezultatele așteptate ale măsurilor în cadrul acestei componente vor fi de natură să ducă la finalul perioadei de implementare la îmbunătățirea principalilor indicatori de performanță în domeniul fiscal, respectiv:

- creșterea ponderii veniturilor colectate cu 3 părți procentuale (p.p.) din PIB raportat la valoarea medie a anilor 2019 și 2020;
- reducerea decalajului la TVA cu 5 p.p. raportat la valoarea medie a anilor 2019 și 2020;
- 600.000 case de marcat conectate la sistemul IT ANAF;
- 500.000 de contribuabili înrolați suplimentar în Spațiul Privat Virtual (SPV).

Componenta 9 – Sprijin pentru mediul de afaceri, cercetare, dezvoltare și inovare

Buget total propus: 2,36 miliarde euro

Reforme, pe scurt:

1. Transparentizare legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală destinate mediului de afaceri;
2. Reforma privind cercetarea dezvoltarea inovarea, inclusiv a carierei de cercetător.

În urma investițiilor propuse, vor fi obținute următoarele rezultate:

- cel puțin 3.000 de contracte de finanțare prin schema de ajutor de stat pentru digitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) și pentru transformarea digitală și tehnologică;
- cel puțin 280 de contracte de finanțare prin schema de minimis pentru ajutarea firmelor din România în procesul de listare la bursă;
- 500 vouchere acordate în schema de suport pentru mediul de afaceri și Cercetare, Dezvoltare și Inovare (CDI) – I.4.1 Program de mentorat Orizont Europa;
- Fondul de Fonduri de Capital de risc pentru Redresare, gestionat împreună cu Fondul European de Investiții ca și partener de implementare;
- Garanție de portofoliu pentru Acțiune climatică înființată și operațională, gestionată împreună cu Fondul European de Investiții ca și partener de implementare;
- Fondul de Fonduri pentru Digitalizare, acțiune climatică și alte domenii de interes, gestionat împreună cu BEI ca și partener de implementare;
- Instrumentul financiar pentru eficiență energetică, gestionat împreună cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) ca și partener de implementare;
- 50 de cercetători primesc un grant pentru a realiza proiecte de cercetare din Orizont 2020 și Orizont Europa.

Printr-un Proiect European de Interes Strategic (IPCEI) în domeniul microelectronicii cel puțin 3 entități din România vor participa în consorții răspunzând apelurilor de proiecte ale Întreprinderii Comune Tehnologii Digitale Esențiale.

Pilonul IV – Coeziune socială și teritorială

Componenta 10: Fond local pentru tranziția verde și digitală a Unităților Administrativ Teritoriale (UAT)

Buget total propus: 2,1 miliarde euro

Reforme, pe scurt:

1. Politica Urbană a României, cadru de politici pentru îmbunătățirea dezvoltării urbane;
2. Strategia de Dezvoltare Teritorială a României, cadru de politici pentru reducerea disparităților teritoriale.

Câteva dintre rezultatele așteptate:

- minim 140.000 mp construiți pentru locuințe sociale/ de necesitate, sau pentru tineri/ specialiști în mediul urban, minim 880.000 mp construiți de locuințe pentru specialiști în educație și sănătate în mediul rural;
- 420 autobuze electrice (împreună cu stații de încărcare rapide și lente)/ hidrogen/ și troleibuze cu baterii; 50 de tramvaie – în municipii reședințe de județ;
- 240 autobuze electrice/ hidrogen și 140 autobuze curate/ troleibuze cu baterii – în alte tipuri de orașe;
- stații noi de încărcare vehicule electrice în total, în toate categoriile de localități (Referitor la infrastructura pentru stații de încărcare a mașinilor electrice, și în cadrul componentei 6 – Energie sustenabilă se propune dublarea numărului până la finalul anului 2022. În prezent, România are doar 400 stații de încărcare pentru mașini electrice din cele cca. 200.000 la nivel european);
- 100 sisteme de transport inteligente și alte infrastructuri TIC realizate/ extinse;
- microbuze electrice/ hidrogen achiziționate pentru scopuri comunitare.

Alte rezultate așteptate:

- 3.000 km de piste pe trasee velo naționale, inclusiv traseele EuroVelo – Municipii, Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI), parteneriate multi-nivel, iar legat de aceasta:
  - Constituirea Centrului Național de Coordonare Velo;
  - Studii specifice pentru traseele cicloturistice;
  - Rețea națională de piste velo și trasee cicloturistice, inclusiv traseele EuroVelo;
  - Platforma Națională E-Velo.

Componenta 11 – Turism și cultură

Buget total propus: 200 milioane euro

Reformele, pe scurt:

1. Transformarea structurală socio-economică în zonele rurale și în zonele defavorizate prin dezvoltarea sustenabilă a turismului cultural și natural ca vector de dezvoltare teritorială;
2. Creșterea competitivității turismului românesc prin managementul participativ al destinațiilor turistice și operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației (OMD);
3. Modele de finanțare pentru tranziția digitală a sectoarelor culturale și creative.

Astfel, ca rezultate după implementare, vor exista:

- 12 rute (trasee) culturale dezvoltate și marcate, 30 castele, 95 biserici și mănăstiri, 15 cule, 20 curii, 20 fortificații romane, 20 de sate cu arhitectură tradițională, 30 obiective gastronomice și 30 de obiective viticole puse în valoare;
- 3 castele, 11 biserici și mănăstiri, 2 cule, 3 curii, 115 case, șure, etc. tradiționale, 3 fortificații romane restaurate;
- 15 destinații turistice verzi vor fi certificate;
- cu 50% mai mulți turiști români și străini vor vizita țara.

În ceea ce privește transformarea digitală a sectoarelor creative:

- 350 de specialiști calificați în domeniul utilizării mediului digital în audio-vizual;

- 10 prezentări naționale și internaționale de film românesc;
- 50 companii de producție/ distribuție finanțate;
- cartografie a nevoilor digitale pe termen mediu și lung ale companiilor de producție și distribuție;
- Un sistem național de monitorizare a distribuției de cărți și de creștere a capacității editurilor de realizare a cărților în format electronic (ebook), care va include: 50 edituri sprijinite pentru realizare ebook-uri.

Pilonul V - Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, al creșterii nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză

Componenta 12 – Sănătate

Buget total propus: 2,45 miliarde euro

Reforme, pe scurt:

1. Reforma gestionării fondurilor publice din sănătate;
2. Reforma managementului fondurilor destinate investițiilor în sănătate;
3. Reforma managementului sanitar și a resurselor umane din sănătate.

Rezultatele pe care PNRR țintește să le obțină la final vor fi, între altele:

- 200 de centre comunitare construite sau renovate, care au dotări noi și personal;
- 3.000 de (asocieri de) cabinete de asistență medicală primară dotate/ dotate și renovate, prioritizându-se cabinetele din mediul rural;
- 26 compartimente/ secții de terapie intensivă nou-născuți dotate, inclusiv cu ambulanță transport nou-născuți (pentru centrele regionale);
- 30 de ambulatorii/ unități medicale publice/ alte structuri publice care furnizează asistență medicală ambulatorie reabilitate/ modernizate/ extinse/ dotate;

- 25 unități sanitare publice/ spitale publice care beneficiază de infrastructură nouă;
- 10 unități medicale mobile – pentru zonele cu acces limitat la servicii de asistență medicală specializată;
- persoane care au beneficiat de programele de formare în managementul serviciilor de sănătate.

Componenta 13: Reforme în domeniul social

Buget total propus: 167 milioane euro

Reformele, pe scurt:

1. Crearea unui nou cadru legal pentru oferirea de soluții adecvate sprijinirii familiilor care trăiesc în sărăcie, cu copii în întreținere, astfel încât aceștia să poată fi menținuți în familie;
2. Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități: intensificarea acțiunilor de creștere a rezilienței sociale în comunitate, având ca scop prevenirea instituționalizării și îmbunătățirea calității vieții persoanelor adulte cu dizabilități;
3. Implementarea Venitului Minim de Incluziune;
4. Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici;
5. Îmbunătățirea și modernizarea legislației privind economia socială.

În urma investițiilor vor fi obținute rezultate importante precum:

- rețea de centre de zi creată pentru copiii în situații de risc: aproximativ 150 de servicii comunitare de prevenire a separării copilului de familia sa la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor; este vizată menținerea a 4.500 de copii în familie;
- modernizarea și crearea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități: Operaționalizarea a 150 de servicii comunitare: locuințe protejate (LP) în comunitate, centre de zi

și centre de recuperare neuro-motorie pentru persoane cu dizabilități, pentru 1.600 de persoane cu dizabilități, pe an;

- Introducerea Venitului Minim de Incluziune (VMI): adoptarea modificărilor legislative necesare; beneficiarii direcți vor fi cel puțin 30% din actualii beneficiari de Venit Minim Garantat (VMG) și Alocație pentru Susținerea Familiei (ASF);
- Cel puțin 30.000 beneficiari (care vor angaja lucrători casnici) prin intermediul tichetelor de muncă; Cel puțin 60.000 de lucrători casnici/ prestatori care vor presta servicii prin intermediul tichetelor de muncă;
- Minim 350 de structuri de economie socială nou înființate (din care 875 locuri de muncă verzi, 875 tineri NEETS (*Not in Education, Employment, or Training*), angajați) și susținerea scale-up-ului pentru minim 50 de întreprinderi de economie socială cu minim 350 de locuri de muncă nou create.

Componenta 14: Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali

Bugetul total propus: 155 milioane euro

Reforme, pe scurt:

1. Predictibilitatea și eficiența proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterii calității consultărilor publice la toate palierele administrației;
2. Întărirea coordonării la Centrul Guvernului (CoG) printr-o abordare integrată și coerentă a inițiativelor în domeniul schimbărilor climatice și a dezvoltării durabile;
3. Reforma funcției publice prin digitalizare și managementul parcursului de carieră;
4. Modificarea și modernizarea legislației privind sistemul de salarizare;

5. Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia;
6. Intensificarea luptei împotriva corupției;
7. Evaluarea și actualizarea legislației privind cadrul de integritate, pentru a răspunde recomandărilor mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV) și mecanismului privind statul de drept (Rule of Law);
8. Reformarea sistemului național de achiziții prin eficientizarea procesului de achiziții, în sensul identificării măsurilor de simplificare aferente, concomitent cu întărirea capacității administrative a autorităților/ entităților contractante, într-un cadrul legal flexibil și coerent;
9. Parteneriat și participare în dezvoltarea politicilor la nivel local și digitalizarea sectorului neguvernamental – Creșterea predictibilității, eficacității, coerenței și „inclusivității” proceselor de formulare a politicilor publice/ deciziei publice prin planificare, monitorizare și evaluare transparente și participative, cu consultarea și coordonarea permanentă cu actorii relevanți din comunitate;
10. Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat.

În administrația publică, detaliile reformei vor include:

- Un sistem de recrutare pilot pe modelul european *The European Personnel Selection Office* (EPSO) pentru administrația centrală, în anul 2022, urmat de replicarea la nivel național pe baza lecțiilor învățate, începând cu anul 2023;
- Un sistem nou multi-anual de planificare pentru nevoile de recrutare din sectorul public;
- Introducerea unui sistem de recrutare nou pentru înalții funcționari publici care interzice politizarea funcțiilor;
- În domeniul justiției, sunt incluse în PNRR, pe lângă reformele asumate în cadrul MCV, o serie de măsuri, spre exemplu:

- Adoptarea noii Strategii Naționale Anticorupție și implementarea acesteia;
- Adoptarea strategiei privind dezvoltarea sistemului judiciar pentru perioada 2022 – 2025;
- Adoptarea legii de modificare a competențelor Agenției Naționale a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI);
- Adoptarea „Legilor justiției” (statutul magistraților din România, organizarea judiciară, Consiliul Superior al Magistraturii);
- Creștere cu aproximativ 50% a valorii bunurilor indisponibilizate și administrate de ANABI;
- Reformarea sistemului național de achiziții prin eficientizarea procesului de achiziții – un nou formular standard electronic va fi disponibil.

Pilonul VI. Politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele

Componenta 15 – România Educată

Buget total propus: 3,6 miliarde euro

Reforme, pe scurt:

1. **Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie pentru copii, de la naștere la 6 ani**, unitar, incluziv și de calitate, având la bază un mecanism eficient de cooperare interinstituțională și de coordonare intersectorială, care să asigure beneficiarilor rate crescute de acces și participare;
2. Reformarea sistemului de învățământ obligatoriu prin creșterea autonomiei unităților de învățământ în scopul identificării și implementării unor măsuri specifice pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar;
3. Constituirea unei rute profesionale complete, facilitată de un bacalaureat reformat, care să ofere elevilor oportunitatea unei rute deschise, cu acces la instituții de învățământ superior cu profil tehnic;

4. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației;
5. Modificarea și eficientizarea cadrului normativ pentru asigurarea standardelor de siguranță și calitate, prietenoase cu mediul, în unitățile de învățământ preuniversitar și universitar;
6. Reforma guvernantei sistemului de învățământ preuniversitar și profesionalizarea managementului în condițiile unei autonomii sporite a școlilor.

La finalul acestor reforme și investiții se așteaptă rezultate importante precum:

- creșterea cu cel puțin 10% a numărului elevilor înmatriculați în cadrul liceelor agricole (până la cel puțin 90.000 elevi);
- 50 de școli noi;
- 1.800 de microbuze verzi pentru transportul elevilor;
- 75.000 de săli de clasă dotate cu mobilier;
- 20.000 de locuri de recreere și lectură;
- 20.000 de locuri de cazare nou create în campusuri universitare;
- 1.175 *SMART Lab*-uri achiziționate pentru unitățile de învățământ de nivel gimnazial și liceal;
- 6.176 școli care au primit resurse tehnologice pentru dotarea laboratoarelor de informatică și pentru derularea învățării în format virtual;
- 140 de creșe înființate și operaționalizate și 412 servicii complementare (se înființează în spații oferite de comunitate/ diferiți furnizori publici și privați de educație, în localitățile izolate, dezavantajate unde nu se justifică construirea unei creșe/ grădinițe);
- 10 centre de învățământ dual integrate, finalizate și operaționale, corelate cu cerințele operatorilor economici din zona respectivă.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI SUCEAVA PENTRU PERIOADA 2021 – 2027

Strategia propune o viziune a dezvoltării la nivel județean în perspectiva următorilor șapte ani care acoperă perioada de programare 2021 – 2027. Județul Suceava va deveni spațiul parteneriatelor durabile, un județ cu cetățeni activi și responsabili în contextul unei economii dinamice, competitive și inovative.

Județul Suceava are nevoie să fie pregătit să valorifice avantajele potențiale asociate schimbărilor. Există provocări importante în adaptarea sistemelor economice, sociale și instituționale, pentru a maximiza beneficiile acestor procese și pentru a gestiona schimbările și impactul inevitabil asupra cetățenilor.

Prin urmare, toate aspectele societății trebuie orientate către o creștere economică sustenabilă. În acest sens, strategia de dezvoltare a județului Suceava pune accent pe factorii catalizatori ai schimbării economice și sociale, în vederea promovării creșterii economice și în același timp, fiind destul de flexibilă pentru a se putea adapta șocurilor și proceselor de schimbare.

Creșterea economică va reprezenta cheia succesului transformării județului Suceava aducând:

- un nivel de trai superior;
- investiții în sectorul productiv;
- infrastructură și servicii publice de calitate (inclusiv pentru creșterea coeziunii și incluziunii);
- investiții pentru creșterea gradului de ocupare și a oportunităților capitalului uman.

În contextul unei economii naționale din ce în ce mai integrate, creșterea va rezulta din:

- productivitate mai mare, prin îmbunătățirea eficienței muncii, a managementului și a utilizării capitalului în producție;

- îmbunătățirea cunoștințelor de piață, strategii de succes pentru penetrarea pe piață și produse și servicii cu o valoare adăugată mai mare, printr-o bază antreprenorială dinamică;
- valorificarea efectivă a rezultatelor cercetării în procesul de inovare;
- investiții în infrastructură în vederea îmbunătățirii accesibilității și a condițiilor de viață;
- administrare eficientă, atât în domeniul public cât și în cel privat, pentru asigurarea unui mediu favorabil investițiilor și pentru o mai bună utilizare a resurselor publice, inclusiv a fondurilor nerambursabile;
- asumarea principiilor dezvoltării durabile pentru asigurarea unei administrări eficiente a resurselor, managementul mediului înconjurător, includerea tuturor grupurilor în dezvoltarea societății, precum și o dezvoltare spațială echilibrată și complementară.

Prin Strategia de Dezvoltare a Județului Suceava se dorește realizarea a cinci obiective strategice:

Obiectiv strategic 1. Un județ mai inteligent, prin promovarea transformării economice inovatoare și inteligente

Tabelul II.2: Obiectiv strategic 1, Strategia de Dezvoltare Suceava

Prioritate de dezvoltare	Direcție de acțiune	Măsură/Acțiune
Inovarea potențialului economic județean: Județul Suceava competitiv	Îmbunătățirea ratelor de activitate și de ocupare a forței de muncă și adaptarea la nevoile pieței	Sprijinirea formării forței de muncă și (re)conversiei profesionale
	Creșterea competitivității economice județene și locale, propice dezvoltării mediului de afaceri, prin promovarea antreprenoriatului, a inovării și specializării inteligente	Dezvoltarea infrastructurilor de sprijin pentru mediul de afaceri și a celor de cercetare-dezvoltare, inovare și transfer tehnologic
		Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor și a antreprenoriatului autohton, prin pachete de

		investiții/ susținere locală și oferirea de facilități
		Promovarea și sprijinirea inovării și cercetării în activitățile economice, inclusiv prin promovarea oportunităților de finanțare în domeniul inovării și cercetării pentru întreprinderi
		Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor existente în direcția eficientizării rezultatelor economice ale acestora
		Sprijinirea creării de noi companii inovative
		Investiții în infrastructură și echipamente, care să asigure diversificarea și actualizarea ofertei de cercetare-dezvoltare a regiunii cu evoluțiile actuale
		Creșterea investițiilor în tehnologii și echipamente nepoluante și implementarea mecanismelor economiei circulare în companii
	Creșterea nivelului investițiilor în teritoriu prin atragerea de noi investitori	Atragerea investițiilor străine directe în domenii prioritare SMART, corelate cu prioritățile de dezvoltare a județului
Promovarea produselor locale	Încurajarea/ promovarea dezvoltării biodiversității și standardizării produselor autohtone după normele europene	Măsuri în vederea certificării produselor agricole și non agricole și a calității acestora în conformitate cu standardele europene
Creșterea accesibilității și atractivității județului Suceava pentru turiști	Promovarea turistică și integrarea județului în circuite turistice integrate	Dezvoltarea/ reabilitarea/ modernizarea infrastructurii turistice – investiții în facilități noi de cazare

		Dezvoltarea de produse și pachete turistice inovative
		Organizarea cu regularitate a campaniilor de promovare turistică a județului, prin participarea la târguri naționale și internaționale de turism, desfășurarea de evenimente de promovare a zonei prin implicarea actorilor cheie relevanți
		Susținerea inițiativelor de promovare online a județului, în vederea creșterii gradului de atractivitate a obiectivelor turistice din județ și pentru a include județul Suceava în circuite turistice integrate regionale și naționale
		Digitalizarea lanțului valoric de turism (aplicații, marketing, etc.)
	Implementarea de inițiative în domeniul turistic bazate pe parteneriat local	Crearea de rețele la nivel județean între mediul public și privat, care au rolul de a promova principalele obiective turistice ale județului, inclusiv crearea unor parteneriate cu operatorii turistici, în vederea includerii județului în circuitele turistice
		Valorificarea potențialului din toate zonele geografice ale regiunii, prin dezvoltarea de produse și pachete turistice inovative

Obiectiv strategic 2. Un județ mai verde, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor

Tabelul II.3: Obiectiv strategic 2, Strategia de Dezvoltare Suceava

Prioritate de dezvoltare	Direcție de acțiune	Măsură/Acțiune
Îmbunătățirea condițiilor de mediu	Reducerea poluării atmosferice	Elaborarea unor analize pentru determinarea zonelor cu depășiri ale emisiilor poluanților atmosferici
		Identificarea potențialelor zone de împădurire
	Reducerea poluării apelor de suprafață	Ecologizarea apelor de suprafață și colaborarea cu instituții din domeniul protecției mediului pentru reducerea poluării
	Reducerea poluării solului și subsolului	Închiderea depozitelor de deșeuri neconforme cu captarea metanului sau arderea cu flacără
Extinderea spațiilor verzi și de agrement	Modernizarea parcurilor existente și crearea de noi spații verzi/ zone de agrement	Sprijinirea investițiilor în proiecte de energie din surse regenerabile de anvergură
		Elaborarea unei analize specifice pentru determinarea zonelor/ cartierelor în care spațiul verde/ cap de locuitor este sub 50 m ²
		Identificarea potențialelor zone pentru crearea de noi spații verzi/ zone de agrement
		Colaborarea cu instituțiile din domeniul protecției

Gestionarea deșeurilor – tranziția către o economie circulară	Valorificarea/ reciclarea deșeurilor	mediului în vederea implementării sistemului integrat de colectare a deșeurilor
		Organizarea de campanii de conștientizare pentru cetățeni, în vederea colectării/ reciclării selective a deșeurilor

Obiectiv strategic 3. Un județ mai conectat, prin dezvoltarea mobilității, a conectivității TIC și a utilităților publice

Tabelul II.4: Obiectiv strategic 3, Strategia de Dezvoltare Suceava

Prioritate de dezvoltare	Direcție de acțiune	Măsură/Acțiune
Creșterea accesibilității și a mobilității în județului Suceava	Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport	Continuarea reabilitării infrastructurii rutiere
		Creșterea conectivității prin extinderea rețelei stradale în zonele greu accesibile și în zonele nou construite
		Creșterea capacității de parcare, corelată cu adoptarea de politici de parcare, în sensul reducerii atractivității transportului privat
		Implementarea sistemului integrat de management al traficului
		Implementarea campaniilor de conștientizare pentru siguranța rutieră
		Promovarea utilizării autovehiculelor electrice. Construirea de stații de încărcare și/ sau schimb baterii pentru vehicule electrice
		Amplasarea indicatoarelor rutiere care

		să semnalizeze zonele cu risc ridicat de accident
	Extinderea și modernizarea traseelor pentru deplasări nemotorizate	Promovarea și dezvoltarea sistemelor de transport pietonale
		Accesibilizarea spațiului public pentru persoanele cu dizabilități
		Elaborarea și implementarea unei strategii de promovare a utilizării bicicletelor
		Promovarea și dezvoltarea sistemelor de transport cu bicicleta
		Implementarea unui sistem de bike-sharing
		Extinderea rețelei de piste de biciclete
Dezvoltarea transportului durabil și promovarea formelor nepoluante de transport	Modernizarea și dezvoltarea transportului public	Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport public
		Creșterea nivelului de utilizare al transportului public prin achiziția de vehicule ecologice
		Construirea unor terminale de transport intermodal moderne, dimensionate în acord cu cererea actuală
		Dezvoltarea soluțiilor intermodale de transport
		Extinderea sistemului de autobuze școlare pentru transportul elevilor
Creșterea calității infrastructurii tehnico-edilitare	Modernizarea și dezvoltarea rețelelor de distribuție a apei și canalizare	Continuarea reabilitării, modernizării și extinderii rețelei de apă și canalizare
		Conștientizarea, sensibilizarea și educarea populației în relație cu gestiunea durabilă a resurselor de apă

	Modernizarea și dezvoltarea rețelelor de distribuție gaz și termoficare	Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea sistemului de termoficare
		Extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de gaze
	Modernizarea și dezvoltarea rețelelor de electricitate	Desfășurarea continuă a programelor de modernizare, extindere și mentenanță a rețelelor electrice
		Extinderea și modernizarea iluminatului public stradal
	Modernizarea și dezvoltarea rețelelor de telecomunicații	Modernizarea și extinderea rețelelor de telecomunicații
		Realizarea unei infrastructuri subterane cu rol de asigurare a traseelor subterane de cabluri de telecomunicații ale diverșilor operatori de telecomunicații, companii sau alte instituții locale
		Extinderea spațiului public cu acces la internet
	Modernizarea și dezvoltarea sistemului de gestionare a utilităților	Realizarea unui Sistem Informatic Geografic integrat pentru infrastructura tehnico-edilitară parte a Sistemului Informatic Geografic pentru județul Suceava

Obiectiv strategic 4. Un județ mai social, prin protecție și incluziune socială, condiții de muncă echitabile, egalitate de șanse, dezvoltarea sistemului sanitar performant și acces pe piața forței de muncă

Tabelul II.5: Obiectiv strategic 4, Strategia de Dezvoltare Suceava

Prioritate de dezvoltare	Direcție de acțiune	Măsură/Acțiune
Abordarea/ combaterea provocărilor generate de fenomenele de îmbătrânire demografică și migrație	Reconcilierea vieții de familie cu cea profesională	Înființarea de structuri necesare creșterii copiilor: creșe/ servicii alternative pentru mamele tinere
		Dezvoltarea serviciilor educaționale din învățământul preșcolar, prin programe after-school
	Îmbunătățirea condițiilor de viață ale familiilor persoanelor emigrante și ale familiilor remigrate	Măsuri de sprijin/ reintegrare pentru familiile remigrate și pentru familiile cu unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate
Facilitarea procesului de îmbătrânire activă	Îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice	Facilitarea plasării pe piața muncii a lucrătorilor/ șomerilor vârstnici în căutarea unui loc de muncă
		Promovarea unui stil de viață sănătos, cu accent pe desfășurarea de activități fizice și respectarea principiilor corecte de nutriție
	Creșterea nivelului de participare la viața socială, pentru persoanele vârstnice	Promovarea participării persoanelor vârstnice la activități sociale, culturale și recreative, inclusiv încurajarea implicării în activități de voluntariat
Creșterea calității serviciilor medicale și a infrastructurii în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației	Creșterea gradului de acoperire a populației cu servicii medicale	Construcția/ reabilitarea/ extinderea infrastructurii de sănătate
		Parteneriate cu instituțiile de învățământ superior din județul Suceava pentru înființarea unui Spital Clinic Județean
		Creșterea rezilienței instituțiilor și populației

		la situații de criză, în domeniul sănătății
		Dezvoltarea/îmbunătățirea serviciului de asistență medicală comunitară
		Înființarea de centre comunitare integrate, care furnizează servicii de bază integrate
		Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu
	Creșterea calității serviciilor medicale	Acordarea de facilități de atragere a tinerilor medici pentru ocuparea posturilor de medici de familie
		Dezvoltarea abilităților profesionale ale personalului din domeniul serviciilor medicale
Îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin programe de prevenire și promovare a unui stil de viață sănătos	Dezvoltarea serviciilor medicale cu caracter preventiv	Prevenirea bolilor cardiovasculare, inclusiv prin campanii de informare/ educare a populației privind soluțiile cu caracter preventiv
	Promovarea unui stil de viață sănătos, în special în rândul persoanelor vulnerabile	Promovarea unui stil de viață sănătos, cu accent pe desfășurarea de activități fizice și respectarea principiilor corecte de nutriție
Creșterea calității serviciilor și infrastructurii sociale	Creșterea gradului de acoperire a populației cu servicii sociale	Construcția/ reabilitarea/ extinderea infrastructurii sociale
		Dezvoltarea/îmbunătățirea serviciului de asistență socială comunitară
		Dezvoltarea de servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice

		Consolidarea serviciilor adresate persoanelor cu dizabilități
		Dezvoltarea abilităților profesionale ale personalului din domeniul serviciilor sociale
	Dezvoltarea serviciilor sociale de prevenție	Dezvoltarea serviciilor sociale de prevenire a separării copilului de familie și a serviciilor destinate prevenirii violenței în familie
		Măsuri preventive destinate reducerii izolării și singurătății cu care se confruntă persoanele vârstnice
	Creșterea gradului de implicare a comunității în viața socială	Stimularea voluntariatului în rândul populației și consolidarea legăturilor între generații
		Campanii împotriva discriminării
Creșterea calității serviciilor și infrastructurii în domeniul educațional	Dezvoltarea/modernizarea infrastructurii educaționale și îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților educaționale	Reabilitarea și extinderea unităților educaționale din sistemul public de învățământ
		Extinderea dotării claselor din școli/ licee cu echipamente IT pentru modernizarea procesului educațional
		Dezvoltarea consorțiilor școlare și a învățământului dual
		Facilitarea stagiilor de practică în industrie și dezvoltarea activităților extrașcolare dedicate creativității și atitudinii inovative
		Organizarea unor stagii de practică/ internship în

		întreprinderi inovative din sectoarele prioritate
		Creșterea calității activității cadrelor didactice
		Dezvoltarea aptitudinilor pedagogice în învățământul preuniversitar și universitar și familiarizarea cadrelor didactice cu noile trenduri și tehnologii relevante pentru domeniile SMART
		Îmbunătățirea securității și siguranței elevilor în școală și în zonele adiacente unităților de învățământ
	Fundamentarea ofertei educaționale pe baza nevoilor de dezvoltare a elevilor și armonizarea cu evoluția pieței muncii	Înființarea de centre de excelență
		Înființarea de centre de educație non-formală, inclusiv centre After School
		Organizarea de activități practice/ proiecte, de stimulare a activității elevilor și aplicare a cunoștințelor teoretice
		Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare profesională
		Dezvoltarea parteneriatelor dintre mediul academic/ cercetare și mediul privat/ industrie
	Parteneriate pentru dezvoltare/ actualizare curricula educațională și sincronizarea ofertei de pregătire cu nivelul tehnologic actual din	Dezvoltarea „parteneriatelor de curricula” în vederea actualizării ofertei de specializări și a tematicii cursurilor predate în licee tehnice profesionale și

	domeniile prioritate SMART	duale, universități relevante pentru domeniile de specializare inteligentă
		Dezvoltarea de curriculume multidisciplinare în universități, orientate spre crearea de aptitudini antreprenoriale pentru noi modele de afaceri, managementul inovării și al schimbării
		Parteneriate între universități și mediul privat pentru dezvoltarea de proiecte pentru toți actorii implicați
Creșterea nivelului de acces la servicii de educație și instruire	Stimularea cuprinderii într-o formă de școlarizare și îmbunătățirea condițiilor de educație a tuturor elevilor, inclusiv a celor care provin din grupuri marginalizate	Sporirea accesului și participării în învățământul ante și preșcolar, primar și secundar, inclusiv pentru copii din grupurile dezavantajate
		Promovarea activităților instructiv – educative ca alternativă pentru canalizarea energiei copiilor și implicarea adulților în activitățile extrașcolare
		Prevenirea și combaterea cazurilor de discriminare a elevilor care provin din medii defavorizate
		Dezvoltarea unor programe de educație tip „a doua șansă” și de formare profesională

Obiectiv strategic 5. Un județ mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării urbane integrate, a capacității administrative și a inițiativelor locale

Tabelul II.6: Obiectiv strategic 5, Strategia de Dezvoltare Suceava

Prioritate de dezvoltare	Direcție de acțiune	Măsură/Acțiune
Îmbunătățirea capacității administrative a administrației publice locale	Îmbunătățirea capacității instituționale și a eficienței în administrația publică locală	Îmbunătățirea nivelului de pregătire/ competențe și evaluarea personalului angajat în administrația publică locală
		Informatizarea/digitalizarea sistemului de servicii publice
		Creșterea nivelului de transparență al actului administrativ
	Creșterea gradului de cooperare internă și externă	Formarea de structuri parteneriale cu reprezentanță ai mediului de afaceri, ONG-urilor, societății civile, etc.
		Dezvoltarea continuă a parteneriatelor externe
		Creșterea numărului de servicii furnizate pentru cetățeni și mediul de afaceri, în vederea îmbunătățirii gradului de cooperare dintre aceștia
Organizarea și promovarea activităților și evenimentelor culturale	Creșterea volumului investițiilor publice realizate din fonduri nerambursabile	Dezvoltarea abilităților de bună guvernare și leadership a funcționarilor publici, în vederea creșterii absorbției fondurilor europene nerambursabile
	Lărgirea spectrului de activități și evenimente culturale	Elaborarea de studii/ consultări cu actori locali în vederea identificării activităților culturale de interes pentru populația din județul Suceava
		Încurajarea și organizarea de activități și evenimente culturale locale
	Promovarea activităților și evenimentelor culturale	Crearea/ îmbunătățirea unei platforme/ structuri online specializate în cultură în scopul

		promovării evenimentelor culturale
		Colaborarea cu toate instituțiile de profil în vederea comunicării/ coordonării susținute și bunei promovări a activităților și evenimentelor culturale
Dezvoltarea infrastructurii culturale	Extinderea/ crearea de locuri noi pentru spectacole, expoziții și cinematografe	Elaborarea unui studiu privind necesitatea dezvoltării infrastructurii culturale
		Extinderea/ dezvoltarea/ modernizarea infrastructurii culturale
		Realizarea unor trasee culturale sau a altor tipuri de trasee turistice
	Conservarea resurselor de infrastructură culturală existente, modernizarea celor depășite din punct de vedere tehnologic și moral cât și dezvoltarea sau contruirea de noi elemente de infrastructură	Modernizarea infrastructurii culturale existente: Cetatea de Scaun a Sucevei; Casa de Cultură a Sindicatelor Suceava; zonă pentru activități publice în incinta Muzeului Satului Bucovinean; amenajarea perimetrului II la Muzeul Satului Bucovinean; finalizarea Centrului Cultural Bucovinean; amenajare parc Cetatea Șcheia – Zamca; înființarea și organizarea Muzeului Satului Bucovinean la Horodnic, etc.
Definirea unei imagini urbane generale coerente și de calitate la nivelul județului Suceava	Conservarea structurii urbanistice principale și a componentelor sale	Definirea și delimitarea clară a zonelor construite protejate ce necesită elaborare PUZCP pentru autorizarea intervențiilor
		Crearea unui regulament privind respectarea unui aspect unitar, respectiv

		reglementarea cromaticii urbane cu specificații pentru fiecare cartier sau zonă importantă
	Restaurarea cu prioritate a construcțiilor cu caracter de simbol/ referință	Inițierea unor programe de măsuri de urgență pentru oprirea degradării construcțiilor monument sau reparate ca având o valoare ambientală
		Reglementarea statutului juridic al unor construcții sau ansambluri construite părăsite sau aflate în litigiu
	Întreținerea corespunzătoare a clădirilor și monumentelor istorice și dezvoltarea adecvată a fondului construit	Reglementarea flexibilă prin regulamentul de urbanism a utilizării comerciale și personale a clădirilor și monumentelor istorice pentru reducerea riscului de abandon și/ sau degradare
		Asigurarea unor perspective favorabile, deschise asupra clădirilor istorice clasificate/ neclasificate valoroase, prin măsuri impuse prin regulamentul local de urbanism și documentații de urbanism zonale și/ sau de detaliu inițiate de autoritățile publice locale, inclusiv prin măsuri de control al vegetației
Revitalizarea unor zone urbane specifice inclusiv zona centrală cu activități comerciale și culturale	Asigurarea unui spațiu public de calitate	Iluminare stradală și arhitecturală adecvată, semnalizări clare ale monumentelor istorice, reclame discrete, mobilier urban de calitate și la scara spațiilor
Reintegrarea zonelor industriale		Construirea unui Centru Multifuncțional pentru

destructurate prin regenerare urbană	Implementarea proiectelor de regenerare urbană	activități educative, culturale, recreative și sociale
		Construirea de spații de agrement tematice
Implementarea unui portofoliu de proiecte care să contribuie la o dezvoltare socio-economică durabilă în condițiile utilizării sustenabile a resurselor și asigurării unui mediu propice locuirii și dezvoltării	Asigurarea infrastructurii și dotărilor adecvate pentru toți locuitorii	Construirea Centrului de Comandă și Control
		Re-sistematizarea infrastructurii de transport și vederea creșterii atractivității și accesibilității, inclusiv încurajarea deplasărilor cu mijloace de transport public, cu bicicleta și/ sau pietonale
		Reabilitarea și modernizarea/ extinderea bazelor sportive din județ
		Construire Sală Polivalentă în municipiul Suceava cu impact direct asupra dezvoltării domeniului sportului în regiunea Bucovinei
		Construire teren de fotbal la dimensiuni UEFA/ bază sportivă de tip 1, dotat cu pistă pentru atletism
		Construirea la nivelul municipiilor și orașelor a unei săli multifuncționale, dotate obligatoriu cu tribune pentru spectatori
		Construirea la nivelul comunelor a unor săli de sport pentru practicarea atât a orelor de educație fizică cât și a sportului recreativ sau de performanță
		Construirea în mediu rural a unor terenuri de sport amenajate, dotate corespunzător din punct

		de vedere igienico-sanitar, îngrădite și iluminate
		Finanțarea obiectivă a activităților și programelor sportive în raport cu performanța, importanța, impactul acestora în rândul populației prin stabilirea unor criterii, obiective imparțiale și transparente
		Demararea lucrărilor de renovare a bazelor sportive existente pentru continuarea activităților sportive la nivel local
		Organizarea unor competiții internaționale pentru sporturi de iarnă dat fiind faptul că dispunem de infrastructura necesară în stațiunile montane din județ
		Finanțarea proiectelor stucturilor sportive pentru dezvoltarea sportului în județul Suceava
		Implementarea de soluții smart city/ smart village
	Asigurarea condițiilor optime de practicare a sportului	Crearea de trasee tematice în țesătura noilor zone de agrement în care utilizatorii să parcurgă ghidați trasee în care să învețe cum se practica diferite obiceiuri
Implementarea de soluții de tip smart city	Soluții smart pentru dezvoltarea comunităților locale	Dezvoltarea de soluții de digitalizare, tehnici de avertizare și monitorizare accesibile publicului larg
		Interoperabilitatea serviciilor publice

		Dezvoltarea infrastructurii pentru Data și Cybersecurity
		Digitalizarea instituțiilor medicale și uniformizarea fluxurilor informaționale

CAPITOLUL III – CONTEXTUL ISTORIC

Urme care dovedesc existența unor așezări umane încă din epoca prefeudală s-au identificat în comuna Valea Moldovei nu departe de Căminul Cultural, unde s-a constituit situl arheologic „Necropola Tumulară” datat în secolul III – IV după Hristos. Comuna s-a dezvoltat într-o zonă cu mare trafic comercial, în apropiere de drumurile comerciale ce legau Moldova de Transilvania și Maramureș. Nu se știe cine a stăpânit aceste ținuturi până la zidirea Mănăstirii Slatina, dar probabil localitățile Valea Moldovei și Mironu făceau parte din domeniul domnesc. După întemeierea Mănăstirii Slatina de către Alexandru Lăpușneanu în anul 1558, Valea Seacă și Mironu trec în proprietatea mănăstirii, iar apoi în timpul stăpânirii austriece și ulterior desființării iobăgiei, prin anii 1876 – 1878, moșia a fost vândută boierului Victor Stârcea.

Evenimentele care au marcat evoluția social economică a comunei Valea Moldovei:

1. Perioada 1774 – 1918, când au loc:
  - colonizarea localităților și ridicarea gradului de civilizație; apariția infrastructurilor (biserică și școală);
  - apariția evidenței cadastrale;
  - apariția de noi meșteșugari și organizarea acestora în bresle.
2. Perioada 1918 – 1945, când se remarcă:
  - scăderea numărului populației și a efectivelor de animale prin evacuări și achiziții de război;
  - stoparea tăierilor masive de pădure; dirijarea populației spre agricultură și creșterea animalelor.
3. Perioada 1945 – 1989, când apar:
  - rețele rutiere comunale, forestiere, asphaltarea, rețeaua electrică, mijloace de comunicație;
  - naționalizarea pădurilor în anul 1948;
  - reforma agrară;
  - colectivizarea;

- apariția fenomenului de migrare a populației de la sate la orașe.
4. Perioada 1989 – până în prezent:
- desființarea colectivizării;
  - retrocedarea terenurilor cu vegetație forestieră , tăieri masive de pădure;
  - încetarea activității unor unități economice și apariția șomajului;
  - migrarea populației de la oraș la sat și orientarea spre agricultură și creșterea animalelor.

Până în anul 1967 comuna Valea Moldovei a avut denumirea de Valea Seacă. În perioada 1968 – 2003 comuna și-a schimbat denumirea în Valea Moldovei având în componența sa și localitatea Capu Cîmpului, care în prezent a revenit la statutul de comună. Satele componente ale comunei, Valea Moldovei și Mironu, au un istoric îndepărtat și diferit.

Localitatea Valea Moldovei, sub denumirea veche de Valea Seacă, este atestată documentar, pentru prima dată, într-un hrisov din timpul lui Alexandru Vodă din anul 1453 prin care se confirmă stăpânirea logofătului Mihail asupra acestui sat. Se crede faptul că singurele urme istorice ar fi cele cinci movile de pe islazul comunal, unde ar fi fost îngropați oștenii lui Ștefan cel Mare după bătălia de la Baia din 14 decembrie 1467. Locuitorii din Valea Moldovei au găsit urme de lănci, săgeți, bucăți de zale și monede vechi din epoci anterioare ceea ce dovedește că pe aceste locuri s-au purtat lupte . Alte urme care confirmă existența pe aceste locuri a unor vechi așezări umane, unde s-au găsit și vestigii de biserici, se află pe Dealul Iancului și în partea vestică a actualului sat Valea Moldovei, spre pădure, așezări care au avut de suferit de pe urma războaielor și năvălirilor străine. De asemenea se are în vedere că în tradiția satului a rămas ca amintire faptul că la botul Dealului Iancului, unde au locuit până nu demult familiile Borșan, ar fi fost prima așezare a vetrei de sat, denumit până azi Todirești. În acest loc s-au găsit urme care dovedesc că a existat și o biserică, ceea ce înseamnă că acolo a fost o așezare cu mai multe

familiei. Se mai știe că din cauza unor evenimente sociale (năvăliri, neînțelegeri cu stăpânii, bătălii) sau poate din cauza inundațiilor oamenii s-au mutat în comuna Găinești, astăzi sat component al comunei Slatina. Se pare că o parte din aceste familii s-au mutat spre pădure, în zona vestică a satului actual Valea Moldovei, unde se spune că s-au găsit urmele unei biserici sub pădure. A doua biserică a fost lângă casa parohială existentă, iar a treia este cea actuală. Din spusele bătrânilor se crede că ar fi fost o așezare pe locul numit „Chilia arsă” în pădure, sau probabil un călugăr ar fi avut acolo o chilie care din motive necunoscute ar fi ars. Astăzi, în acest loc numit Arșița, locuitorii comunei au ridicat un Schit de călugări. În timpul boierului Stârcea au fost aduși de către arendașii moșiei oameni din Ardeal pentru muncă, care erau agricultori și crescători de animale, în special oi. În perioada stăpânirii austriece (1774 – 1918) au fost colonizați germanii, repatriați apoi în anul 1941. Numele inițial al satului Valea Moldovei a fost Valea Seacă, nume dat după denumirea pârâului ce străbate satul de la vest la est. Numele nou de Valea Moldovei, a fost dat în anul 1967, după noua împărțire administrativ teritorială. Satul Mironu își are numele de la un locuitor numit Miron, meșter fierar, așezat în zona centrală a satului actual. Se pare că primul locuitor a fost numit „Ivan”, probabil venit din Putna, (probabil huțan) de la care vine numele de familie Ivanovici. Celelalte familii s-au așezat în mijlocul satului lângă Miron, meșterul fierar, la care veneau locuitorii din Valea Moldovei să-și repara uneltele agricole. Aceștia spuneau: „merg la Miron” și așa a rămas numele satului de Mironu. Aici au fost aduși țigani lingurari din Muntenia pentru a lucra pe moșia arendașilor, dar astăzi majoritatea țăganilor sunt muzicanți. Satul Mironu a avut în continuare o evoluție istorică legată de cea a satului Valea Moldovei.

CAPITOLUL IV – CONTEXTUL CULTURAL

În comuna Valea Moldovei își desfășoară activitatea un cămin cultural ca și instituție de cultură unde se organizează următoarele activități/ manifestări culturale:

- serbări școlare;
- manifestări culturale dedicate marilor poeți naționali;
- activități de lectură în colaborare cu școala;
- datini și obiceiuri cu ocazia sărbătorilor de iarnă;
- balul gospodarilor;
- tradiții și activități în scopul promovării îndeletnicirilor specifice zonei:
  - împletitul coșurilor;
  - sculpturi de lemn;
  - prelucrarea pieilor în scopul realizării cojoacelor;
  - prelucrarea fierului, etc.

Imaginea III.1: Căminul cultural din comuna Valea Moldovei

La nivelul comunei mai există o bibliotecă comunală care funcționează în clădirea căminului cultural și o bibliotecă școlară ce se află în Școala Gimnazială Valea Moldovei.

Tabelul IV.1: Situația bibliotecilor (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Biblioteci	2	2	2	2	2	2
Personal angajat	1	2	2	2	2	2
Volume existente	16.696	16.696	17.217	17.640	17.835	18.079
Cititori activi	757	856	851	925	855	853
Volume eliberate	6.343	7.424	7.250	8.110	7.880	5.132

Numărul volumelor existente în biblioteci reprezintă totalitatea cărților, broșurilor, colecțiilor de ziare și reviste cu minim 5 pagini și materialele audiovizuale (casete cu benzi magnetice, discuri, diafilme și alte materiale de bibliotecă: hărți, grafice, reproduceri artistice, etc.) înscrise în registrul de inventar al bibliotecii.

Numărul volumelor existente în biblioteci prezintă o majorare treptată, ajungând în anul 2020 la 18.079 volume, cu 8,28% mai multe volume comparativ cu anul 2015.

Cititor (utilizator) este persoana fizică care a împrumutat pentru acasă (sau a consultat în sediul bibliotecii) cel puțin o dată într-un an calendaristic o carte, broșură sau o altă publicație aparținând unei biblioteci.

Numărul cititorilor activi fluctuează anual, în anul 2018 înregistrându-se cea mai ridicată valoare a acestora de 925 cititori activi, media perioadei analizate fiind de 850 cititori activi.

Volumele eliberate înregistrează oscilații de la an la an, cel mai mare număr de eliberări s-a realizat în anul 2018 cu 8.110 volume eliberate, iar la pol opus în anul 2020 cu 5.132 volume eliberate. Media volumelor eliberate per cititor activ este de 6 volume în anul 2020, în anul anterior media fiind de 9 volume/ cititor activ.

CAPITOLUL V – CONTEXTUL ADMINISTRATIV ȘI MANAGEMENTUL RURAL

Întreaga activitate administrativă a localității se desfășoară sub directa conducere a autorităților administrației publice locale, și anume:

- Consiliul Local, ca autoritate deliberativă, format din 13 consilieri, aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, în condițiile stabilite de legea privind alegerile locale;
- Primarul, ca autoritate executivă.

Primarul, viceprimarul, secretarul comunei și aparatul de specialitate al primarului constituie o structură funcțională cu activitate permanentă, denumită Primăria comunei Valea Moldovei, care duce la îndeplinire hotărârile Consiliului local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

O schimbare care afectează capacitatea administrativă este tendința generală de scădere a veniturilor bugetului local.

Printre atribuțiile administrației publice, se numără cele privind:

- Organizarea și funcționarea aparatului de specialitate al primarului, ale instituțiilor și serviciilor publice de interes local și ale societăților comerciale și regiilor autonome locale;
- Dezvoltarea socio-economică și de mediu a unității administrativ-teritoriale;
- Administrarea domeniului public și privat al comunei Valea Moldovei;
- Gestionarea serviciilor furnizate către cetățeni;
- Cooperarea inter-instituțională pe plan intern și extern.

Potrivit atribuțiilor deținute atât de primarul comunei Valea Moldovei, cât și de viceprimar, secretar și membrii Consiliului Local, administrația publică locală poate influența în mod semnificativ mediul de afaceri (prin gestionarea bugetului, hotărâri locale, investiții, etc.).

Dezvoltarea capacității administrative reprezintă indirect cheia dezvoltării comunității, de aceasta depinzând întregul cadru de politici publice implementate în Valea Moldovei. Pe de o parte se pune problema managementului procesului de elaborare a politicilor publice, fiind necesară creșterea responsabilizării autorităților pentru dezvoltarea localității, dar și eficientizarea organizațională a instituțiilor. Pe de altă parte, de capacitatea administrativă depinde calitatea tuturor serviciilor publice, de la educație, la cultură, sănătate, salubritate, spații verzi, siguranță și ordine publică, etc.

Eficientizarea politicilor publice gândite de autorități la nivelul comunei Valea Moldovei este condiționată și de colaborarea dintre acestea și societatea civilă. Inter-relaționarea dintre autoritățile publice și populație are efecte nu numai în câștigarea încrederii cetățenilor sau în identificarea problemelor întâmpinate de aceștia, ci și în creșterea gradului de transparență a instituțiilor publice. Prin organizarea unor consultări publice lunare, autoritățile publice locale pot oferi un feedback la nevoile populației sau furniza informații privind activitățile desfășurate, dar pot afla și perspectiva cetățenilor cu privire la cheltuirea banului public.

În ceea ce privește problemele de interes deosebit din localitate, se are în vedere consultarea locuitorilor, în condițiile legii, prin referendum. Cetățenii comunei pot fi consultați și prin adunări cetățenești, convocarea și organizarea acestora făcându-se de către primar, la inițiativa sa ori a unei treimi din numărul consilierilor în funcție.

Propunerile se consemnează într-un proces-verbal și se înaintează primarului, care le va supune dezbaterii consiliului local în prima ședință, în vederea stabilirii modalităților concrete de realizare și de finanțare, dacă este cazul, urmând ca soluția adoptată de consiliul local să fie adusă la cunoștința publică.

Încrederea populației în administrația publică locală a comunei Valea Moldovei este direct proporțională și cu gradul de transparență al acesteia. Este necesară o transparență decizională în administrația publică, atât persoanele fizice, cât și cele juridice fiind interesate de

informațiile privind reglementările locale. Trebuie avut în vedere faptul că obstrucționarea liberului acces la informațiile de interes public este aspru sancționată de societatea civilă. Astfel, se impune întărirea colaborării administrației publice locale cu societatea civilă prin organizarea periodică de consultări publice, dar și susținerea implementării de soluții e-administrație (furnizarea de servicii publice online).

Suprafața comunei Valea Moldovei

Fondul funciar al României este constituit din totalitatea terenurilor de orice fel, indiferent de destinație, de titlul pe baza căruia sunt definite sau de domeniul public ori privat din care fac parte. Fondul funciar definit astfel reprezintă o componentă esențială a avuției naționale, avuție care trebuie folosită, protejată și ameliorată în deplină concordantă cu interesele societății.

Suprafața fondului funciar a comunei Valea Moldovei este de 2.303 hectare. Suprafața agricolă reprezintă 51,19% din totalul fondului funciar, aceasta fiind reprezentată în majoritate de către terenuri arabile. Din suprafața neagricolă 86,29% este reprezentată de păduri și altă vegetație forestieră.

Tabelul V.1: Suprafața fondului funciar pe categorii (Sursa: INS)

Anul	2010	2011	2012	2013	2014
Total	2.303	2.303	2.303	2.303	2.303
Agricolă	1.179	1.179	1.179	1.179	1.179
Arabilă	850	850	850	850	850
Pășuni	251	251	250	251	251
Fânețe	72	72	73	72	72
Livezi și pepiniere pomicole	6	6	6	6	6
Terenuri neagricole total	1.124	1.124	1.124	1.124	1.124
Păduri și altă vegetație forestieră	970	970	970	970	970
Ocupată cu ape, bălți	4	4	4	4	4
Ocupată cu construcții	143	143	143	143	143
Căi de comunicații și căi ferate	5	5	5	5	5
Terenuri degradate și neproductive	2	2	2	2	2

Locuința (apartamentul) este construcția formată din una sau mai multe camere de locuit situate la același nivel al clădirii sau la niveluri diferite, prevăzută în general cu dependințe (bucătărie, baie etc.) sau alte spații de deservire, independentă din punct de vedere funcțional, având intrare separată din casa scării, curte sau stradă și care a fost construită, transformată sau amenajată în scopul de a fi folosită, în principiu, de o singură gospodărie.

Tabelul V.2: Numărul locuințelor din comuna Valea Moldovei
(Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Locuințe	1.206	1.218	1.225	1.241	1.252	1.253
Suprafața locuibilă	54.161	55.036	55.683	56.725	57.849	57.959

În perioada 2015 – 2020 în comuna Valea Moldovei s-au construit 47 locuințe noi. În anul 2020 s-a construit o singură casă nouă față de anul anterior.

Suprafața locuibilă în perioada 2015 – 2020 s-a extins cu 3.798 m², cu o medie de 46,25 m² suprafață locuibilă/locuință și o medie de 12, 37 m² suprafață locuibilă/locuitor.

Infrastructura tehnico-edilitară

Serviciile publice au un rol important în îmbunătățirea calității condițiilor de trai ale locuitorilor din Valea Moldovei, printr-o administrare eficientă a acestora putând fi generate efecte pozitive asupra întregii dezvoltări socio-economice locale.

În comuna Valea Moldovei, printre serviciile publice puse la dispoziția locuitorilor se numără cele de apă și canalizare, de alimentare cu gaz metan, cu energie electrică, salubritate, asigurarea ordinii și siguranței publice, lipsind însă rețeaua de distribuție a energiei termice.

Serviciile de transport și distribuție a energiei electrice de pe raza localității sunt furnizate de SC ENEL și E.ON.

Tabelul V.3: Lungimea rețelei de apă și canalizare (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lungimea rețelei de apă potabilă	9	9	9	9	9	9
Lungimea rețelei de canalizare	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6

Lungimea rețelelor de apă potabilă și canalizare nu a prezentat modificări în perioada 2015 – 2020. Lungimea rețelei de apă potabilă este de 9 km și cea de canalizare are o lungime de 6,6 km în anul 2020 conform datelor prezentate de Institutul Național de Statistică.

Tabelul V.4: Cantitatea de apă distribuită consumatorilor (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total (mii m³)	69	40	40	40	44	44
din care: pentru uz casnic	68	39	39	39	43	43

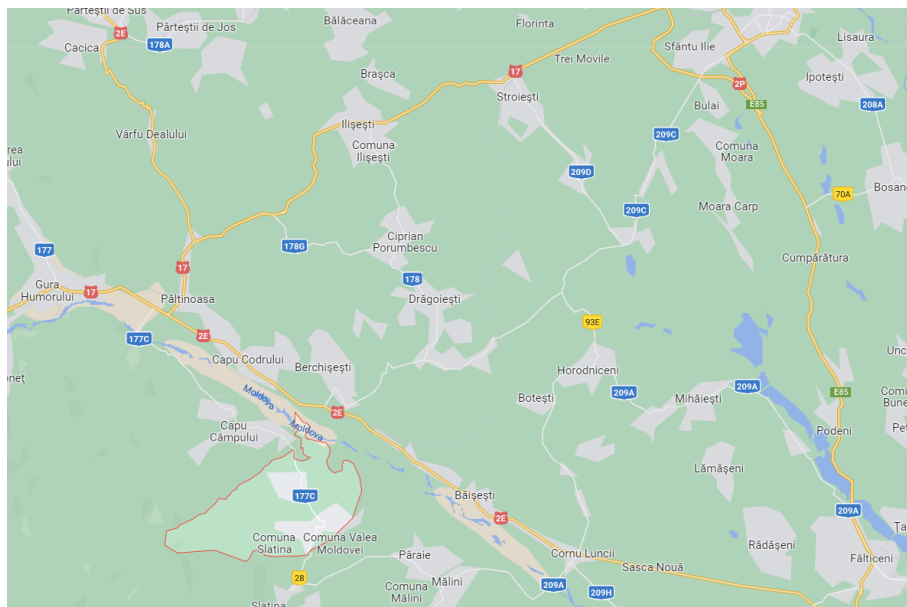
În perioada 2015 – 2020 cantitatea de apă distribuită anual se încadrează între 40 și 69 mii m³ din care aproximativ 98% a fost folosită pentru uz casnic. Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile pentru comuna Valea Moldovei este de 193 m³/zi.

Rețeaua rutieră

Localitățile ce compun comuna Valea Moldovei sunt legate între ele prin drumul județean 177C. Legătura cu comuna Capu Câmpului și cu orașul Gura Humorului (situat la 18 km distanță de centrul comunei) și municipiul Suceava (situat la distanța de 56 km de centrul comunei) se face pe DJ 177C. Pe același drum și în continuare pe DJ 209C se face legătura cu municipiul Fălticeni, situat la distanța de 30 km de centrul comunei.

Legătura între DJ 177C și DJ 209 (spre Gura Humorului și Suceava) se face peste râul Moldova pe Podul Izvor, iar cu DN 17 (spre Fălticeni) pe Podul Berchișești.

Legătura între comuna Valea Moldovei și cele două comune învecinate în partea de S-E, Mălini și Slatina, se face pe drumuri comunale, ce constituie o altă cale rutieră spre municipiile Fălticeni și Suceava.

Imaginea V.2: Legăturile rutiere ale comunei Valea Moldovei

Cel mai apropiat aeroport la care au acces locuitorii comunei este în municipiul Suceava la o distanță de aproximativ 60 km, aeroporturile de la Iași și Bacău fiind la o distanță similară de aproximativ 145 km.

Pe teritoriul localității nu se regăsește o stație de cale ferată.

În comuna Valea Moldovei se regăsesc aproximativ 19 km de drumuri publice cu diferiți îmbrăcămînți (piatră, beton, asfalt).

Servicii medicale

Sistemul de sănătate al comunei Valea Moldovei se confruntă cu aceleași probleme înregistrate, în general, în mediul rural, slab dezvoltat din România, referitoare la subfinanțarea unităților medicale, insuficiența spațiilor și condițiile precare, lipsa aparaturii necesare, numărul insuficient al medicilor.

Tabelul V.5: Unități sanitare pe categorii (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cabinete medicale de familie	1	1	2	1	1	1
Farmacii	1	1	1	1	1	3

La nivelul comunei Valea Moldovei în anul 2020 conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică funcționau trei farmacii și un cabinet medical de familie.

Tabelul V.6: Personal medico-sanitar (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Medici de familie	1	1	2	1	1	1
Farmacisti	1	1	1	1	1	3
Personal sanitar mediu	5	4	4	3	2	2

În comuna Valea Moldovei în anul 2020 activează un medic de familie, trei farmaciști și două persoane ca și personal sanitar mediu.

CAPITOLUL VI – SISTEMUL DE EDUCAȚIE

La nivelul comunei Valea Moldovei, județul Suceava, funcționează următoarele unități școlare:

- Școala Gimnazială Valea Moldovei, clasele I – VIII;
- Școala Mironu, clasele I – IV.

Școala Gimnazială Valea Moldovei este compusă din două corpuri de clădire. Primul corp și cel mai vechi în care funcționează și grădinița datează din anul 1907.

Al doilea corp – corpul principal este la rândul său alcătuit dintr-o primă parte construită în anii 1913 – 1914 la care s-a adăugat o aripă în anul 1973. Școala Valea Moldovei are în folosință un teren de sport și o bibliotecă.

Școala Mironu este construită în anul 1880, în această școală își desfășoară activitatea și o grădiniță.

Tabelul VI.1: Populația școlară pe niveluri de instruire (Sursa: INS)

Nivel de educație	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	816	776	788	805	885	895
Copii înscriși în grădinițe	152	109	111	118	170	159
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	664	667	677	687	715	736

În perioada 2015 – 2020, populația școlară a înregistrat o creștere. În anul 2020 s-au înregistrat cu 9,68% mai mulți elevi față de anul 2015. Din totalul populației școlare, 82,23% sunt elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial.

Tabelul VI.2: Personalul didactic pe niveluri de instruire (Sursa: INS)

Nivel de instruire	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	43	43	42	64	65	63
Învățământ preșcolar	6	6	5	5	6	7
Învățământ primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	37	37	37	59	59	56

Numărul cadrelor didactice (Tabelul VI.2) a prezentat modificări continue. În perioada analizată, numărul cadrelor didactice a atins maximul în anul 2019, în timp ce în anul 2015 s-a înregistrat un minim de 43 cadre didactice. Din anul 2018, numărul cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial a prezentat majorări semnificative de mai multe de 20 de cadre didactice.

Tabelul VI.3: PC-uri în dotarea unităților de învățământ (Sursa: INS)

Nivel de instruire	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	41	41	40	40	40	40
Învățământ preșcolar	3	3	2	2	2	2
Învățământ primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	38	38	38	38	38	38

Numărul PC-urilor din dotarea unităților de învățământ a înregistrat o singură modificare, în anul 2017 a scăzut numărul calculatoarelor disponibile pentru învățământul preșcolar. În anul 2020 au fost disponibile 40 de echipamente/ calculatoare, majoritatea fiind pentru învățământul primar și gimnazial.

Tabelul VI.4: Ponderea gospodăriilor ce au acces la internet acasă – pe medii de rezidență (%) (Sursa: INS)

Medii de rezidență	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Urban	71,9	74,5	77,5	81	82,5	84,8	86,9
Rural	46,6	52,3	56,9	61,5	66,7	69,7	73,1

În anul 2015 mai puțin de jumătate din populația mediului rural avea acces la internet în timp ce în mediul urban 71,9% dintre locuitori aveau posibilitatea de a se conecta la internet. Ponderile au crescut treptat de la an la an ajungând în anul 2021 ca 73,1% din populația rurală să aibă acces la internet. Aceste ponderi nu se opresc din creștere, de la an la an gradul de tehnologizare fiind din ce în ce mai ridicat. Creșterea nivelului de tehnologizare este o necesitate pentru sistemul educațional și nu numai observând efectele cauzate de pandemia COVID – 19.

Tabelul VI.5: Rata abandonului în învățământul preuniversitar (%)
(Sursa: INS)

Nivel de instruire	Nivel de agregare a datelor	2015	2016	2017	2018	2019
Învățământul primar	TOTAL	1,7	1,5	1,6	1,6	1,3
	Regiunea NORD-EST	1,2	1,1	1,2	1,2	0,9
	Suceava	1,1	0,8	0,7	0,7	0,7
Învățământ gimnazial	TOTAL	2	1,8	1,8	1,7	1,3
	Regiunea NORD-EST	1,7	1,5	1,5	1,7	1
	Suceava	1,1	1,2	0,3	1,3	0,6

Județul Suceava înregistrează o rată a abandonului școlar mai mică decât media Regiunii Nord – Est dar și față de media națională, ceea ce arată faptul că este unul dintre județele în care rata abandonului este în scădere.

La nivelul învățământului primar rata abandonului școlar a scăzut cu 0,4% în anul 2019 față de anul 2015, asemănător și pentru învățământul gimnazial când a avut loc o scădere de 0,5% în anul 2019 comparativ cu anul 2015.

Rata abandonului școlar reprezintă diferența dintre numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar, conform Institutului Național de Statistică. Abandonul școlar generează șomaj, excluziune socială și sărăcie. Sunt multe motive care pot explica de ce unii tineri renunță la studii: probleme personale sau familiale, dificultăți de învățare sau o situație socio-economică precară. Alți factori importanți sunt funcționarea sistemului de învățământ, atmosfera din școli și relațiile dintre profesori și elevi.

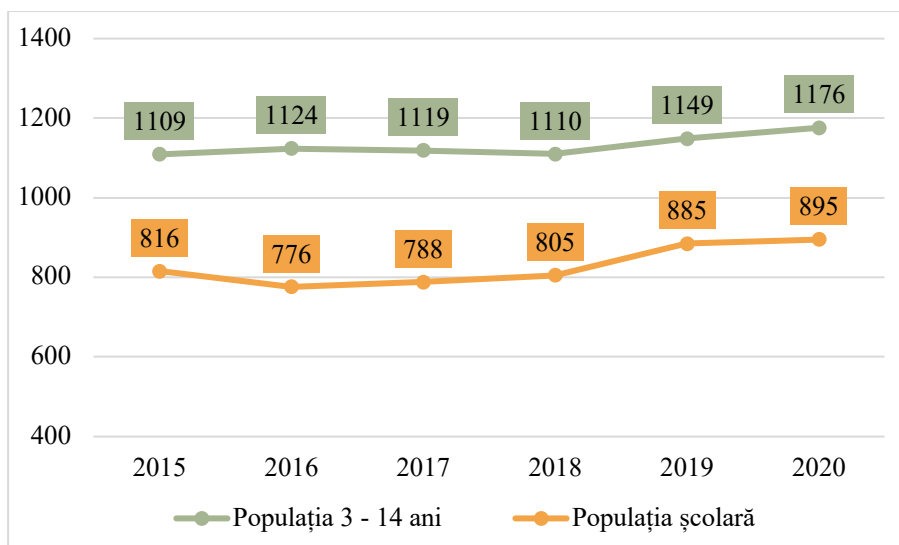

Figura VI.1: Evoluția populației cuprinse între 3 – 14 ani comparativ cu populația școlară în comuna Valea Moldovei (Sursa: INS)

Analizând figura VI.1 se poate observa faptul că, la nivelul comunei Valea Moldovei, populația cu vârsta cuprinsă între 3 – 14 ani reprezenta 25,11% din populația totală domiciliată la data de 1 ianuarie 2020. Populația școlară înregistrează fluctuații minore, în ultimii ani trendul fiind unul ascendent. Cel mai ridicat număr al populației școlare a fost înregistrat în anul 2020, fiind de 895 elevi.

Considerând faptul că elevii care formează populația școlară (preșcolari, ciclu primar și gimnazial) au vârsta cuprinsă între 3 – 14 ani, în anul 2020, 76,10% dintre aceștia dispuneau de educație școlară în comuna Valea Moldovei.

CAPITOLUL VII – CONTEXTUL GEOGRAFIC

Valea Moldovei este o comună situată în partea N-E a țării, în județul Suceava, formată din satele Mironu și Valea Moldovei (reședința). În apropiere se află Mănăstirea Slatina și Mănăstirea Voroneț.

Așezare

Comuna Valea Moldovei este situată în bazinul mijlociu al râului Moldova, pe partea dreaptă a văii Moldovei, imediat în aval de ieșirea sa din Carpații Orientali, la contactul Munților Stânișoarei (reprezenți aici prin zona marginală a flișului Obcinii Voronețului) cu sectorul nordic, îngust, al zonei subcarpatice și cu Podișul Sucevei. Administrativ, comuna Valea Moldovei aparține județului Suceava fiind așezată în partea central-sudică a acestuia. Teritoriul ei se învecinează la N cu comuna Capu Câmpului, la N-E cu comunele Păltinoasa, Drăgoiești și Cornu Luncii, la S-E cu comunele Slatina și Mălini și la N-V cu teritoriul orașului Gura Humorului.

Relief

Comuna Valea Moldovei este amplasată la contactul a două mari unități morfostructurale: orogenul carpatic pe de o parte și Platforma Moldovenească pe de altă parte. În cadrul orogenului carpatic intră o mică porțiune din flișul neogen (Obcina Voroneț) o porțiune ceva mai dezvoltată a Subcarpaților Moldovei, formată din conglomerate și calcare. Altitudinea este cuprinsă între 400 m în lunca râului Moldova și 970 m Dealul Moara Dracului. Părțile mai joase ale teritoriului sunt formate din alternanțe de șisturi grezoase, argile, marne și formațiuni ușor alterabile, care au favorizat formarea unor soluri profunde prielnice vegetației forestiere și anumitor culturi agricole.

Deși acest teritoriu este restrâns ca suprafață, el cuprinde 4 unități geomorfologice bine conturate și având caractere proprii:

1. Unitatea munților flișului Stânișoarei cu înălțime maximă, cu fragmentare și energie de relief mare, dând o notă de dominanță și mai ales având în vedere spațiul din afara limitelor comunei;
2. Unitatea subcarpatică, cu un relief fragmentat și extrem de accidentat, mai ales datorită prezenței conglomeratelor burdigaliene, conturându-se ca o unitate clară chiar dacă se află în partea cea mai nordică. Această unitate pare „sudată” de Carpați în timp ce spre exterior se termină printr-un abrupt veritabil (falia extracarpatică) de natură tecto-erozivă;
3. Piemontul extracarpatic;
4. Câmpia piemontană Baia, cea mai coborâtă unitate și în același timp cea mai netedă cu aspect cvasiorizontal. Formată din terase și lunci este intens folosită de om în scopuri agrare și intens umanizată.

Imaginea VII.1: Amplasarea în cadrul județului

Soluri

Cele mai răspândite tipuri de soluri sunt: solurile brune, argilo-iluviale, care ocupă circa 85% din teritoriu și solurile brune acide reprezentând 7%, iar restul de 8% din teritoriu este ocupat de soluri aluviale, puțin profunde specifice zonei de luncă și soluri superficiale crude de pe terenurile degradate. Textura solului este lutoasă la suprafață și argiloasă în întregime.

Climă

Factorii genetici ai climei (suprafața activă subiacentă, radiația solară, circulația atmosferică) impun un climat temperat continental, uneori cu nuanțe excesive datorită influențelor ce vin din est. Acestea determină o răcire excesivă iarna cu vânturi puternice și uscăciune prelungită vara. La factorii cu caracter general se adaugă și factori cu caracter local ce determină nuanțe azonale. Prezența văilor sub forma unor culoare (culoarul Moldovei și al Văii Seci) favorizează scurgerea în lungul lor a aerului rece. Acestea mențin temperaturi scăzute mai ales iarna. Pe plan local o importanță mare o prezintă pădurile. Acestea ocupă aproape toată jumătatea de vest a teritoriului, determinând o încetinire a vitezei vânturilor și o sporire a umidității aerului. Regimul termic se caracterizează printr-o medie anuală de 7° C în partea Câmpiei piemontane Baia, 6° C în zona subcarpatică și 5° C în zona muntoasă. Temperatura medie a lunii ianuarie este de – 5 °C în șesul Moldovei și de – 3,5 °C în zona subcarpatică, iar a lunii iulie este de 19 °C. Media anuală a precipitațiilor este cuprinsă între 850 – 1.000 mm. Cantitatea cea mai mare de precipitații se înregistrează în sezonul cald, mai – august, când cad aproximativ 60% din totalul precipitațiilor anuale. Topirea zăpezilor primăvara și ploile torențiale din perioada iunie – august pot produce uneori viituri ale cursurilor de apă și inundații limitate în Lunca Moldovei. Vânturile dominante sunt cele din direcția N-V, care pot atinge viteze de până la 4 m/s.

Hidrografie

În comuna Valea Moldovei hidrografia are un rol important în evoluția peisajului geografic. Alături de precipitații apele subterane alimentează rețeaua superficială.

Apele subterane se împart în:

- ape freatice, ce se găsesc în albia Moldovei și a pâraielor, în terase, glacisuri, deluvii de alunecare și pe unele interfluvii;
- ape de stratificație, ce se găsesc la adâncimi destul de mari, peste 20 de metri.

La locurile unde ies la suprafață se formează izvoare și chiar înmlăștiniri. Apele de suprafață aparțin integral bazinului hidrografic al Moldovei, mai exact în bazinul mijlociu al acestui râu la o mică distanță de la ieșirea din munți. Râul Moldova, ca arteră hidrografică principală, curge la limita estică a teritoriului comunei, având direcția N-V și S-E.

În această zonă primește doi afluenți: Bălcoaia și Suha Mică.

În timp ce Bălcoaia este de dimensiuni mici (9 km lungime și 14 km² bazinul), Suha Mică are un bazin cu o suprafață de 135 km² și o lungime de 24 km, însă ea curge pe teritoriul comunei Valea Moldovei pe o lungime de mai puțin de 1 km mai precis chiar în zona de confluență. Principalul afluent din cursul inferior al pârâului Suha Mică este Valea Seacă, care cu întregul său bazin ocupă cea mai mare parte din cursul teritoriului. Pârâul Valea Seacă are o lungime de 10 km și o suprafață a bazinului hidrografic de 12 km². Afluenții săi sunt de dimensiuni foarte mici. Referitor la râul Moldova se consideră faptul că dacă bazinul acestui râu totalizează o suprafață de 4.326 km² și are o lungime de 205 km, în amonte de confluența cu Suha Mică el are peste 1.996 km² și o lungime de circa 97 km de la izvor până la acest punct. Debitul mediu anual al râului Moldova în zona de confluență cu Suha Mică este de circa 17 – 18 m³/s.

CAPITALUL VIII – PROFILUL SOCIO – DEMOGRAFIC

Analizând dinamica populației și structura sa în anul 2021, s-a constatat faptul că la nivelul comunei Valea Moldovei, populația era de 4.744 persoane – reprezentând 0,62% din populația stabilă totală a județului Suceava, dintre care 2.401 persoane de gen masculin și 2.343 persoane de gen feminin.

Densitatea populației în comuna Valea Moldovei la nivelul anului 2021 este de 124,48 locuitori/km².

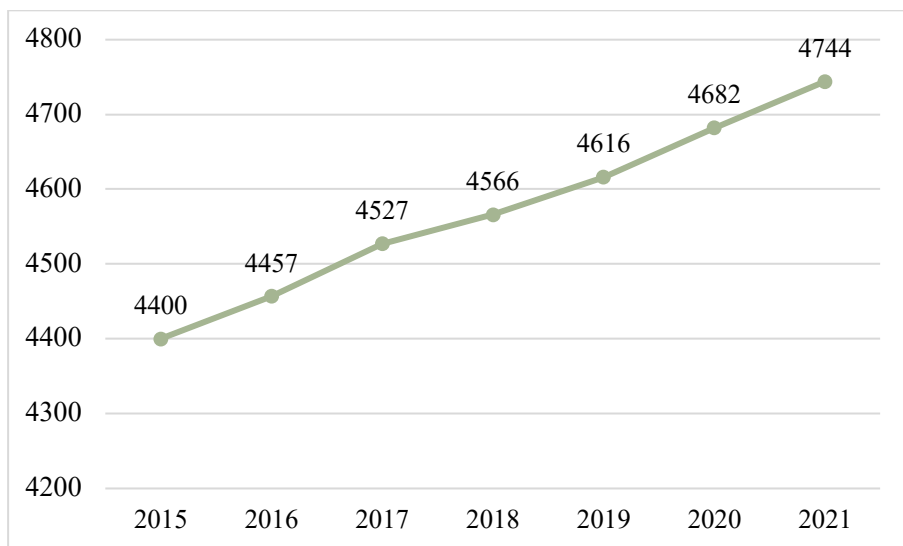

Figura VIII.1: Evoluția demografică a comunei Valea Moldovei
(Sursa: INS)

Analizând populația după domiciliu de la nivelul comunei Valea Moldovei în intervalul anilor 2015 – 2021, se poate constata o tendință de majorare a populației pe toată perioada luată în studiu. Populația comunei din anul 2021 este cu 7,81% mai mare comparativ cu anul 2015.

**Tabelul VIII.1: Populația după domiciliu pe grupe de vârstă din
comuna Valea Moldovei (Sursa: INS)**

Grupa de vârstă	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0 – 9 ani	976	1004	1021	1030	1023	1014	1004
10 – 19 ani	855	856	863	844	874	877	894
20 – 29 ani	706	700	722	727	725	749	765
30 – 39 ani	563	580	580	592	600	609	622
40 – 49 ani	485	509	529	534	524	519	526
50 – 59 ani	280	273	275	299	329	360	379
60 – 69 ani	228	232	233	239	255	258	257
70 – 79 ani	192	184	184	179	164	170	174
80 de ani și peste	115	119	120	122	122	126	123
Total	4.400	4.457	4.527	4.566	4.616	4.682	4.744

La nivelul strategiei, se impune gruparea populației pe vârste pentru a identifica direcțiile de acțiune. Comuna Valea Moldovei își propune să răspundă nevoilor populației, indiferent de grupa de vârstă și să le asigure facilități în mod egal.

Un aspect foarte important de care trebuie să se țină cont este reprezentat de necesitatea găsirii unor mijloace de obținere a unui răspuns din partea populației. Aflându-ne într-o intensă și continuă evoluție informațională, percepția populației asupra unui anumit produs sau serviciu se schimbă în mod constant. Astfel, este necesară actualizarea continuă a facilităților, pe care comuna Valea Moldovei le acordă populației.

Analizând ponderea populației pe grupe de vârstă în anul 2021, se observă faptul că cea mai numeroasă parte a populației are grupa de vârstă 0 – 9 ani (21,16%), urmată de 10 – 19 ani (18,84%), 20 – 29 ani (16,12%) și 30 – 39 ani (13,11%). Procentele denotă faptul că populația comunei Valea Moldovei se prezintă ca fiind tânără.

Tabelul VIII.2: Numărul născuților vii (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Născuți vii	108	107	98	105	92	89

În ceea ce privește numărul născuților vii în perioada analizată, 2015 – 2020, valorile fluctuează. Cei mai mulți născuți vii au fost la nivelul anului 2015 (108 născuți), iar cei mai puțini în anul 2020 (89 persoane).

Tabelul VIII.3: Sporul natural (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sporul natural	69	78	60	65	75	55

Sporul natural reprezintă diferența dintre numărul născuților vii și numărul persoanelor decedate într-un an.

Analizând datele din tabelul VIII.3 se observă faptul că sporul natural înregistrează pe toată perioada valori pozitive datorită numărului de decese mult mai redus față de cel al nașterilor.

Tabelul VIII.4: Numărul căsătoriilor (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Căsătorii	13	15	30	27	31	16

În ceea ce privește numărul căsătoriilor, media perioadei analizate este de 22 căsătorii pe an. Cele mai multe căsătorii înregistrându-se în anul 2017, iar cele mai puține în anul 2015.

Tabelul VIII.5: Numărul divorțurilor (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Divorțuri	6	3	3	6	6	2

În perioada 2015 – 2020 numărul divorțurilor oscilează, cele mai puține cazuri fiind în anul 2020, înregistrându-se două divorțuri, iar în anii 2015, 2018 și 2019 s-au oficializat 6 divorțuri pe an.

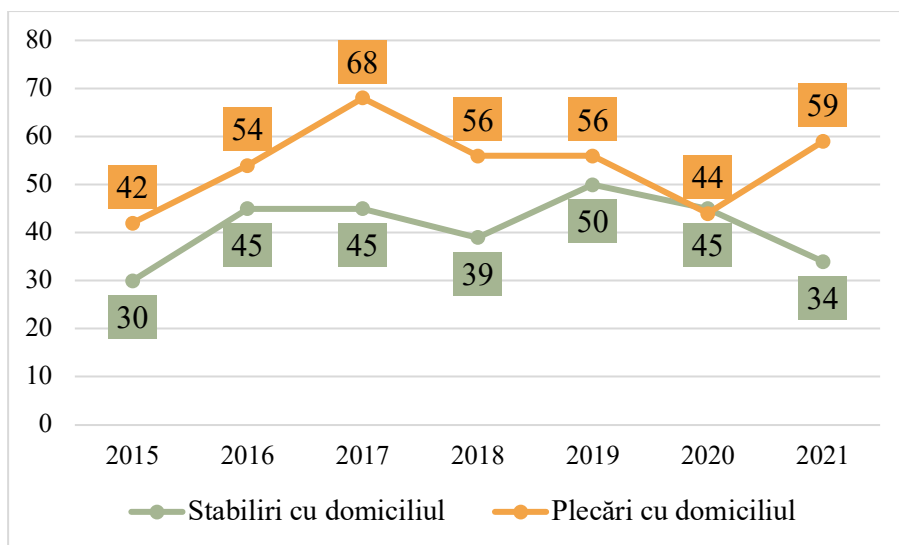

Figura VIII.2: Schimbări de domiciliu (Sursa: INS)

Numărul persoanelor care au ales să își schimbe domiciliul din sau în comuna Valea Moldovei fluctuează de la un an la altul. Numărul mediu al stabilirilor cu domiciliul este de 41 pe an, în timp ce numărul mediu al plecărilor cu domiciliul este de 54 pe an. Numărul mai ridicat al plecărilor cu domiciliul afectează fenomenul de creștere al populației în comuna Valea Moldovei.

CAPITOLUL IX – PROFILUL SOCIO – ECONOMIC

Produsul intern brut al județului Suceava se situează pe locul 3 din regiunea Nord–Est, după județele Bacău și Iași. În anul 2019 PIB-ul județului Suceava a crescut cu 58,96% față de anul 2015. În anul 2019 PIB-ul total al regiunii Nord–Est a ajuns la 109.497,3 milioane lei, contribuția județului Suceava reprezentând 18,49% din acesta.

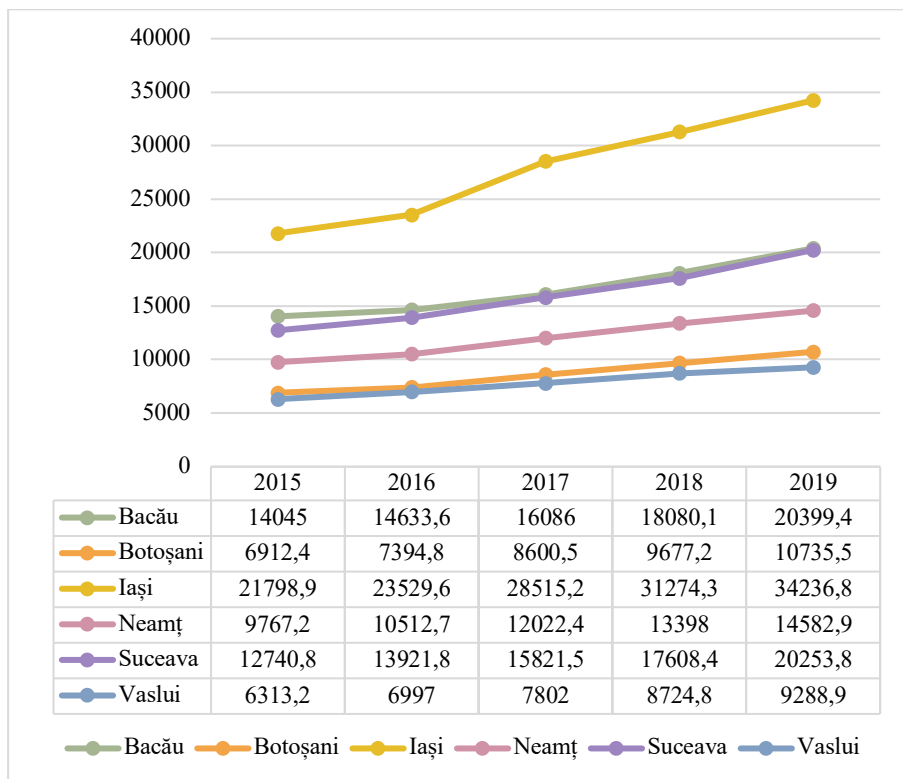

Figura IX.1: PIB-ul la nivelul regiunii Nord – Est, pe județe, perioada 2015 – 2019 (milioane lei) (Sursa: INS)

Activitățile economice derulate în prezent în comuna Valea Moldovei au o valoare adăugată scăzută, fiind depedente mai ales de costul redus al forței de muncă și al unor resurse naturale. Suprafața redusă a terenurilor agricole pe raza administrativă face ca această activitate să se desfășoare în principal doar pentru subzistența locuitorilor. Principala creștere economică în comună s-a realizat prin

prelucrarea lemnului. Sectorul terțiar (de servicii) al economiei locale este subdezvoltat, mai ales în domeniile cu valoare adăugată ridicată (tehnologia informației și comunicații, profesii liberale, consultanță, servicii financiare, outsourcing etc.).

Tabelul IX.1: Firme active înființate în comuna Valea Moldovei, perioada 1990 – 2022 (Sursa: listafirme)

Anul	Nr. de firme înființate
2020 – 2022	10
2016 – 2019	8
2011 – 2015	9
2006 – 2010	9
2001 – 2005	1
1996 – 2000	1
1990 – 1995	1

În perioada 1990 – 2022 în comuna Valea Moldovei, numărul firmelor înființate a înregistrat o tendință ascendentă. Cel mai mare avânt antreprenorial s-a realizat în ultima perioadă (2020 – 2022) perioadă în care s-au înființat 10 de entități economice în mai puțin de 3 ani.

Tabelul IX.2: Firme active pe domenii de activitate la nivelul anului 2022 (Sursa: listafirme)

Domenii de activitate – conform CAEN	Nr. firme active	%
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	3	7,69
C. Industria prelucrătoare	18	46,15
F. Construcții	1	2,57
G. Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	11	28,20
H. Transport și depozitare	5	12,82
P. Învățământ	1	2,57

La nivelul anului 2022 în comuna Valea Moldovei 18 entități economice din totalul de 39 de firme active își desfășurau activitatea în *Industria prelucrătoare*. Această secțiune include prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută.

La polul opus se regăsesc domeniile *Construcții* și *Învățământ*.

Tabelul IX.3: Top 10 firme din comuna Valea Moldovei în anul 2021 după cifra de afaceri (Sursa: Ministerul Finanțelor)

Nr.	Nume	Cod	Cifra de afaceri	Profit net/ pierdere	Capitaluri total	Active imobilizate total	Active circulante total	Număr mediu angajați	Marja de profit
1	BUSTEAN LEMN SRL	1610	3.935.051	-137.856	1.100.477	107.069	2.150.154	4	-3,50%
2	BOTEZ LEMN SRL	1610	2.626.049	189.818	294.484	827.930	795.636	7	7,22%
3	GEOBOTIFOREST SRL	4673	2.350.953	845.642	1.168.162	32.622	1.279.258	5	35,97%
4	RĂȘNOASA SRL	1610	2.213.942	124.105	706.243	112.000	1.100.165	2	5,60%
5	COTOC LEMN SRL	1610	1.739.866	272.813	819.266	165.586	874.763	2	15,68%
6	FAM RUS LEMN SRL	1610	1.676.523	-5.992	397.878	105.522	696.961	2	-0,35%
7	MIRONIANCA PROD-COM SRL	4711	1.644.899	9.264	54.941	260.698	806.965	5	0,56%
8	GENUINE SRL	1610	1.306.100	5.040	583.923	144.536	900.369	2	0,38%
9	ALROMICA SRL	1610	1.235.725	128.424	609.810	329.512	592.658	2	10,39%
10	ALY MARIANA FOREST SRL	1610	1.067.781	379.484	525.863	111.205	585.445	1	35,53%

BUSTEAN LEMN SRL este firma cu cea mai mare cifră de afaceri, aceasta fiind de 3.935.051 lei ce activează în domeniul „Tăierea și rindeluirea lemnului”. În anul 2021 societatea a suferit o pierdere de 137.856 lei, având o marjă negativă a profitului de 3,50%, iar media a fost de 4 angajați în cursul anului 2021.

BOTEZ LEMN SRL activează în domeniul „Tăierea și rindeluirea lemnului”, având în anul 2021 o cifră de afaceri de 2.626.049 lei. Societatea a realizat un profit net de 189.818 lei, cu o marjă a profitului de 7,22%, având cea mai ridicată medie a angajaților, 7 angajați.

GEOBOTIFOREST SRL activează în domeniul „Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare și de încălzire” cu o cifră de afaceri de 2.350.953 lei în anul 2021. Firma prezintă cel mai ridicat profit net (845.642 lei) dintre societățile analizate și cea mai mare marjă de profit de 35,97%, cu o medie de 5 angajați.

RĂȘINOASA SRL activează în domeniul „Tăierea și rindeluirea lemnului”, realizând o cifră de afaceri de 2.213.942 lei, cu un profit net de 124.105 lei. Marja de profit a fost de 5,60% și o medie de 2 angajați în anul 2021.

COTOC LEMN SRL activează în domeniul „Tăierea și rindeluirea lemnului” cu o cifră de afaceri de 1.739.866 lei. Societatea a obținut un profit net de 272.813 lei, cu o marjă a profitului de 15,68% și o medie de 2 angajați.

FAM RUS LEMN SRL activează în domeniul „Tăierea și rindeluirea lemnului” cu o cifră de afaceri de 1.676.523 lei, suferind o pierdere de 5.992 lei, având o marjă a profitului negativă de 0,35% și o medie de 2 angajați în anul 2021.

MIRONIANCA PROD-COM SRL activează în domeniul „Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun” cu o cifră de afaceri de 1.644.899 lei, realizând un profit net de doar 9.264 lei, marja profitului fiind de 0,56% și o medie de 5 angajați în anul 2021.

GENUINE SRL activează în domeniul „Tăierea și rindeluirea lemnului” cu o cifră de afaceri de 1.306.100 lei, obținând un profit de doar 5.040 lei cu o marjă a profitului de 0,38% și cu o medie de 2 angajați în anul 2021.

ALROMICA SRL activează în domeniul „Tăierea și rindeluirea lemnului” având în anul 2021 o cifră de afaceri de 1.235.725 lei cu un profit net de 128.424 lei. Marja profitului a fost de 10,39% cu o medie de 2 angajați.

ALY MARIANA FOREST SRL activează în domeniul „Tăierea și rindeluirea lemnului” având în anul 2021 o cifră de afaceri

de 1.067.781 lei cu un profit net de 379.484 lei. Marja profitului a fost de 35,53% cu o medie de un angajat.

În topul celor 10 firme analizate, toate acestea au prezentat o cifră de afaceri de peste 1 mil. lei, iar 80% dintre firme activează în domeniul „Tăierea și rindeluirea lemnului”.

Tabelul IX.4: Rata șomajului pe sexe la nivelul comunei Valea Moldovei (%) (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	32	29,7	24,8	24	21,3	5,8
Masculin	40,6	38,1	33	31,1	27,7	6,8
Feminin	22,4	20,5	15,9	16,2	14,3	4,7

Persoanele înregistrate ca șomeri la agențiile pentru ocuparea forței de muncă și care se încadrează în muncă, potrivit legii, într-o localitate situată la o distanță mai mare de 15 km de localitatea în care își au domiciliul sau reședința, pot beneficia de o primă de încadrare, neimpozabilă pe o perioadă de 12 luni.

Analizând rata șomajului în perioada 2015 – 2020, s-a constatat faptul că la nivelul comunei Valea Moldovei s-a înregistrat o diminuare semnificativă a ratei șomajului, astfel că până în anul 2020 aceasta a scăzut de la 32% la 5,8%.

Persoanele de sex masculin prezintă o rată a șomajului mai ridicată în perioada de timp analizată comparativ cu persoanele de sex feminin.

Tabelul IX.5: Numărul mediu al salariaților în comuna Valea Moldovei (Sursa: INS)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Salariați	102	105	110	113	116	163

În efectivul zilnic de salariați luat în calculul numărului mediu sunt cuprinse persoanele cu contract individual de muncă/ raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul), al căror contract de muncă/ raport de serviciu nu a fost suspendat. În efectivul zilnic al salariaților

luat în calculul numărului mediu se cuprind și salariații aflați în incapacitate temporară de lucru (concediu medical) pe perioada când aceștia sunt plătiți din fondul de salarii.

Numărul mediu al salariaților din comuna Valea Moldovei prezintă o tendință ascendentă, astfel în anul 2020 se înregistrează o medie a acestora de 163 salariați, cu 59,80% mai mulți comparativ cu anul 2015.

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, în Regiunea Nord – Est și în comuna Valea Moldovei implicit, oportunitățile scăzute de angajare dar și câștigul salarial scăzut contribuie la migrația forței de muncă către localități mai dezvoltate. Astfel, firmele se confruntă și cu deficit de forță de muncă specializată din cauza fenomenului de migrațiune a populației, marea majoritate a tinerilor cu studii universitare optând pentru o carieră în alte județe sau orașe mai bine dezvoltate economic.

CAPITOLUL X – TURISMUL

Turismul din zona poate fi clasificat astfel:

- turism cultural;
- turism religios;
- turism rural (agroturism).

Comuna Valea Moldovei beneficiază de un cadru natural atractiv pentru turiști, fiind poziționată într-un flux turistic, fapt ce duce la creșterea numărului de turiști în zonă. Astfel, ținând cont și de celelalte obiective existente în zonă, de peisajele specifice și de ospitalitatea localnicilor, comuna Valea Moldovei devine un loc de vizitat, chiar și în tranzit.

Cele mai importante obiective turistice din comuna Valea Moldovei:

- Turism de agrement și agroturism/ turism rural;
- Biserica romano-catolică.

Turismul rural (agroturismul) deține o pondere considerabilă în zonă, el fiind concentrat în jurul localităților cu foarte multă încărcătură istorică, culturală și foarte multe tradiții și obiceiuri străvechi.

Datorită unui exces de spațiu în gospodăriile țărănești există posibilitatea găzduirii turiștilor în gospodărie, oferindu – se acestora camere aranjate și mobilate în stil bucovinean tradițional, cu elemente folclorice de o valoare deosebită. Un alt element de atracție pentru turismul rural este artizanatul, tradițiile și obiceiurile locale.

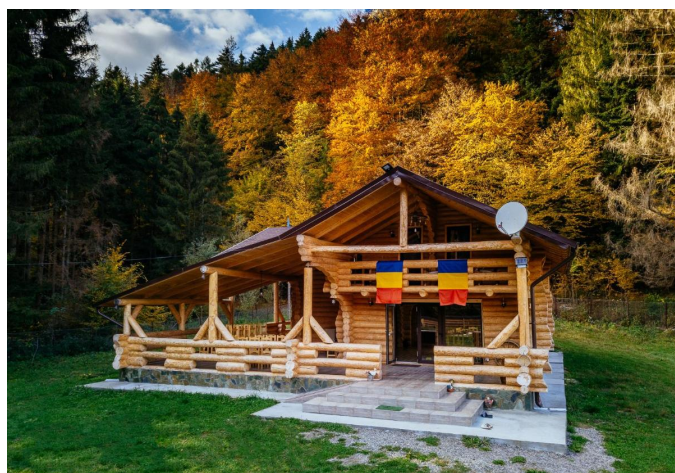
Imaginea X.1: Gospodărie țărăneasă

Biserica romano-catolică din Valea Moldovei a fost construită în anul 1891, din lemn, de către comunitatea germanilor de religie catolică din satul Valea-Seacă (în germană Walesaka), aflat pe atunci în Ducatul Bucovinei. La momentul acela, în satul Valea-Seacă locuiau mulți etnici germani. Biserica a primit hramul „Sfântul Dumitru”.

Imaginea X.2: Biserica romano-catolică din Valea Moldovei

Comuna Valea Moldovei dispune de cabane construite pentru turiștii care vor să descopere frumusețea comunei. Cea mai cunoscută pensiune este Cabana Raisa, fiind situată la poalele munților și dispune de o priveliște frumoasă pe toată perioada celor 4 anotimpuri.

Imaginea X.3: Cabana Raisa

CAPITOLUL XI – ANALIZA SWOT

Tabelul XI.1: Analiza SWOT a infrastructurii economice

Dezvoltare economică	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1) Zonă atractivă din punct de vedere al resurselor naturale de care dispune și al reliefului; 2) Creșterea gradului de valorificare a resurselor locale în special în domenii precum prelucrarea lemnului și turismul; 3) Existența de resurse ce pot fi valorificate economic (suprafețe mari de păduri, pășuni, obiectivele naturale, cadrul natural, hidrografie); 4) Existența specialiștilor în domeniul industriei ușoare, construcții.	1) Inițiativă antreprenorială locală limitată doar la mici întreprinderi din sectorul prelucrării lemnului; 2) Promovarea scăzută a comunei Valea Moldovei ca potențială destinație pentru investitori; 3) Cultură antreprenorială insuficient dezvoltată în rândul tinerilor; 4) Existența unor sectoare nevalorificate economic (agricultură montană, turism rural, ecoturism); 5) Productivitatea scăzută din agricultură, fertilitatea scăzută a solului, specifică zonei montane; 6) Forța de muncă disponibilă este slab calificată; 7) Lipsa unui program coerent de perfecționare și reconversie profesională a forței de muncă; 8) Lipsa promovării oportunităților de finanțare a afacerilor prin accesarea fondurilor europene; 9) Colaborare insuficientă între întreprinderi în vederea creării de asocieri în domenii diverse de activitate; 10) Capacitatea redusă a mediului de afaceri local de a susține investiții cu potențial inovativ; 11) Promovarea redusă a produselor alimentare tradiționale obținute pe plan local; 12) Lipsa unei infrastructuri pentru susținerea afacerilor (centru de afaceri, parc industrial, incubator de afaceri); 13) Lipsa serviciilor de consultanță/consiliere în afaceri; 14) Insuficiența terenurilor disponibile pentru investiții mari.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
1) Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile alocate României în perioada 2021 – 2027 care vizează dezvoltarea economică; 2) Dezvoltarea unor parteneriate public-privat; 3) Introducerea unor programe de sprijinire și de consultanță acordate persoanelor interesate să demareze o nouă afacere, ce ar putea duce ulterior la creșterea spiritului antreprenorial al populației comunei; 4) Constituirea unui centru/incubator de afaceri; 5) Forță de muncă ieftină; 6) Accesarea de fonduri europene pentru dezvoltarea sectorului agricol montan; 7) Constituirea unei asociații a agricultorilor, în vederea dezvoltării sectorului zootehnic prin sprijinirea inițiativelor private; 8) Atragerea investitorilor străini; 9) Promovarea oportunităților pe care le prezintă comuna Valea Moldovei din punct de vedere al resurselor și al mediului de afaceri în rândul potențialilor investitori români și străini; 10) Dezvoltarea facilităților de producție.	1) Criza economico-financiară și implicit instabilitatea economică mondială; 2) Dependența economiei locale de sectorul reprezentat de comerț; 3) Scăderea puterii de cumpărare a populației din Valea Moldovei; 4) Lipsa lichidităților pe plan local care conduc la falimentarea microîntreprinderilor; 5) Lipsa resurselor financiare pentru co-finanțarea proiectelor de investiții; 6) Lipsa acordării creditelor bancare pentru investiții IMM-urilor; 7) Continuarea fenomenului de migrare a forței de muncă către alte localități sau în străinătate; 8) Creșterea nivelului de impozitare; 9) Proceduri dificile și greoaie privind obținerea aprobărilor pentru inițierea de investiții; 10) Instabilitate legislativă și modificări referitoare la activitatea agenților economici care reduc atractivitatea dezvoltării antreprenoriale.

Tabelul XI.2: Analiza SWOT a capitalului uman, piața muncii și demografie

Capital uman, piața muncii și demografie	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1) Repartizare echilibrată a populației comunei pe sexe; 2) Creșterea numărului de salariați; 3) Scăderea ponderii șomerilor din totalul populației active; 4) Trendul descendent al persoanelor fără studii;	1) Grad ridicat de migrare a populației către orașe mai dezvoltate sau în străinătate; 2) Insuficiența ofertei de locuri de muncă raportat la populația activă disponibilă; 3) Lipsa personalului calificat;

5) Rata sporului natural al populației este pozitivă; 6) Populația comunei Valea Moldovei prezintă o tendință de creștere; 7) Populația este preponderent tânără.	4) Lipsa unor condiții viabile pentru păstrarea forței de muncă existente; 5) Lipsa studiilor de calificare a unor persoane incluse în populația activă; 6) Valoarea scăzută a numărului mediu de angajați pe întreprindere; 7) Gradul redus de incluziune a persoanelor cu dizabilități pe piața muncii.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
1) Accesarea fondurilor europene pentru dezvoltarea resurselor umane, alocate României în perioada 2021 – 2027; 2) Derularea unor programe de recalificare profesională; 3) Desfășurarea unor cursuri de calificare profesională pentru femeile casnice care nu au intrat niciodată în piața muncii; 4) Realizarea unor noi proiecte de către Asociația pentru Incluziune Socială (APIS), pentru integrarea populației de etnie rromă pe piața muncii; 5) Derularea unor programe de integrare pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități și crearea de condiții adecvate pentru acestea; 6) Dezvoltarea continuă a sectorului industrial, care în prezent înglobează cea mai mare pondere a numărului de angajați, dar și a sectorului agricol, insuficient exploatat până în prezent; 7) Crearea de parteneriate între sectorul educațional și cel antreprenorial, în vederea orientării populației școlare spre domenii solicitate pe piața muncii; 8) Valorificarea eficientă a potențialului turistic local cu efecte directe asupra creării de noi locuri de muncă; 9) Dezvoltarea antreprenoriatului în domeniul turismului, agriculturii ecologice și prelucrării lemnului; 10) Atragerea investitorilor în zonă conducând la crearea de locuri de muncă.	1) Câștigul salarial scăzut, care contribuie la migrația forței de muncă; 2) Criza economico-financiară și implicit instabilitatea economică; 3) Schimbările demografice nefavorabile; 4) Dificultățile în tranziția de la sistemul de educație la piața muncii; 5) Reticența/ inadaptabilitatea populației de a se reorienta profesional, atunci când piața o cere; 6) Percepția negativă a investitorilor asupra Regiunii Nord-Est, implicând consecințe și pe plan local; 7) Productivitatea scăzută din agricultură și insuficienta exploatare a acestui segment.

**Tabelul XI.3: Analiza SWOT a infrastructurii tehnico-edilitare,
management rural**

Infrastructură tehnico-edilitară, management urban și capacitate administrativă	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1) Indicatorii privind gradul de aglomerare a spațiului pentru locuit relevă că nu sunt probleme cu privire la disponibilitatea fondului locativ; 2) Existența rețelei de iluminat public în comună; 3) Existența rețelelor centralizate de apă potabilă, canalizare și electricitate; 4) Colaborarea autorităților publice locale cu organizațiile neguvernamentale, în scopul implementării de proiecte cu teme sociale; 5) Creșterea numărului total al gospodăriilor cu acces la rețeaua centralizată de apă potabilă și de canalizare; 6) Evoluția ascendentă a numărului de gospodării cu acces la rețeaua de gaz metan și la rețeaua de electricitate; 7) Ponderea ridicată a numărului de gospodării cu acces la rețeaua de electricitate; 8) Infrastructura de telecomunicații dezvoltată care asigură servicii pentru peste 95% din gospodării.	1) Amenajarea deficitară a parcărilor; 2) Lipsa amenajării de locuri/ spații de agrement; 3) Lipsa serviciului public de alimentare cu energie termică; 4) Lipsa unor soluții de furnizare a serviciilor publice on-line; 5) Prezența decalajelor față de nivelul mediu de performanță prezent la nivelul administrațiilor locale din celelalte state membre UE; 6) Evoluția fluctuantă a veniturilor la bugetul local, cu tendință generală de scădere; 7) Drumurile publice ale comunei nu sunt toate modernizate/ asfaltate; 8) Lipsa rețele centralizate de alimentare cu apă și canalizare în întreaga localitate; 9) Lipsa fondurilor pentru întreținerea elementelor de infrastructură și reabilitarea, extinderea acestora.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
1) Accesarea de fonduri nerambursabile adresate îmbunătățirii serviciilor publice și a facilităților/ infrastructurii rurale; 2) Continuarea programului guvernamental „Prima Casă” care sprijină achiziționarea/ construirea de locuințe pentru tineri; 3) Implementarea unor proiecte în vederea creșterii calității serviciilor publice, a gradului de acoperire a acestora, dar și a diversificării lor; 4) Accesarea programelor care vizează reabilitarea termică, fapt ce va	1) Excesul de birocrație; 2) Instabilitatea legislativă; 3) Neîndeplinirea obiectivelor propuse cu privire la implementarea proiectelor investiționale; 4) Fenomenul de corupție; 5) Scăderea încrederii comunității locale în administrația publică; 6) Lipsa fondurilor necesare revitalizării comunei; 7) Condițiile meteorologice nefavorabile ce pot afecta negativ starea/ structura drumurilor;

determina și o îmbunătățire a aspectului general al comunei; 5) Accesarea fondurilor destinate înființării de spații verzi; 6) Implementarea de soluții e-administrație și dezvoltarea resurselor umane în vederea utilizării acestora; 7) Valorificarea zonelor care necesită să fie revitalizate și care ar contribui la creșterea calității vieții locuitorilor comunei; 8) Încheierea unor parteneriate public-private în vederea dezvoltării rurale; 9) Dezvoltarea capitalului uman din cadrul administrației publice locale, prin participarea funcționarilor publici la cursuri de specializare în managementul proiectelor, achiziții publice etc; 10) Externalizarea anumitor servicii, ceea ce va conduce la reducerea costurilor și la îmbunătățirea serviciilor oferite comunității; 11) Accesarea fondurilor europene pentru reabilitarea infrastructurii rutiere; 12) Accesarea fondurilor europene în vederea reabilitării, extinderii infrastructurii tehnico-edilitare.	8) Instabilitatea economică ce poate determina incapacitatea cofinanțării potențialelor proiecte de reabilitare a infrastructurii; 9) Creșterea prețurilor la utilități.

Tabelul XI.4: Analiza SWOT a turismului

Turism	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1) Posibilitatea practicării a numeroase forme de turism; 2) Diversitatea florei și faunei; 3) Existența unei gastronomii locale tradiționale; 4) Existența unor pagini în social-media care promovează orașul și obiectivele din împrejurimi; 5) Menținerea stratului de zăpadă pe o perioadă mai îndelungată în sezonul rece datorită amplasării comunei.	1) Slaba promovare turistică a comunei; 2) Promovarea redusă a obiectivelor turistice existente; 3) Numărul redus al unităților de primire turistică; 4) Infrastructura de agrement a unităților de cazare existente slab dezvoltată; 6) Lipsa unui program de evenimente/ activități care să ofere alternative de petrecere a timpului liber;

	7) Lipsa amenajării de trasee montane; 8) Număr redus de turiști atrași comparativ cu potențialul turistic al comunei.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
1) Existența unor zone naturale deosebite care pot fi transformate în zone de agrement și valorificate turistic; 2) Realizarea de investiții în infrastructura turistică, pentru asigurarea unui grad ridicat al calității; 3) Inițierea unor acțiuni de promovare a potențialului turistic regional și de semnalizare a obiectivelor turistice; 4) Dezvoltarea ecoturismului; 5) Accesarea de fonduri nerambursabile în vederea valorificării obiectivelor turistice locale, dar și a protejării acestora; 6) Colaborarea cu localitățile din apropiere și derularea unor proiecte comune, în vederea dezvoltării turismului zonal; 7) Atragerea de investitori interesați de sectorul turismului; 8) Accesarea fondurilor europene în vederea dezvoltării, reabilitării și modernizării infrastructurii turistice.	1) Creșterea tendinței turiștilor români de a vizita locuri din străinătate, în defavoarea celor naționale; 2) Scăderea nivelului veniturilor, care limitează posibilitățile potențialilor turiști; 3) Starea nefavorabilă a drumurilor din Regiunea Nord-Est, care determină potențialii turiști să aleagă alte itinerarii, din alte regiuni ale țării, unde pot avea o accesibilitate ridicată; 4) Concurența din partea stațiunilor turistice cu renume; 5) Interesul scăzut al agenților economici din domeniul turistic pentru îmbunătățirea serviciilor și a infrastructurii turistice.

Tabelul XI.5: Analiza SWOT a sistemului de învățământ și cultură

Învățământ și cultură	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1) Disponibilitatea în comună a formelor de învățământ: preșcolar, primar, și gimnazial; 2) Reducerea numărului de persoane fără studii; 3) Existența unui fond de carte consistent în biblioteci; 4) Unitățile de învățământ existente sunt racordate la sistemul de apă potabilă; 5) Învățământul este un domeniu prioritar în ceea ce privește alocarea cheltuielilor din bugetul local;	1) Starea fizică a clădirilor unităților de învățământ din localitate este una precară; 2) Inexistența unei unități de învățământ post-gimnazial (lipsa posibilității de continuare a studiilor după nivelul gimnazial în cadrul localității); 3) Lipsa metodelor de predare moderne, interactive; 4) Lipsa unui teatru sau a altor instituții precum un teatru de vară, operetă sau un teatru pentru copii;

6) Evoluția ascendentă a numărului de cadre didactice.	5) Situația nefavorabilă din punct de vedere al dotărilor din sălile de sport, cele existente fiind minime; 6) Insuficienta valorificare a patrimoniului cultural existent; 7) Lipsa unei strategii de dezvoltare și promovare culturală a orașului și a obiectivelor culturale deținute; 8) Lipsa promovării monumentelor istorice ale comunei.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
1) Derularea unor programe școlare pentru schimbul de experiență cu unități de învățământ din spațiul european; 2) Accesarea de fonduri europene pentru modernizarea infrastructurii școlare; 3) Înființarea de centre after-school; 4) Implementarea unui program de burse pentru copiii cu rezultate deosebite și cu o situație financiară dificilă; 5) Implicarea elevilor în activități extra-școlare și acțiuni de voluntariat; 6) Dezvoltarea unor parteneriate de tip public-privat, în vederea asigurării unor stagii de practică în mediul privat; 7) Abordarea unor proiecte investiționale viitoare, care să aibă ca scop dezvoltarea activităților sportive; 8) Desfășurarea unor programe de promovare a obiectivelor culturale, dar și a oportunităților care există din punct de vedere turistic.	1) Costurile asociate frecventării învățământului, care limitează accesul la educație; 2) Instabilitatea legislativă a sistemului educațional; 3) Modificările frecvente din programa școlară; 4) Nivelul scăzut al salariilor cadrelor didactice, cu efecte asupra calității procesului educațional; 5) Lipsa motivației cadrelor didactice; 6) Lipsa interesului elevilor manifestat față de activitățile educaționale; 7) Scăderea interesului pentru cultură; 8) Pierderea tradițiilor în decursul timpului; 9) Scăderea interesului pentru produse de artizanat, tradiționale, conducând la dispariția meșterilor populari; 10) Caracterul neregenerabil al resurselor culturale; 11) Reducerea interesului pentru citit cărți determinată de dezvoltarea noilor tehnologii informaționale; 12) Înclinația către sedentarism; 13) Lipsa fondurilor pentru susținerea cofinanțării proiectelor finanțate din fondurilor nerambursabile.

Tabelul XI.6: Analiza SWOT a infrastructurii medicale

Sănătate	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
1) Existența cabinetelor medicale; 2) Existența farmaciilor.	1) Dotarea necorespunzătoare a cabinetelor medicale (echipamente medicale neperformante și învechite); 2) Lipsa cabinetelor medicale de specialitate; 3) Insuficiența personalului medical raportat la populația deservită 4) Lipsa interesului locuitorilor pentru efectuarea analizelor periodice; 5) Lipsa unor programe educaționale pentru sănătate, în special pe partea de prevenire a bolilor.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
1) Posibilitatea accesării fondurilor nerambursabile; 2) Sprijinul acordat de comunitatea europeană în dezvoltarea sistemului medical; 3) Posibilitatea revigorării instituțiilor spitalicești de tratament balnear; 4) Implementarea reformei naționale privind asigurarea sănătății.	1) Insuficiente resurse financiare; 2) Nivel redus de informare și educare a populației în domeniul ocrotirii sănătății; 3) Degradarea și închiderea unităților medicale din cauza lipsei fondurilor și a managementului defectuos; 4) Insuficienta motivare financiară a personalului medical.

CAPITOLUL XII – TENDINȚE INTERNAȚIONALE – DEZVOLTAREA RURALĂ ÎN CONTEXT EUROPEAN

În anul 1987 a fost lansat conceptul de dezvoltare sustenabilă, care poate fi definit, în sens larg, ca fiind îmbunătățirea vieții fiecăruia „acum și pentru generațiile care vor veni”. Practic, în acest fel se face legătura între ceea ce înseamnă dezvoltare economică, justiție socială, valori democratice și protecția mediului.

Conceptul de dezvoltare sustenabilă promovat de forurile Națiunilor Unite se referă, în principal, la:

1. Dezvoltare economică echitabilă și echilibrată;
2. Un nivel ridicat al angajării, al coeziunii sociale și al includerii;
3. Asumarea responsabilității pentru folosirea resurselor naturale și a protecției mediului;
4. Politici coerente, deschise și transparente;
5. Cooperare internațională pentru promovarea dezvoltării sustenabile la nivel global.

Conceptul actual de dezvoltare rurală este fundamentat pe cel de dezvoltare durabilă și are câteva trăsături fundamentale, referindu-se la:

- **Dezvoltarea rurală sustenabilă**, care presupune dezvoltare economică echitabilă și echilibrată, cu un nivel ridicat al coeziunii sociale și al includerii și asumarea responsabilității pentru folosirea resurselor naturale și a protecției mediului;
- **Dezvoltarea rurală extensivă sau integrată**, care se referă la dezvoltarea mediului rural prin extinderea mijloacelor de comunicare și informare și prin extinderea activităților din mediul rural spre sectorul non-agricol și promovarea agriculturii extensive, a cărei coordonată esențială este transferul informațional (conceptul de agricultură extensivă aici este diferit de cel tradițional, care definea opusul agriculturii intensive);

- **Dezvoltarea rurală multisectorială**, care se referă la crearea de rețele și parteneriate între organizații internaționale, agenții naționale sau organizații ale societății civile, în vederea abordării multisectoriale.

O inițiativă importantă a UE privind satele inteligente este Acțiunea pregătitoare privind zonele rurale inteligente din secolul XXI, sprijinită de Comisia Europeană pentru perioada 2020 – 2023. Scopul acestei acțiuni este de a promova și inspira satele să dezvolte și să implementeze abordări și strategii pentru satele inteligente în întreaga Europă și să sprijine viitoarele intervenții ale PAC în satele inteligente.

Astfel, un sat inteligent utilizează TIC pentru creșterea competitivității și în vederea asigurării unei dezvoltări durabile în cadrul rețelilor de persoane, întreprinderi, infrastructuri, consum de energie, spații, etc.

- Mobilitate smart;
- Economie smart;
- Guvernanță smart;
- Mediu smart;
- Populație smart;
- Nivel de trai smart.

Politica de dezvoltare rurală a UE are o inițiativă relativ nouă care are potențial și stimulează diverselor forme de inovare, ca răspuns la astfel de provocări și oportunități s-a dezvoltat acest concept de „Sate inteligente”. Astfel de comunități sunt formate din oameni din mediul rural care iau inițiativa de a se mobiliza și de a explora soluții practice pentru provocările de zi cu zi cu care se confruntă, precum și de a profita de noi oportunități pentru îmbunătățirea calității lor de viață și a nivelului de trai. Și, desigur, există mii de comunități rurale din UE care fac acest lucru în diferite moduri.

Abordarea „Sate Inteligente” trebuie să se concentreze asupra oricăror încercări de a găsi soluții privind depopularea, încurajarea și sprijinirea serviciilor și folosirea oportunităților de creștere în zonele rurale. Satele inteligente includ o abordare transversală funcțională, conectând instrumentele de dezvoltare existente și viitoare.

Se referă la condițiile de trai ale locuitorilor din mediul rural și se adresează unui public larg, în afara locuitorilor din rural și anume actorilor din sfera dezvoltării rurale, legiuitorilor, politicienilor, antreprenorilor, ONG-urilor și mediului academic, *„satele inteligente au potențialul de a crește coeziunea economică și socială, de a îmbunătăți egalitatea socială în special dintre zonele rurale și cele urbane”*.

Comisia Europeană a lansat o acțiune a UE pentru satele inteligente în primăvara anului 2017, atrăgând ca un magnet un interes larg, de la instituțiile UE, guvernele naționale și regionale până la părțile interesate din teren. Satele inteligente au mai fost evidențiate în Comunicarea Comisiei privind viitorul alimentelor și agriculturii (noiembrie 2017) ca o prioritate pentru a ajuta *„comunitățile locale să abordeze problemele legate de conectivitatea în bandă largă inadecvată, oportunități de angajare și furnizarea de servicii într-un mod clar și cuprinzător”*.

Conceptul de „Sate Inteligente” este inclus în proiectul de legislație pentru politica agricolă comună post-2020 (PAC), iar statele membre vor avea oportunitatea de a pune la dispoziție sprijinul în planurile strategice ale PAC pentru comunitățile rurale care doresc să dezvolte sate inteligente.

Unele cadre strategice existente la nivel superior pentru satele inteligente există deja în unele state membre și oferă inspirație în acest sens.

„Satele Inteligente” necesită autorități naționale/regionale inteligente să le sprijine – și în special să programeze și să țină seama de strategia fondurilor UE care sunt puse la dispoziție.

Cinci factori cheie ai satelor inteligente:

1. Acțiuni privind depopularea și schimbările demografice;
2. Identificarea soluțiilor locale privind reducerile de fonduri publice și centralizarea serviciilor publice;
3. Explorarea legăturilor cu orașele mari și orașele mici;

4. Maximizarea rolului zonelor rurale în procesul de tranziție spre o economie circulară, bazată pe emisii de carbon reduse;
5. Promovarea transformării digitale a zonelor rurale.

Patru exemple de bune practici de sate inteligente:

1. Strategia Locală Internă în Italia – răspunde depopulării rurale;
2. Contractele de reciprocitate în Franța – crearea legăturilor rural-urban;
3. Inițiativa „Zona rurală inteligentă” în Finlanda – adresarea depopulării și tranziției digitale;
4. Inițiativa „Satele Digitale” în Germania – valorificarea tranziției către digital.

Grupurile de Lucru Tematice (GLT) analizează abordări privind revitalizarea serviciilor rurale prin inovare digitală și socială și cum Programele de Dezvoltare Rurală (PDR-urile) pot fi mai bine folosite pentru a sprijini satele inteligente.

Munca GLT a scos la iveală cum serviciile rurale importante – precum sănătatea, serviciile sociale, educația, energia, transportul, comerțul cu amănuntul – sunt îmbunătățite pentru a fi mai durabile prin implementarea instrumentelor privind tehnologia informației (TIC) și prin acțiuni și proiecte ale comunității. Mai jos sunt regăsite exemple despre cum se dezvoltă durabilitatea și atractivitatea zonelor rurale.

Strategie locală internă în Italia

În perioada de programare 2014 – 2020, Italia a elaborat o nouă politică publică integrată, intitulată Strategie Națională Locală Internă (NSIA). Zonele interioare ale Italiei sunt zone rurale caracterizate prin depărtarea față de principalele centre de servicii.

Aceste zone sunt casa a 23% din populația țării (13,5 milioane de locuitori) și acoperă 60% din teritoriul național (4261 municipalități).

NSIA se concentrează pe zonele interioare cele mai periferice și ultraperiferice, unde declinul demografic și populația îmbătrânită

sunt mai evidente. Scopul este crearea de locuri de muncă, incluziunea socială și inversarea declinului demografic.

Strategia se bazează pe patru inovații principale:

- investiții simultane în îmbunătățirea serviciilor (mai ales prin politici naționale) și dezvoltare economică (implicând fondurile UE);
- dimensiune națională și administrare multi-nivel (național, regional, municipal și inter-municipal);
- abordare multi-fond (FEADR, FEDR, FES combinate cu fonduri naționale);
- abordare participatorie a dezvoltării locale.

La sfârșitul lunii aprilie 2017, au fost selectate un număr de 71 zone pilot, respectiv 1066 municipalități. Zonele selectate sunt, în medie, destul de mici, având în jur de 29.000 locuitori. Bugetul mediu este de 17,4 milioane Euro per zonă, adică mai mare decât bugetul unui Grup de Acțiune Locală (GAL) în Italia. Zonele Interioare și GAL-urile se suprapun adesea.

Lecții cheie:

- PDR-urile pot contribui la Strategia Zonelor Interioare, folosind LEADER sau alte măsuri, sau o combinație între cele două.
- Consolidarea capacității preexistente a GAL-urilor este un aspect esențial în structurarea unei strategii de calitate.
- Sinergiile sunt mai bune atunci când GAL-urile participă direct la elaborarea și implementarea strategiei.
- Un impact mai larg și mai inovator poate fi obținut prin integrarea strategiei și Strategiilor de Dezvoltare Locală (SDL) LEADER, cu parteneriate, zonele interioare concentrate pe accesul la servicii, iar GAL-urile pe dezvoltare locală.
- Regulile diferite pentru fonduri europene și naționale diferite pot complica integrarea LEADER și a strategiilor zonelor interioare.

Contractele de reciprocitate în Franța

În anul 2015, Franța a lansat schema experimentală pentru promovarea cooperării inter - municipale, numită ‘contract de reciprocitate oraș-sate’ (contrat de réciprocité villecampagne). Scopul este de a reduce diferențele dintre zonele urbane și rurale prin promovarea parteneriatelor avantajoase de ambele părți, în domenii de interes comun.

Patru parteneriate teritoriale au fost selectate în prima etapă a schemei, primele care au semnat contractul fiind zona metropolitană Brest și Pays du Centre Ouest Bretagne. Brest dorește să stimuleze competitivitatea pe termen mediu și lung, în timp ce Pays Centre Ouest Bretagne se concentrează pe furnizarea serviciilor de sănătate și identificarea de noi piețe pentru sectorul lemnos aflat în dezvoltare.

Cele două zone lucrează acum împreună pentru a sprijini proiecte inovatoare din domenii ca: dezvoltare economică, incluziune socială, sănătate, cultură și servicii, mediu și tranziție energetică. Pentru fiecare domeniu, oficialii guvernamentali locali și localnicii au contribuit la dezvoltarea unui traseu comun, adoptat oficial în noiembrie 2016. Ulterior, în cadrul contractului-cadru multi anual au fost prevăzute 2 milioane de Euro, agreeate cu statul și autoritatea regională a Brittany până în anul 2020.

La un an de la semnarea contractului, cooperarea deja a început să aibă rezultate tangibile, fiind raportate 30 proiecte în derulare. Exemplele includ un cluster audio-vizual, inițiative privind sănătatea și bioenergia.

Lecții cheie:

- Pentru asigurarea reușitei a fost necesară o structura administrativă corectă. Agenția de planificare urbană din Brest și-a asumat această responsabilitate.
- Agreearea surselor/mecanismelor de finanțare a fost de asemenea un aspect cheie și a inclus contribuții financiare regionale, naționale și europene.
- Echipa inițială a fost un factor de succes esențial, fiind necesară depășirea alianțelor politice pentru a include implicarea activă

a comunităților locale în elaborarea unei viziuni comune și a unei strategii de dezvoltare pe termen lung.

Inițiativa zona rurală inteligentă în Finlanda

Digitalizarea este un subiect important pe agenda guvernului finlandez.

În anul 2016, a fost derulat studiul „Zona rurală inteligentă”, pentru analiza provocărilor întâmpinate de zonele rurale și oportunitățile oferite de digitalizare. Scopul a fost explorarea posibilităților de dezvoltare și diversificarea serviciilor rurale prin digitalizare și experimentare. Studiul a indicat că localnicii și afacerile rurale sunt pregătiți să folosească serviciile digitale.

Digitalizarea poate aduce serviciile mai aproape de consumatori, reduce costurile și are un impact major asupra mediului rural – unde schimbările structurale sunt rapide, iar distanțele spre serviciile fizice sunt în creștere.

Cu toate acestea, nu toți cetățenii sau companiile doresc sau dețin aptitudinile necesare pentru a beneficia de oportunitățile prezentate de digitalizare. Astfel, este importantă familiarizarea persoanelor cu instrumentele digitale și investiții în capacitate și dorința de a folosi servicii digitale.

Studiul a oferit o serie de recomandări pentru îmbunătățirea inovării digitale a serviciilor rurale, care sunt acum folosite pentru a informa asupra programelor existente și noi, cum ar fi, de exemplu, adaptarea sprijinului prin măsurile 7 (servicii de bază) și 19 (LEADER/CLLD), strategia națională pentru broadband și decizia guvernamentală din anul 2017 privind Digitalizarea Rurală.

De exemplu, GAL-ul Pohjoisin Lappi din Lapland, Finlanda, a realizat un studiu preliminar pentru analiza furnizării de servicii medicale digitale în zone îndepărtate – printr-un serviciu de sănătate tip kiosk cu echipament de diagnosticare (ex. teste de laborator și monitorizare a tensiunii arteriale) pe care pacienții să le poată folosi independent. Kioskul are de asemenea o conexiune video către o asistentă sau un doctor. Rezultatele au fost pozitive, însă este clar că

este necesar un serviciu mai divers și complex pentru a sprijini utilizarea serviciilor digitale.

„Abilități pentru a face saltul digital” (Valmiudet digiloikkaan) este un proiect cu durata de un an, finanțat de GAL Jokivarsikumppanit. Scopul este consolidarea capacității afacerilor locale, ONG-urilor și localnicilor pentru folosirea serviciilor digitale. Proiectul combină instruirea, informarea și acțiunile demonstrative. Subiectele includ conferințe video privind afacerile, marketing pe social media, optimizarea motoarelor de căutare, siguranța informațiilor, folosirea serviciilor digitale de către persoanele în vârstă, cât și realitatea virtuală ca mijloc de îmbunătățire a muncii la distanță.

Lecții cheie:

- Reducerea riscului excluziunii digitale (prin zonă, vârstă, educație, venit etc.), sprijin pentru funcționarea conexiunilor de date (broadband) și instruirea persoanelor cu nivel scăzut de aptitudini digitale.
- În elaborarea serviciilor digitale pentru zonele rurale, soluțiile ar trebui bazate pe cunoștințe și nevoi locale. Sectorul public are un rol crucial în crearea platformelor și oferirea accesului la informații și bune practici.
- Măsurarea beneficiilor economice ale digitalizării este importantă pentru a încuraja cât mai multe afaceri să își digitalizeze serviciile și să se asigure de culegerea roadelor.
- Consultările cu localnicii vor duce la descoperirea soluțiilor inovatoare (mobilitate, sănătate etc.).

Inițiativa sate digitale în Germania

Proiectul Sate Digitale din regiunea Rhineland – Palatinate – Germania testează o abordare holistică a digitalizării serviciilor rurale în trei zone pilot: asociații ale comunităților din Eisenberg, Göllheimand și Betzdorf Gebhardshain.

Proiectul a fost inițiat de Ministerul Afacerilor Interne și Sportului Rhineland – Palatinate și Institutul Fraunhofer de Inginerie Software Experimentală (IESE) în anul 2015, funcțional până în anul

2019, cu un buget total de aproximativ 4,5 milioane Euro. Crearea unei platforme digitale comune are ca scop dezvoltarea și testarea de noi soluții pentru furnizarea bunurilor locale, comunicare, mobilitate și e-guvernare. Proiectul are cinci obiective principale:

- Inovare într-un ecosistem rural inteligent;
- Dezvoltarea unor soluții transsectoriale;
- Crearea unei culturi a colaborării între localnici;
- Integrarea soluțiilor durabile;
- Elaborarea soluțiilor digitale și accesibile.

Implementarea proiectului Sate Digitale se bazează pe abordarea laboratorului viu („living lab”). În prima etapă, conceptele și soluțiile concrete sunt discutate cu localnicii și entități locale. Ulterior, sunt elaborate prototipuri dezvoltate mai apoi cu societatea civilă pentru identificarea soluțiilor specifice care vor fi digitalizate, mai ales ca aplicații mobile sau servicii digitale web. Exemplele de servicii dezvoltate până acum includ o piață online cu sistem voluntar de livrare și un portal de știri locale.

Lecții cheie:

- În implementarea cu succes a unui proiect de digitalizare, este necesară crearea unei infrastructuri de inovare, ceea ce implică echipe interdisciplinare, cât și localnici din zonele în cauză.
- Creativitatea și ideile bune sunt esențiale. Analizarea inițiativelor și proiectelor existente poate fi o sursă de inspirație.
- Colaborarea pe prototipuri timpurii care răspund nevoilor specifice ale localnicilor, conduce la rezultate pozitive.
- Implicarea influencerilor locali, cât și elaborarea de modele flexibile de participare pentru localnici – reprezintă tot un aspect esențial.

O altă serie de state care au făcut apel în ceea ce privește digitalizarea satelor pentru a ameliora diferența dintre zonele urbane și cele rurale la accesibilitatea tehnologiei sunt Franța și Germania.

Proiectul Interreg Europe ERUDITE a organizat o serie de ateliere multi-părți interesate pentru co-identificare, codificare și

lansarea de noi servicii digitale în sat și orașe de piață. Pentru a face acest lucru, s-a bazat pe o inovație deschisă proceselor îmbunătățite de rentabilitatea socială a investiției metodologie.

În cadrul acestor ateliere, IMM-urile, sprijinul pentru afaceri, agenții guvernamentale, furnizori de servicii publice, locale autoritățile și consumatorii din fiecare sat identifică, acordă prioritate și proiectează noi servicii digitale, urmând extinderea rețelei de bandă largă de mare viteză.

Nièvre Numérique susținută de Consiliul Județean dorește să arate cum este co-crearea unui nou serviciu digital ce poate dovedi viabilitatea noilor modele economice sustenabile pentru investitorii publici și operatorii de telecomunicații. Proiectul urmărește impactul prin evaluarea socială și randamentele economice ale investițiilor pe termen scurt și lung.

Ca și în cazul tuturor acțiunilor întreprinse în contextul unui proiect Interreg Europe, scopul este de a îmbunătăți furnizarea instrumentului de politică selectat de parteneri.

Proiectul vizează, de asemenea, identificarea lecțiilor cheie pentru viitor și perfecționarea metodologiei în vederea unei desfășurări mai largi în zonele rurale din Nièvre și în întreaga regiune Burgundia-Franche-Comté în general.

În timpul unei sesiuni de consultare, ca parte a unui proiect-pilot inițial în orașul de piață Lormes, părțile interesate locale au identificat șase servicii cheie și domenii ale proiectului pentru a aborda:

1. Un oraș inteligent de lucru care s-a bazat pe centrul de formare digitală și de afaceri existent al orașului;
2. Un centru e-medical
3. Un centru public multi-funcțional, video și cinematografic;
4. O bibliotecă media și un spațiu de studiu;
5. Un centru de distribuție și colectare pentru consumatorii locali, fermierii și procesatorii de alimente;
6. Un hub de e-turism.

În general, sănătatea și bunăstarea seniorilor a fost cea mai prioritară zonă de servicii; Aceasta a înregistrat o serie de rezultate: Până în prezent, inițiativa a permis județelor și satelor individuale să co-dezvolte o metodologie și un plan de acțiune pentru a furniza servicii și servicii electronice individuale.

Metodologia ar trebui să optimizeze rentabilitatea socială, economică și de mediu investiții pentru toate părțile interesate care contribuie. De exemplu, referitor la sănătatea și bunăstarea persoanelor în vârstă, procesul pilot a identificat o serie de servicii oferite în prezent în structura fizică a centrelor rezidențiale și de zi. Se examinează modul în care coordonarea îmbunătățită și serviciile furnizate la distanță pot fi furnizate într-un mod care să permită „independența” maximă pe termen lung a seniorilor și contribuția lor activă continuă la viața socială, economică și culturală a comunității lor. Pentru a folosi o analogie de la gătit, aceasta este o rețetă „deconstruită” care analizează modul în care părțile constitutive ale unui serviciu complex pot fi reconceptuate și puse la loc pentru a servi mai bine nevoile grupului țintă și ale comunității mai largi.

Acest proiect a fost finanțat din cadrul Fondului European.

Principalele trăsături specifice satelor inteligente:

- Satele inteligente au ca punct de plecare resursa umană – locuitori din mediul rural care au inițiativa de a găsi soluții practice pentru transformarea localității lor;
- Tehnologiile digitale sunt adaptate pentru a servi mai bine comunitatea locală;
- Oportunitățile sunt analizate dincolo de limitele actuale, sunt valorificate peisajele rurale, tradițiile locale și legăturile cu orașele din vecinătate;
- Reprezintă o nouă formă de cooperare – între actori locali, fermieri, municipalități, sectorul privat și societatea civilă;
- Se bazează pe cele mai valoroase resurse existente și pe expertiza locuitorilor pentru a aduce o schimbare.

Câteva dintre motivele pentru care oamenii sunt atrași să locuiască în satele inteligente:

- toate gospodăriile au acces la utilități;
- chiar și drumurile agricole sunt asfaltate;
- există piste de biciclete;
- în zonele publice, este disponibil internet wireless gratuit;
- iluminatul public este asigurat cu ajutorul unei eoliene sau cu panouri solare;
- școala este și ea digitalizată;
- plata taxelor și a impozitelor locale se face online și există stații de încărcare pentru autovehicule electrice.

Din dorința de a crea o comunitate înfloritoare în care locuitorii să-și ducă nivelul de trai la nivelul celorlalte comunități ale UE, câțiva lideri locali au îndrăznit să depună proiecte pentru a-și crea propriul „sat inteligent”, printre acestea se enumeră: Comuna Dolhești, Comuna Ciugud, Comuna Pădureni, Comuna Hilișeu-Horia.

Conceptul de *sat inteligent* înseamnă:

Dezvoltarea potențialului local, uman, de mediu și economic:

- dezvoltarea antreprenoriatului, crearea și menținerea locurilor de muncă;
- infrastructura educațională;
- sprijinirea lanțului scurt dintre producători și consumatori;
- acțiuni privind includerea energiei regenerabile;
- reducerea diferențelor economice dintre mediul rural și urban.

Revitalizarea și îmbunătățirea serviciilor publice de bază:

- includerea serviciilor digitale în eficientizarea administrației locale;
- asigurarea serviciilor de transport;
- îmbunătățirea condițiilor de viață ;
- dezvoltarea și/sau îmbunătățirea serviciilor medicale și de îngrijire la domiciliu;

- crearea de centre multi-service/ multi-funcționale pentru comunitățile locale.

Satul inteligent este deosebit de alte așezări rurale atât prin componenta sa structurală, cât și prin organizare. Din punct de vedere fizic este o localitate rurală compusă din locuințe moderne, cu magazine, unități de prestări servicii, spații de recreere și o fermă agricolă mixtă, vegetală și zootehnică, care oferă o gamă largă de produse. Tuturor celor enumerate înainte li se adaugă un sistem de management în ceea ce privește mentenanța și serviciile publice.

Dar diferența cea mai mare față de alte așezări rurale va consta în modul de organizare a acestui sat inteligent. Sistemul de management este astfel gândit încât să îi ajute pe locuitori să ducă o viață sănătoasă împreună prin asigurarea tuturor elementelor pe care le presupune un astfel de deziderat: hrană bio, asistență medicală personalizată clasică și alternativă, antrenamente sportive individualizate, condiții optime de recreere și, nu în ultimul rând, o viață socială. Toate aceste servicii sunt oferite de companii conduse, deservite și chiar deținute de către locuitorii satului. În acest mod sunt create premisele ca serviciile oferite să fie de calitate, adaptate nevoilor locale.

Scopul unui sat inteligent este de a consolida sentimentul de apartenență în cadrul comunității locale, permițând noi forme de participare voluntară, îmbunătățind aprovizionarea locală cu bunuri și servicii și de a-i face pe oameni să realizeze că trăiesc într-un mediu mult mai sigur.

CAPITOLUL XIII – PROCESUL DE CONSULTARE ȘI IMPLICARE A FACTORILOR INTERESAȚI

Elaborarea planului de acțiune pentru dezvoltarea comunei Valea Moldovei pleacă de la nevoile reale ale comunității. Astfel, din cadrul anchetei sociologice realizate au reieșit principale necesități și așteptările populației comunei Valea Moldovei.

Elaborarea strategiei a vizat consultarea cetățenilor comunei Valea Moldovei pentru a evidenția percepția populației privind direcțiile de dezvoltare. Au fost întocmite două chestionare, care ulterior au fost trimise către locuitorii comunei Valea Moldovei.

Activități:

- concepere chestionare;
- distribuire către primăria comunei Valea Moldovei spre verificare și publicare online;
- monitorizare răspunsuri;
- elaborare concluzii pe baza situației întocmite.

Public țintă: populația comunei Valea Moldovei.

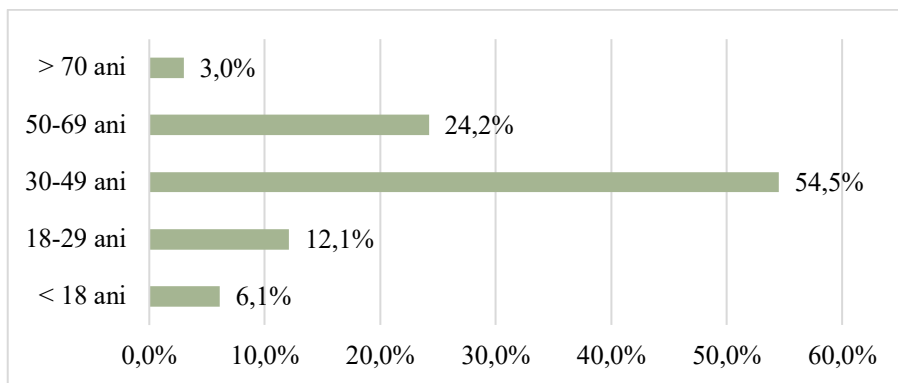

Figura XIII.1: Gruparea respondenților pe grupe de vârstă

Din totalul de respondenți (Figura XIII.1), cea mai mare pondere se încadrează în grupele de vârstă 30 – 49 ani (56,3%) și 50 – 69 ani (25%). Ponderile semnificative înregistrate pentru fiecare grupă

de vârstă arată dorința de implicare a populației comunei Valea Moldovei și dorința de schimbare a situației existente.

Gruparea respondenților după ultimele studii absolvite

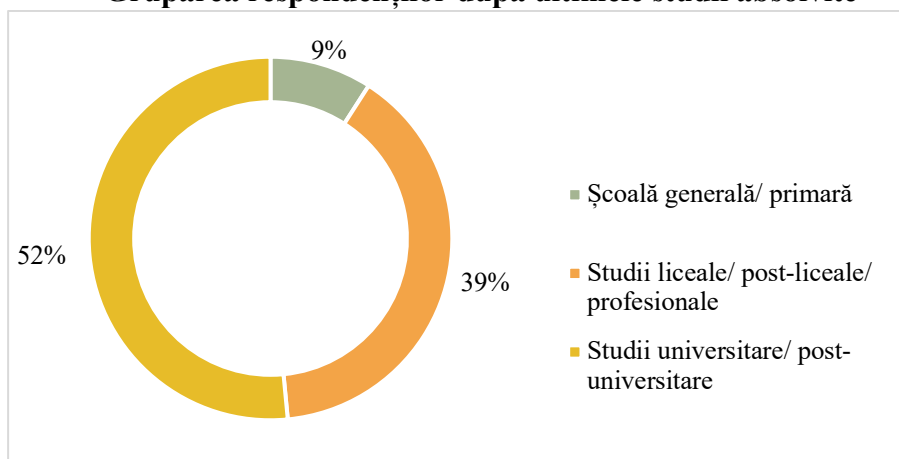

Figura XIII.2: Gruparea respondenților după ultimele studii absolvite

În ceea ce privește gruparea respondenților după ultimele studii absolvite, se poate observa faptul că 52% dintre aceștia au absolvit studii universitare și post-universitare. Rezultatele arată faptul că peste 90% dintre respondenți au absolvit cel puțin studii liceale. Ponderea însemnată a respondenților cu studii superioare, justifică importanța ridicată pe care au acordat-o locuitorii comunei Valea Moldovei anchetei sociologice derulate.

A fost evaluat gradul de mulțumire al populației față de serviciile de transport, a serviciilor de poștă și curierat, a infrastructurii de aprovizionare cu apă potabilă și a infrastructurii de canalizare. A fost utilizată o scală de la 1 la 5 (unde nota 1 reprezintă foarte nemulțumit, nota 2 reprezintă nemulțumit, nota 3 reprezintă mulțumire medie, nota 4 reprezintă mulțumit și nota 5 reprezintă foarte mulțumit).

Servicii de transport

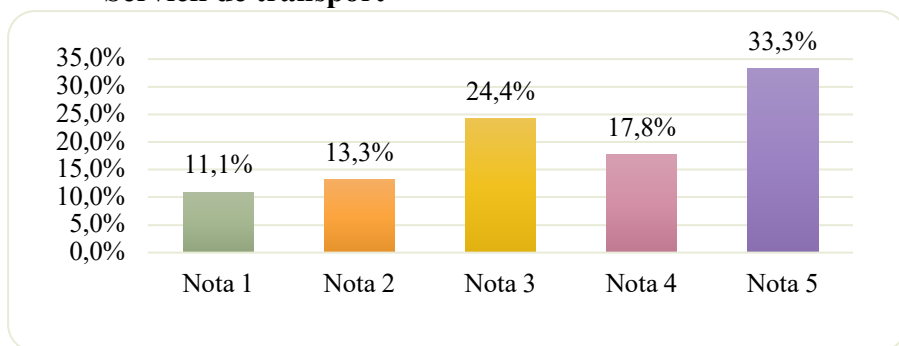

Figura XIII.3: Aprecierea serviciilor de transport

La capitolul transport, din analiza efectuată reiese faptul că majoritatea respondenților se consideră mulțumiți de acest aspect (33,3% au acordat nota 5). Peste 20% dintre respondenți au acordat notele 1 și 2, ceea ce arată necesitatea de îmbunătățire a serviciilor de transport.

Servicii de poștă și curierat

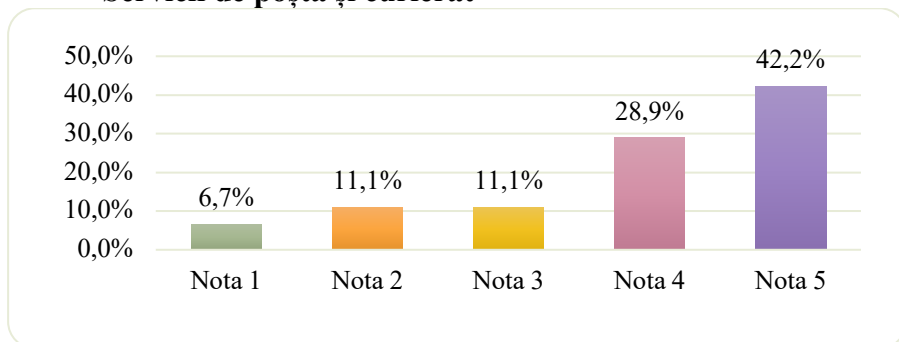

Figura XIII.4: Aprecierea serviciilor de poștă și curierat

Peste 70% dintre respondenți au notat serviciile de poștă și curierat cu notele 4 și 5, fapt ce scoate în evidență un nivel ridicat de mulțumire. La nivelul comunei Valea Moldovei, populația este mulțumită de serviciile de poștă și curierat însă pot fi luate măsuri de îmbunătățire a acestui aspect.

Rețeaua de apă potabilă

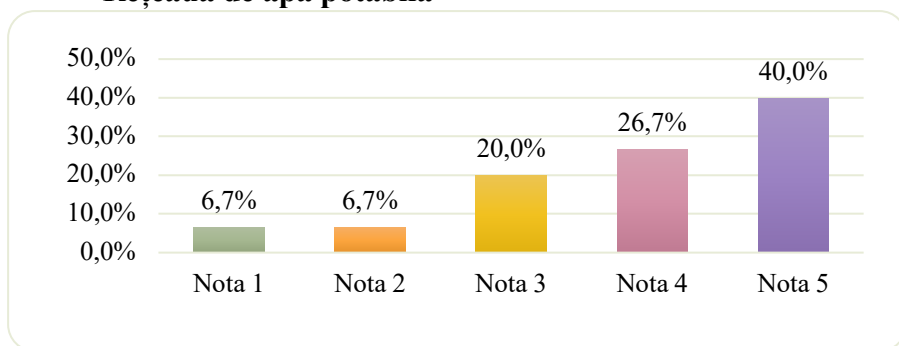

Figura XIII.5: Aprecierea infrastructurii de apă potabilă

În ceea ce privește infrastructura de apă potabilă, analiza efectuată scoate în evidență faptul că 66,7% din populația respondentă a acordat note peste medie în timp ce 20% dintre respondenți înregistrează un nivel mediu de mulțumire. Rezultatele acestei analize scot în evidență necesitatea realizării unor investiții în reabilitarea, extinderea sau înlocuirea rețelelor uzate și/ sau subdimensionate de apă potabilă și dezvoltarea acestora în zonele în care lipsesc.

Rețeaua de canalizare

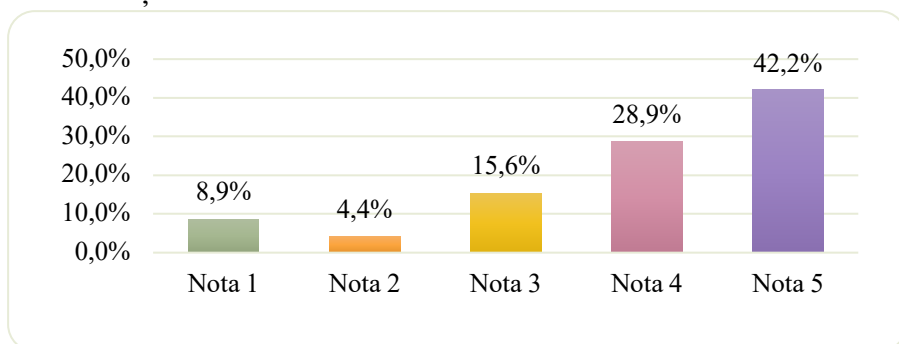

Figura XIII.6: Aprecierea infrastructurii de canalizare

În ceea ce privește infrastructura de canalizare, analiza efectuată scoate în evidență un grad ridicat de mulțumire a populației. Astfel, aproximativ 67% dintre respondenți au acordat note peste medie (25% dintre respondenți au acordat nota 4 și 41,7% dintre respondenți

au acordat nota 5). Se regăsește și un procent de 13,9% acordat notelor 1 și 2 rezultând necesitatea investițiilor pentru reabilitarea rețelelor de canalizare uzate fizic și/ sau moral, înlocuirea rețelelor subdimensionate și extinderea acestora în zonele în care lipsesc cu desăvârșire.

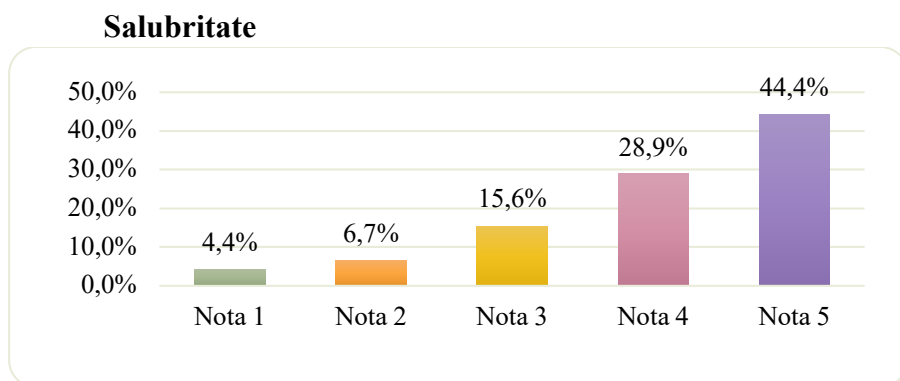

Figura XIII.7: Aprecierea infrastructurii de salubritate

Referitor la infrastructura de salubritate, analiza efectuată scoate în evidență un grad ridicat de mulțumire a populației din comuna Valea Moldovei. Astfel, peste 70% au acordat note peste medie, în timp ce 15,6% au o satisfacție medie. Rezultatele analizei justifică necesitatea unor intervenții pentru a crește gradul de satisfacție, achiziționarea de containere pentru colectare selectivă, utilaje pentru ridicarea deșeurilor, promovarea reciclării și a colectării selective precum și alte investiții specifice.

Iluminat public

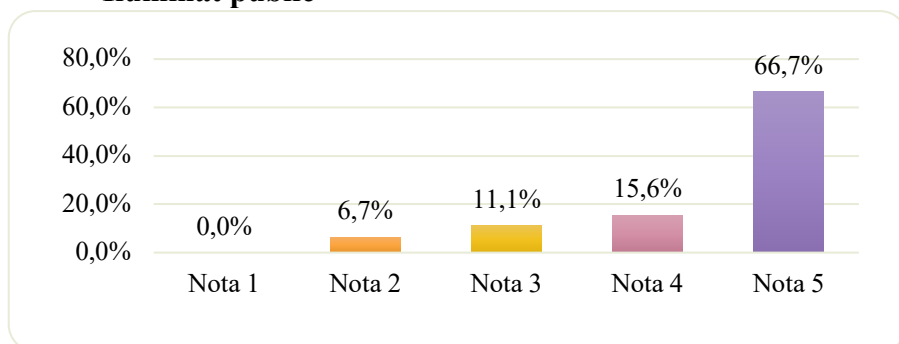

Figura XIII.8: Aprecierea infrastructurii de iluminat public

În ceea ce privește infrastructura de iluminat public din comuna Valea Moldovei, analiza efectuată a scos în evidență un grad de satisfacție ridicat, 16,7% dintre respondenți au acordat nota 4, iar 66,7% au acordat nota 5. Se pot lua măsuri pentru modernizarea rețelei de iluminat public și extinderea acesteia în zonele în care este subdimensionată sau lipsește cu desăvârșire.

Starea drumurilor

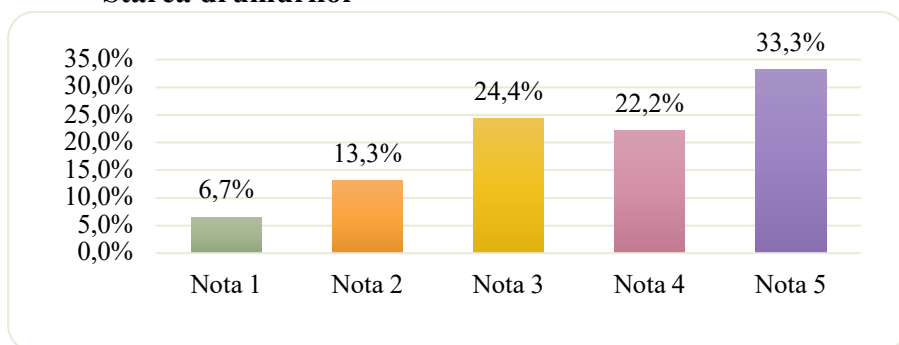

Figura XIII.9: Aprecierea infrastructurii rutiere

În ceea ce privește starea drumurilor din comuna Valea Moldovei, din analiza efectuată a reieșit faptul că 55,5% dintre respondenți au acordat note peste medie, iar 24,4% au acordat nota 3. Note înregistrate sub medie au fost în proporție de 20%, justificându-se necesitatea creșterii numărului de kilometri stradali din comuna

Valea Moldovei. Modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere sunt primordiale și constituie un pilon important în dezvoltarea comunei Valea Moldovei.

Caracterizarea economiei comunei Valea Moldovei:

Respondenții au apreciat principalele ramuri ale economiei în comuna Valea Moldovei, încadrând fiecare ramură în următoarele categorii: deloc dezvoltat, subdezvoltat, dezvoltare medie, dezvoltat și foarte dezvoltat.

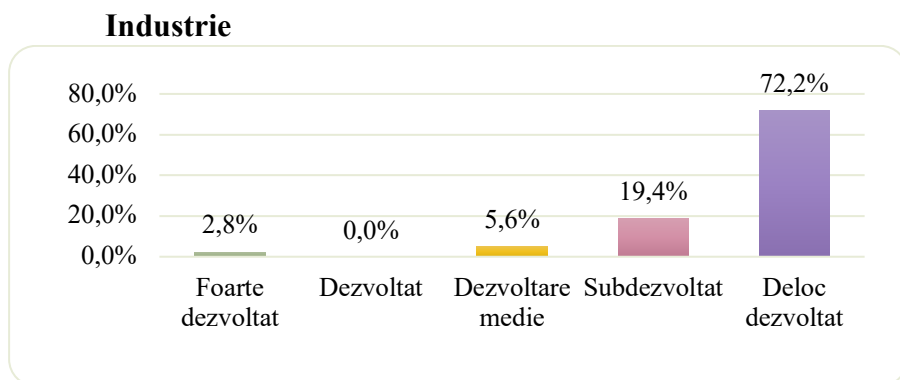

Figura XIII.10: Aprecierea activității economice în sectorul industrie

Respondenții au afișat un grad ridicat de nemulțumire față de dezvoltarea acestui sector al economiei la nivelul comunei Valea Moldovei. Astfel, peste 70% dintre respondenți au apreciat acest sector al economiei ca fiind deloc dezvoltat. Acest fapt indică necesitatea luării unor măsuri urgente de revitalizare a sectorului – înființarea unui parc industrial, îmbunătățirea infrastructurii rutiere pentru facilitarea desfășurării activităților antreprenoriale, derularea unor programe de formare profesională, ș.a.

Comerț

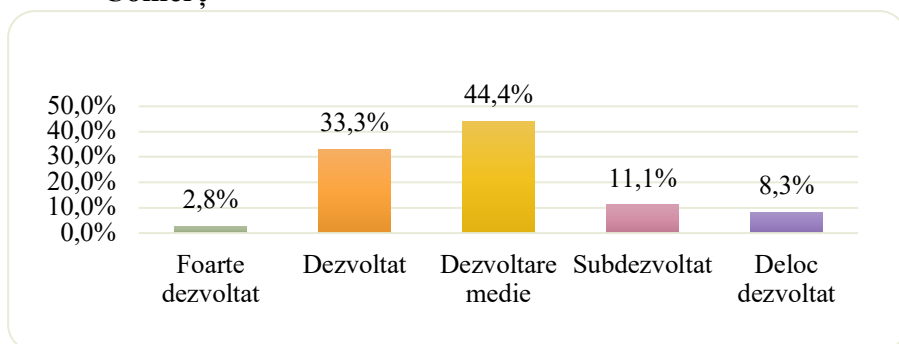

Figura XIII.11: Aprecierea activității economice în sectorul comerț

În ceea ce privește activitatea de comerț, din analiza efectuată reiese faptul că majoritatea respondenților consideră faptul că acest sector prezintă o dezvoltare medie (44,4%) și 33,3% îl consideră dezvoltat.

Agricultură

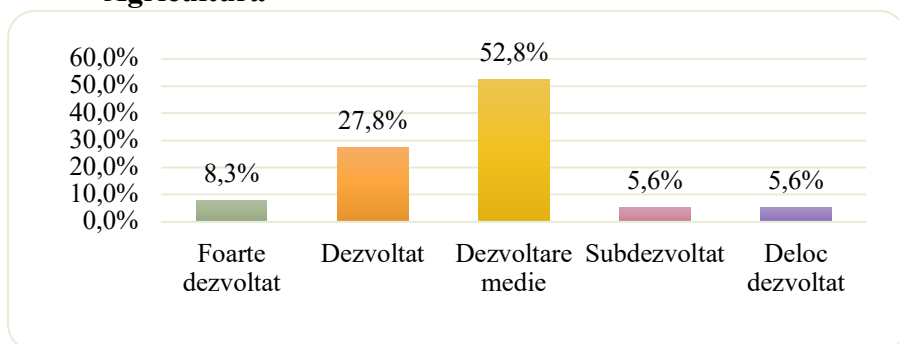

Figura XIII.12: Aprecierea activității economice în sectorul agricol

În ceea ce privește agricultura, 52,8% dintre respondenți au apreciat faptul că aceste sectoare prezintă o dezvoltare medie, iar 27,8% dintre respondenți au apreciat acest sector ca fiind dezvoltat. În corelare cu acest domeniu, este necesară precizarea faptului că a fost semnalată de către respondenți necesitatea construirii unei piețe agroalimentare. În cadrul acestei piețe agroalimentare vor fi

comercializate majoritar produse provenite din ferme/ gospodării locale. Sunt necesare măsuri de susținere a producătorilor locali.

Zootehnie

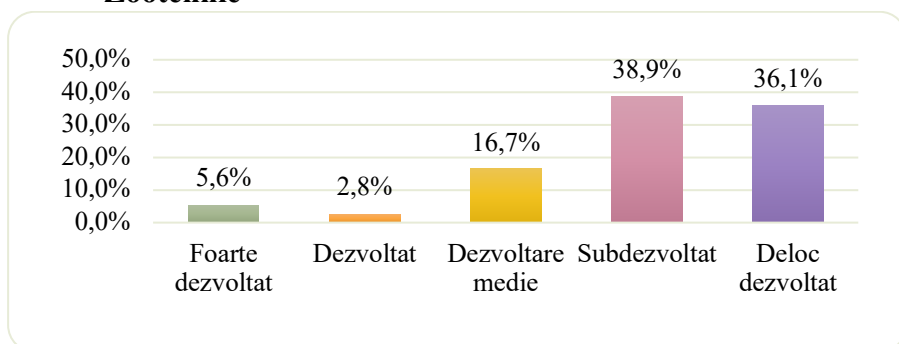

Figura XIII.13: Aprecierea activității economice în sectorul zootehnic

În ceea ce privește zootehnia, se află la polul opus comparativ cu agricultura, majoritatea respondenților (38,9%) consideră acest sector subdezvoltat și 36,1% îl consideră deloc dezvoltat. În corelare cu acest domeniu, este necesară precizarea faptului că a fost semnalată de către respondenți necesitatea construirii unei piețe agroalimentare. În cadrul acestei piețe agroalimentare vor fi comercializate majoritar produse provenite din ferme/ gospodării locale. Sunt necesare măsuri de susținere a producătorilor locali.

Turism

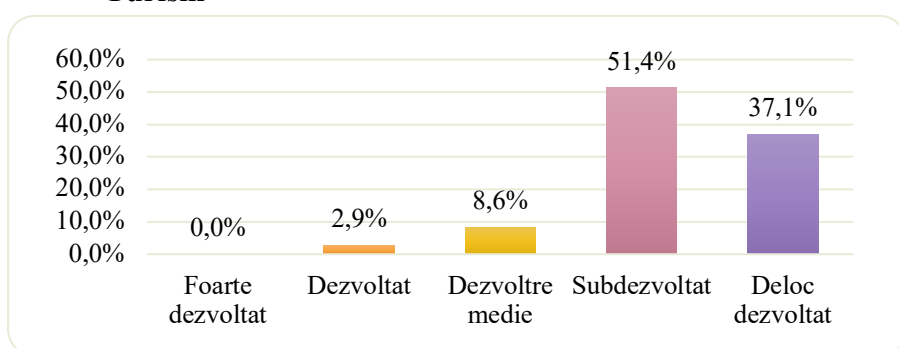

Figura XIII.14: Aprecierea activității economice în sectorul turism

În ceea ce privește sectorul turismului (Figura XIII.14), peste 80% dintre respondenți consideră acest sector ca fiind subdezvoltat și deloc dezvoltat. Comuna Valea Moldovei este situată într-o zonă montană, ce prezintă un potențial ridicat pentru dezvoltarea turismului.

Aprecierea aspectelor privind educația în comuna Valea Moldovei

Infrastructura educațională poate constitui fundamentul dezvoltării comunei Valea Moldovei. Având în vedere potențialul de dezvoltare existent, sunt necesare investiții permanente pentru a asigura accesul la o infrastructură dotată, adaptată standardelor europene.

Dotarea școlilor

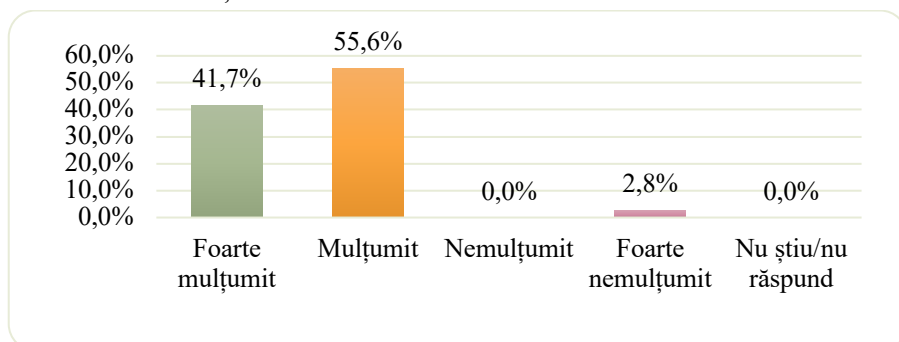

Figura XIII.15: Aprecierea infrastructurii educaționale: dotarea școlilor

În urma analizei efectuate a reieșit faptul că peste 95% din populația respondentă este mulțumită și foarte mulțumită de dotarea școlilor.

Dotarea grădinițelor

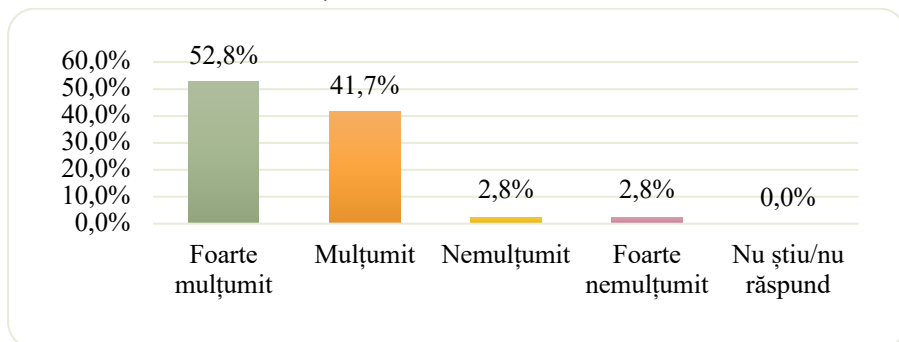

Figura XIII.16: Aprecierea infrastructurii educaționale: dotarea grădinițelor

Rezultatele analizei privind dotarea grădinițelor se corelează cu rezultatele obținute în analiza școlilor. Astfel, peste 90% dintre respondenți s-au declarat foarte mulțumiți și mulțumiți de dotarea grădinițelor.

Dotarea bibliotecilor

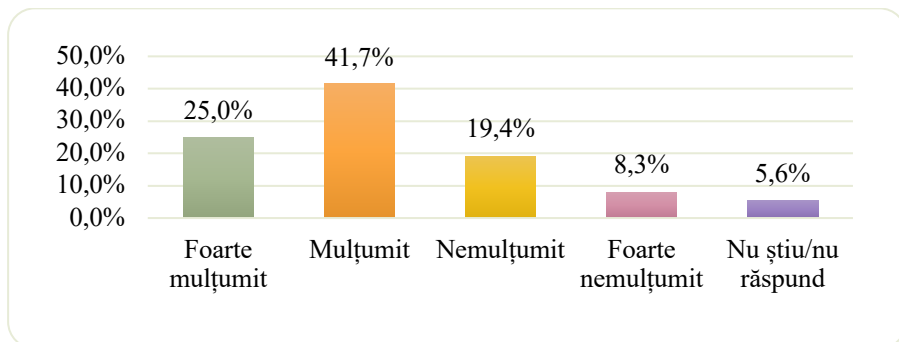

Figura XIII.17: Aprecierea infrastructurii educaționale: dotarea bibliotecilor

Peste 65% dintre respondenți s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți de dotarea bibliotecilor, în timp ce 27,7% s-au declarat nemulțumiți și foarte nemulțumiți. Sunt necesare măsuri pentru soluționarea acestui aspect și pentru creșterea satisfacției populației față de această componentă.

Competența cadrelor didactice

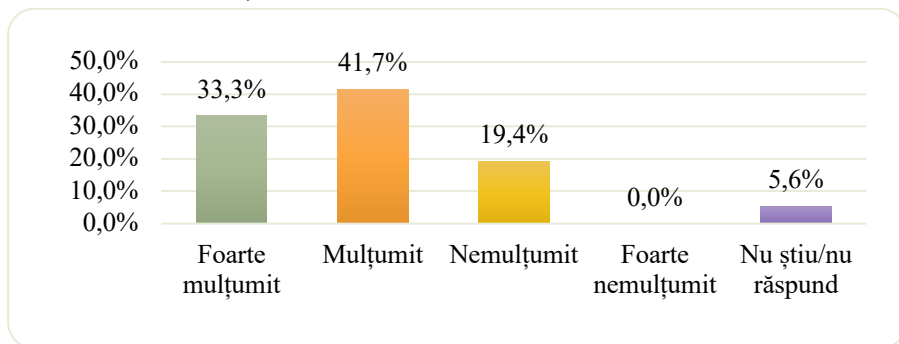

Figura XIII.18: Aprecierea competenței cadrelor didactice

Față de aspectele privind educația, constatăm faptul că răspunsurile se corelează, astfel populația respondentă prezintă același nivel de mulțumire față de dotarea școlilor, a grădinițelor precum și a competenței cadrelor didactice. Pot fi luate măsuri pentru îmbunătățirea acestor aspecte și implicit atingerea unor performanțe ridicate de către elevi și cadrele didactice.

Dotarea bazei sportive

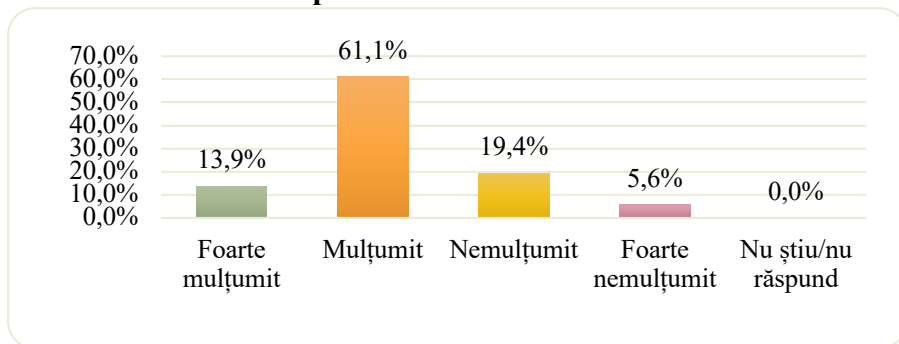

Figura XIII.19: Aprecierea nivelului de dotare a bazei sportive

Peste 60% dintre respondenți s-au declarat mulțumiți de dotarea bazei sportive, în timp ce 19,4% s-au declarat nemulțumiți. Sunt necesare măsuri pentru soluționarea acestui aspect și pentru creșterea satisfacției populației față de această componentă.

Aprecierea infrastructurii sanitare Numărul medicilor

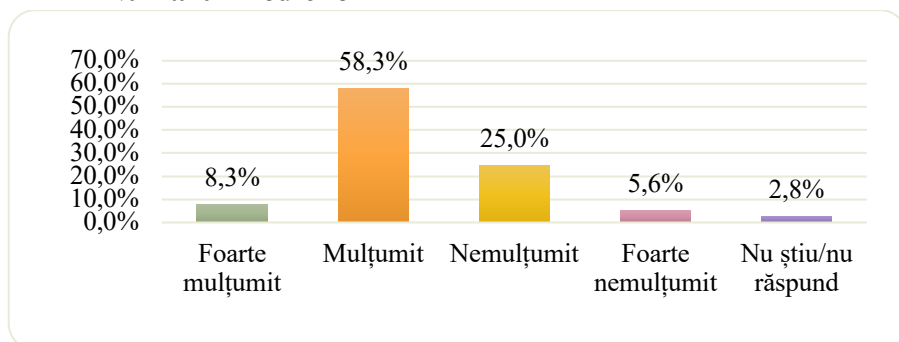

Figura XIII.20: Aprecierea nivelului de mulțumire față de numărul medicilor

Din analiza efectuată reiese o deficiență a personalului medical. Astfel, peste 30% dintre respondenți s-au declarat nemulțumiți și foarte nemulțumiți față de numărul medicilor din comuna Valea Moldovei. Cu toate acestea, 58,3% dintre respondenți s-au declarat mulțumiți.

Competența medicilor

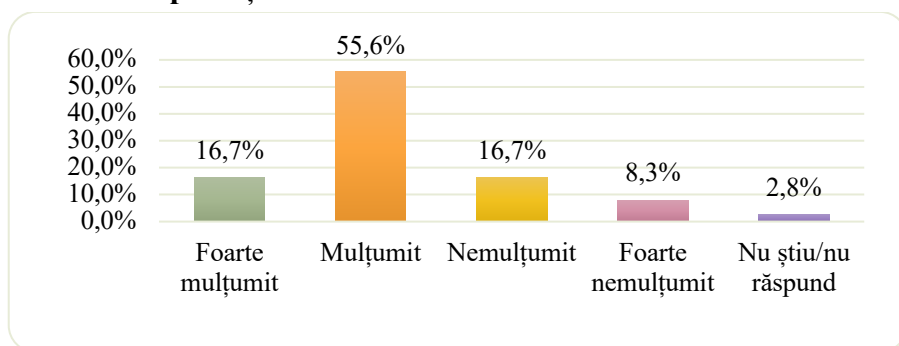

Figura XIII.21: Aprecierea nivelului de mulțumire față de competențele medicilor

În ceea ce privește competența medicilor, rezultatele se corelează cu cele obținute în analiza numărului medicilor. Astfel, un procent de 55,6% dintre respondenți au apreciat faptul că sunt mulțumiți de competența medicilor în timp ce 25% s-au declarat

nemulțumiți și foarte nemulțumiți. Sunt necesare măsuri integrate de profesionalizare a cadrelor medicale și de atragerea cadrelor medicale tinere în comuna Valea Moldovei.

Numărul farmaciilor

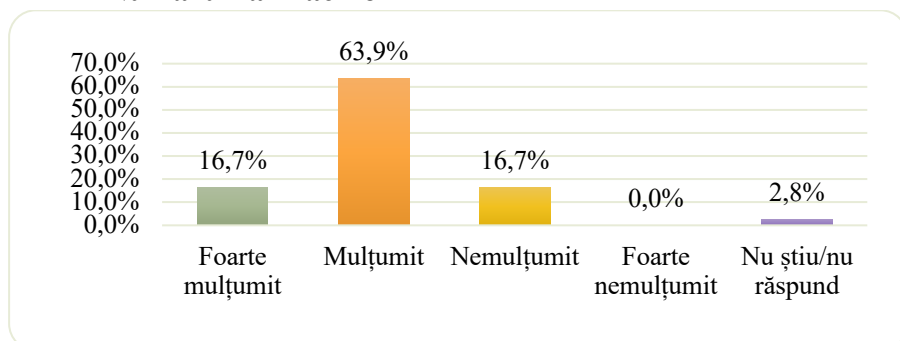

Figura XIII.22: Aprecierea nivelului de mulțumire față de numărul farmaciilor

Referitor la numărul farmaciilor, se constată faptul că peste 60% dintre respondenți sunt mulțumiți, în timp ce 16,7% sunt nemulțumiți de acest aspect. Astfel, la nivelul comunei Valea Moldovei numărul farmaciilor nu satisface complet necesitățile populației.

Aprovizionarea farmaciilor

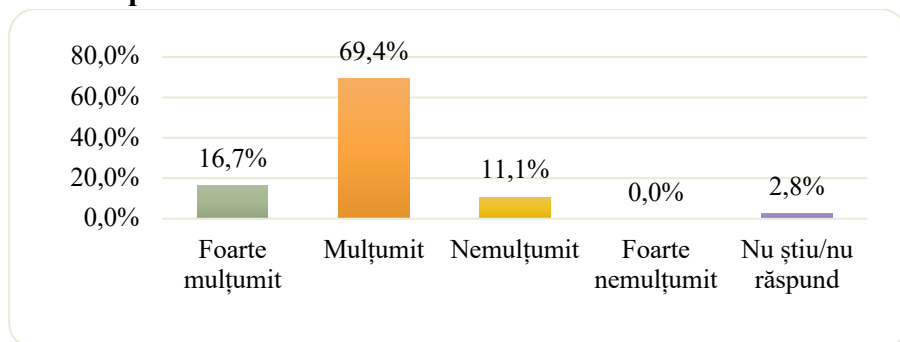

Figura XIII.23: Aprecierea nivelului de mulțumire față de aprovizionarea farmaciilor

Răspunsurile privind aprecierea aprovizionării farmaciilor (Figura XIII.23) se corelează cu răspunsurile privind numărul farmaciilor. Populația respondentă s-a declarat majoritar mulțumită.

Condițiile din cabinetele medicale

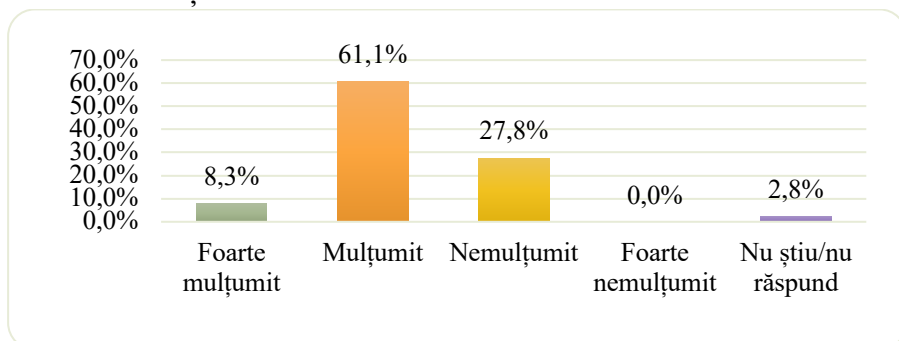

Figura XIII.24: Aprecieri nivelului de mulțumire față de condițiile din cabinetele medicale

Referitor la condițiile din cabinetele medicale, din analiza efectuată a reieșit faptul că peste 60% dintre respondenți s-au declarat mulțumiți. Totuși, peste 25% dintre respondenți s-au declarat nemulțumiți și foarte nemulțumiți, fapt ce arată necesitatea luării unor măsuri în sensul remedierii acestui aspect.

Condițiile din cabinetele stomatologice

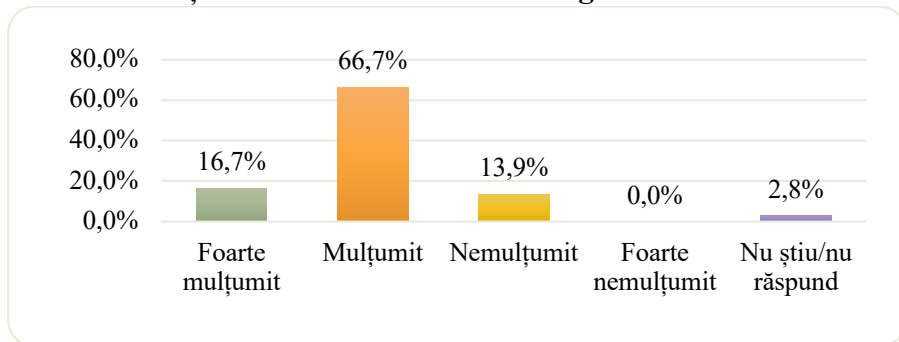

Figura XIII.25: Aprecieri nivelului de mulțumire față de condițiile din cabinetele stomatologice

Peste 80% dintre respondenți (Figura XIII.25) s-au declarat mulțumiți și foarte mulțumiți de condițiile din cabinetele stomatologice. Urmând ca 13,9% dintre respondenți să se declare nemulțumiți de acest aspect.

Serviciile medicale veterinare

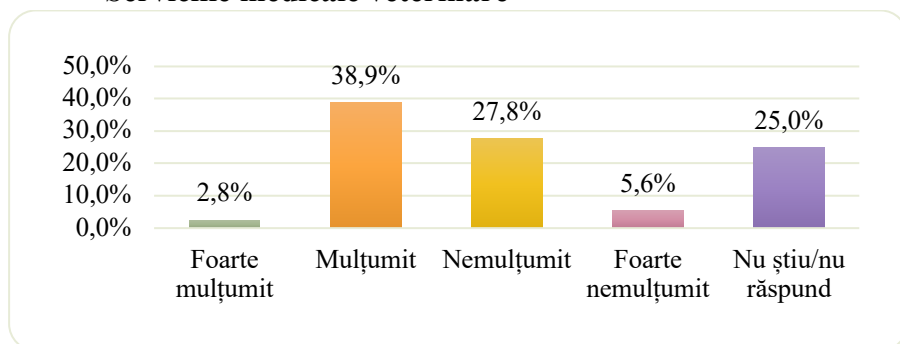

Figura XIII.26: Aprecierea nivelului de mulțumire față de serviciile medicale veterinare

Referitor la serviciile medicale veterinare, 38,9% dintre respondenți s-au declarat mulțumiți în timp ce 27,8% s-au declarat nemulțumiți, fapt ce arată necesitatea implementării de proiecte pentru dezvoltarea acestor servicii.

Aprecierea aspectelor referitoare la asistența socială Asistență socială pentru bătrâni

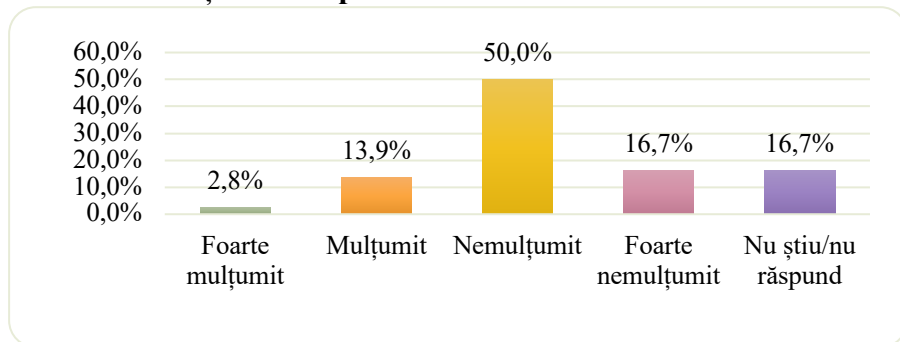

Figura XIII.27: Aprecierea infrastructurii de asistență socială pentru bătrâni

Peste 65% dintre respondenți (Figura XIII.27) sunt nemulțumiți și foarte nemulțumiți față de infrastructura de asistență socială pentru bătrâni. Astfel, sunt necesare proiecte integrate de dezvoltare a infrastructurii de asistență socială.

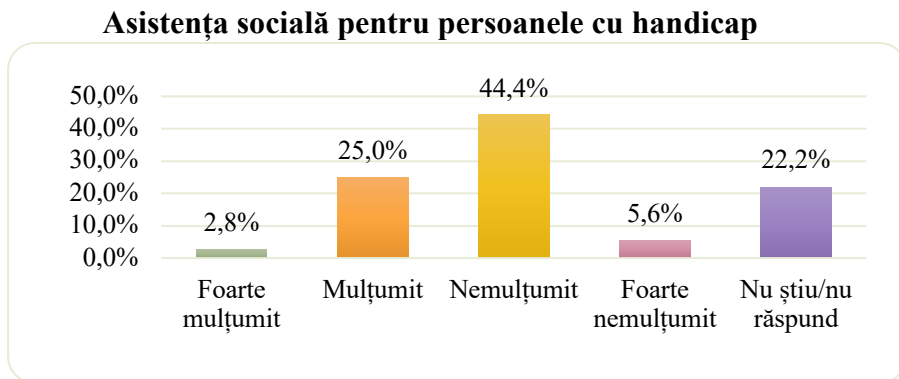

Figura XIII.28: Aprecierea infrastructurii de asistență socială pentru persoanele cu handicap

În ceea ce privește infrastructura de asistență socială pentru persoanele cu handicap, analiza efectuată scoate în evidență un grad ridicat de nemulțumire a populației respondente, în proporție 50%. Astfel, sunt necesare măsuri de dezvoltare a infrastructurii de asistență socială pentru persoanele cu handicap.

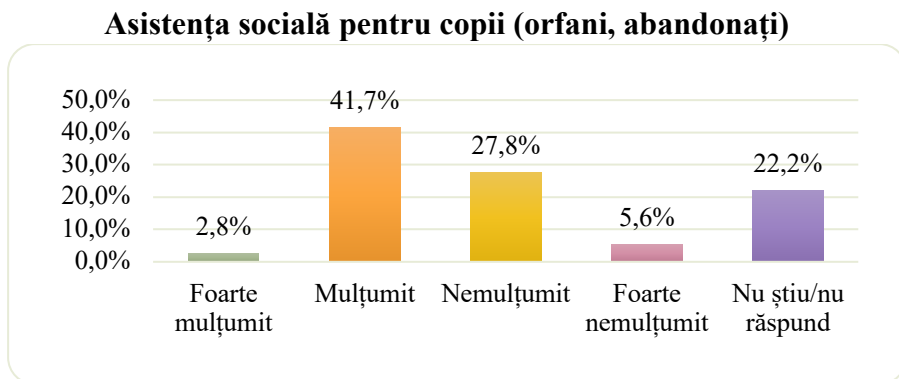

Figura XIII.29: Aprecierea infrastructurii de asistență socială pentru copii

Referitor la infrastructura de asistență socială pentru copii (Figura XIII.29), analiza efectuată scoate în evidență un grad ridicat de mulțumire a populației respondente (50%). Se pot aduce îmbunătățiri acestei componente prin intermediul proiectelor cu finanțare nerambursabilă.

Domenii de investiții

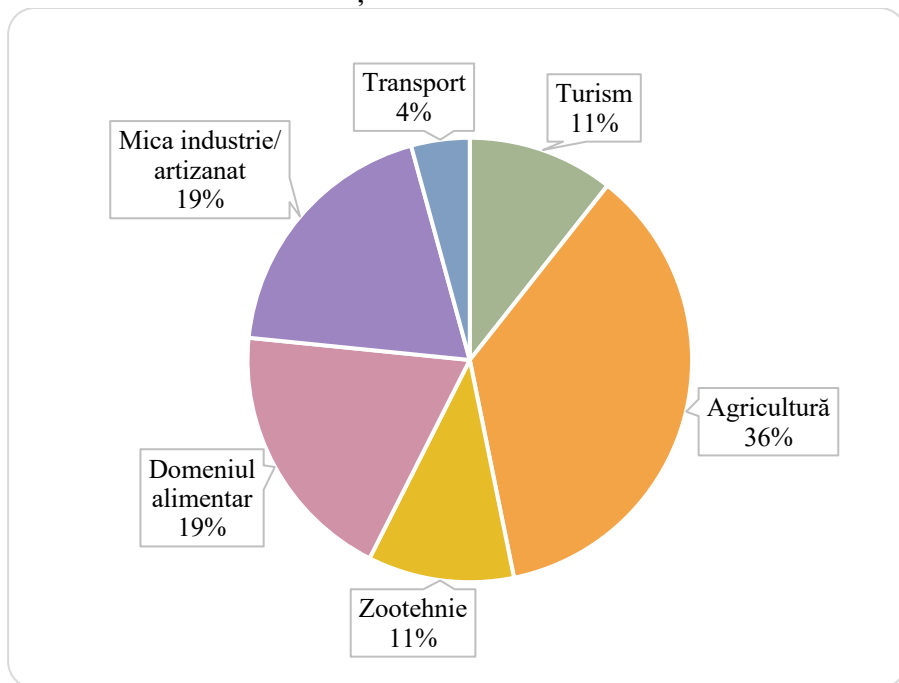

Figura XIII.30: Domenii de interes în vederea realizării unei investiții

Analizând oportunitatea de a investi în comuna Valea Moldovei, aproximativ 50% dintre respondenți ar investi în agricultură și zootehnie dacă ar dispune de resurse financiare. Ponderi însemnate au fost înregistrate și în domeniul alimentar și al micii industrii/artizanat. Această analiză scoate în evidență potențialul antreprenorial al locuitorilor comunei Valea Moldovei.

Ierarhizarea problemelor comunei Valea Moldovei

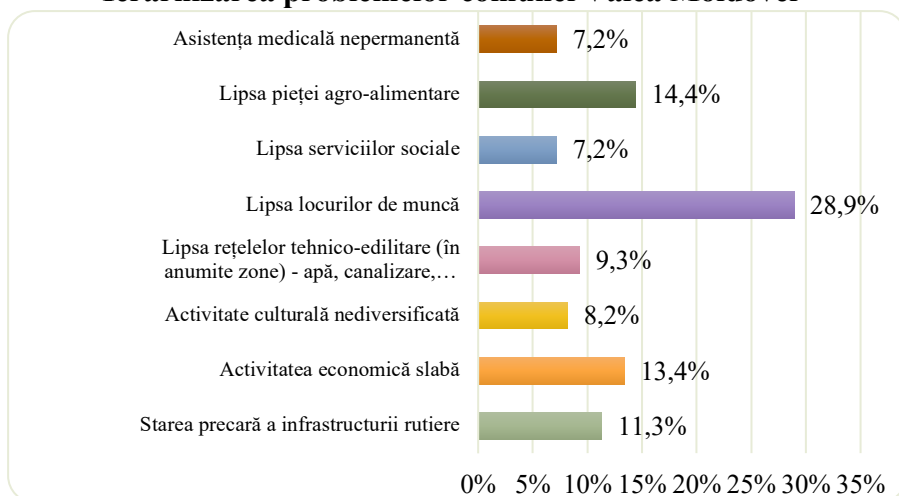

Figura XIII.31: Principalele probleme ale comunei Valea Moldovei

Referitor la ierarhizarea principalelor probleme ale comunei Valea Moldovei, analizând răspunsurile primite, sunt necesare intervenții pentru remedierea următoarelor probleme principale: lipsa locurilor de muncă, lipsa pieței agro-alimentare, activitatea economică slabă, starea precară a infrastructurii rutiere, precum și alte probleme enumerate în figura anterioară.

Acțiuni propuse pentru rezolvarea problemelor

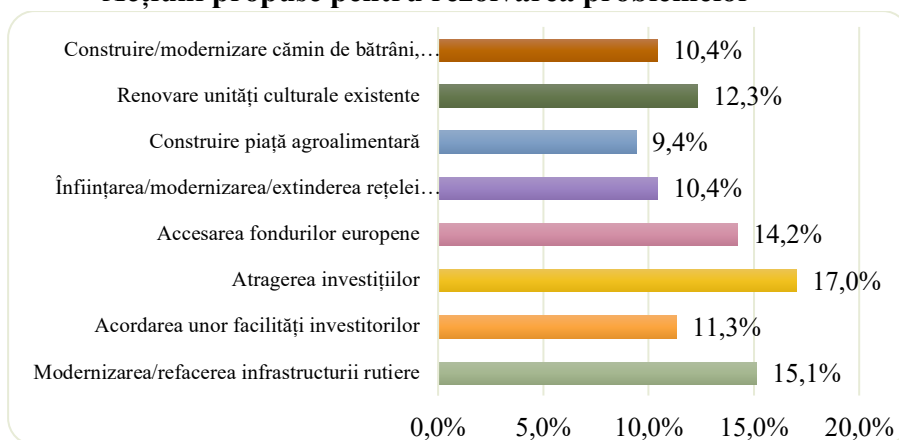

Figura XIII.32: Acțiuni propuse în sondaj pentru rezolvarea problemelor

Corelat cu ierarhizarea problemelor, respondenții au apreciat care sunt acțiunile pentru rezolvarea principalelor probleme: atragerea investițiilor, modernizarea/ refacerea infrastructurii rutiere, accesarea fondurilor europene, precum și altele prezentate în „Figura XIII.32”.

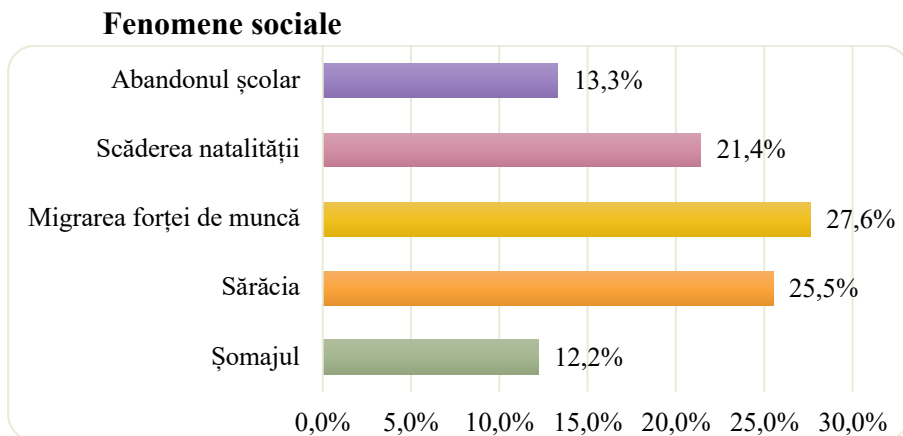

Figura XIII.33: Fenomene sociale negative care afectează comuna Valea Moldovei

Principalul fenomen social negativ care afectează comuna Valea Moldovei, evidențiat în analiza efectuată este reprezentat de migrarea forței de muncă, acest fenomen fiind în strânsă corelație cu șomajul ridicat și sărăcia populației comunei. Astfel, dezvoltarea comunei Valea Moldovei este în strânsă legătură cu implicarea cetățenilor în activități productive. Lipsa locurilor de muncă va genera sărăcie, fapt ce va duce la încetinirea fenomenului de dezvoltare.

Calitatea vieții în comuna Valea Moldovei – analiză comparativă la nivel local – național – european

Pentru a afla date despre bunăstarea locuitorilor comunei Valea Moldovei, se analizează comparativ datele existente la nivel local, național și european (datele la nivel național și european fiind disponibile pe platforma EUROSTAT). Rolul analizei constă în evidențierea decalajelor de dezvoltare acolo unde este cazul.

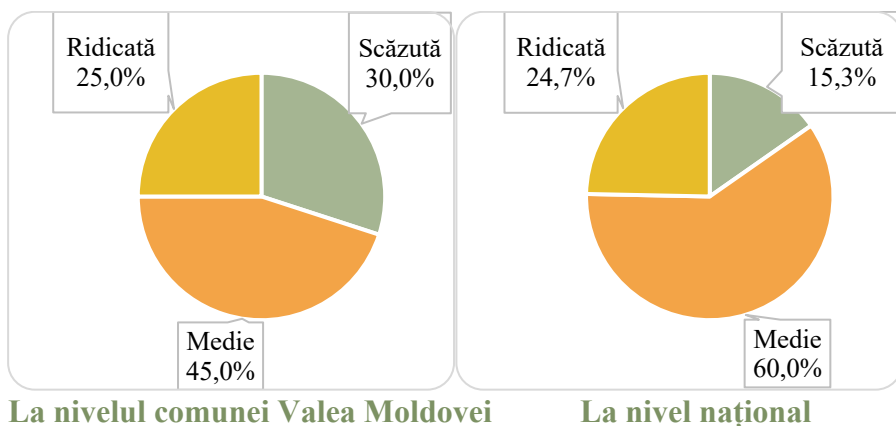

Figura XIII.34: Aprecierea satisfacției generale a vieții

Procentele afișate arată ponderea persoanelor din comuna Valea Moldovei și România care și-au evaluat satisfacția pe o scară de la 0 (cel mai mic) la 10 (cel mai mare). Rezultatele sunt grupate în 3 categorii: Scăzută (0-5), Medie (6-8) și Ridică (9-10). Această medie se calculează prin însumarea tuturor evaluărilor oferite de oameni la nivelul lor subiectiv de satisfacție, care variază între 0 și 10 puncte, iar ulterior această sumă este împărțită la numărul total de respondenți pentru a obține media. România are aceeași medie cu cea a UE, respectiv 7,3/10, Finlanda și Irlanda împărțind primul loc cu o medie de 8,1/10 iar la capătul opus se află Bulgaria cu o medie privind satisfacția generală a vieții de 5,4/10. La nivelul comunei Valea Moldovei media rezultată este de 7,1/10, aceasta situându-se sub media națională.

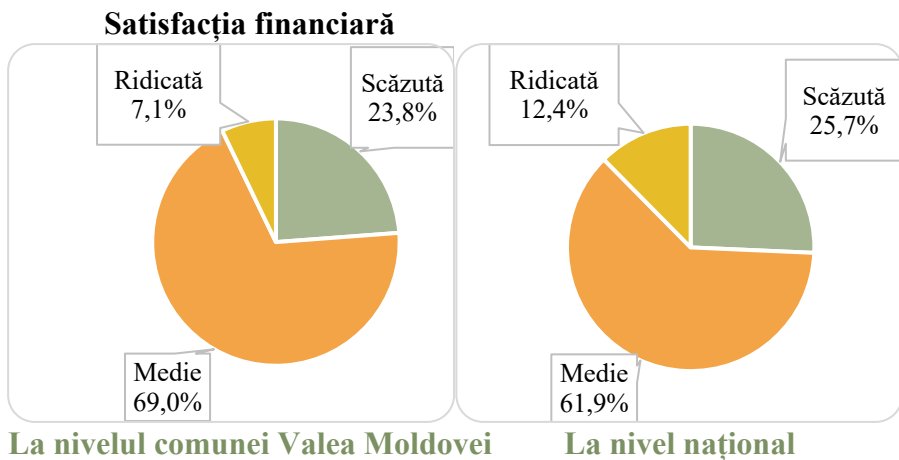

Figura XIII.35: Aprecierea satisfacției financiare

Procentele afișate arată ponderea respondenților la nivel național (dreapta), respectiv la nivelul comunei Valea Moldovei (stânga) care și-au evaluat satisfacția privind condițiile de viață materiale în următoarele trepte: scăzută, medie și ridicată. Astfel, la nivelul comunei Valea Moldovei, ponderea persoanelor care și-au apreciat satisfacția privind condițiile de viață în categoria *scăzută* (23,8%) se apropie de media înregistrată la nivel național (25,7%). Totuși, în ceea ce privește ponderea persoanelor care și-au evaluat satisfacția privind condițiile de viață în categoria *ridicăță* (7,1%) se situează sub media națională (12,4%). România se situează deasupra mediei Uniunii Europene cu o medie de 6,6/10 privind satisfacția materială. Țările nordice precum Danemarca, Finlanda și Suedia au cea mai mare rată de satisfacție privind condițiile materiale, aceasta fiind de 7,6/10, Bulgaria are o satisfacție monetară scăzută comparativ cu media UE, fiind de 4,3/10.

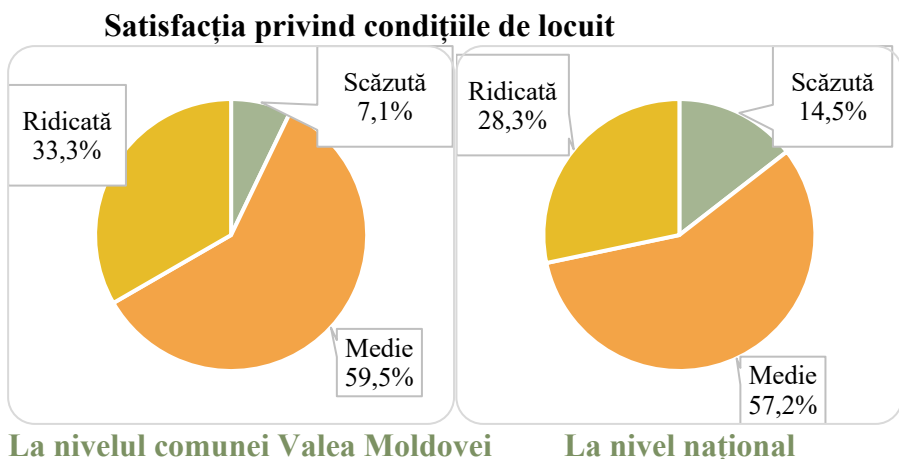

Figura XIII.36: Satisfacția privind condițiile de locuit

Procentele afișate arată ponderea respondenților la nivel național (dreapta), respectiv la nivelul comunei Valea Moldovei (stânga) care și-au evaluat satisfacția privind condițiile de locuit în următoarele trepte: scăzută, medie și ridicată. Analizând ponderea persoanelor care și-au evaluat satisfacția față de condițiile de locuit în categoria *medie*, la nivel național (57,2%) cu ponderea persoanelor care au ales aceeași categorie la nivelul comunei Valea Moldovei (71,4%), se constată faptul că valoarea este mai ridicată pentru comuna Valea Moldovei, astfel în România 28,3% dintre respondenți prezintă o satisfacție ridicată și 14,5% prezintă o satisfacție scăzută în timp ce respondenții comunei Valea Moldovei înregistrează un procent mai scăzut pentru o satisfacție ridicată (21,4%) și 7,1% pentru o satisfacție scăzută.

România se situează la același nivel de satisfacție privind condițiile de locuit cu Uniunea Europeană având media de 7,4/10. Țările nordice au cel mai ridicat nivel de satisfacție, acesta fiind de 8,4/10 pentru Danemarca și Finlanda în timp ce Bulgaria înregistrează cea mai mică medie europeană de 6,0/10.

Coeficientul de supraaglomerare a locuinței

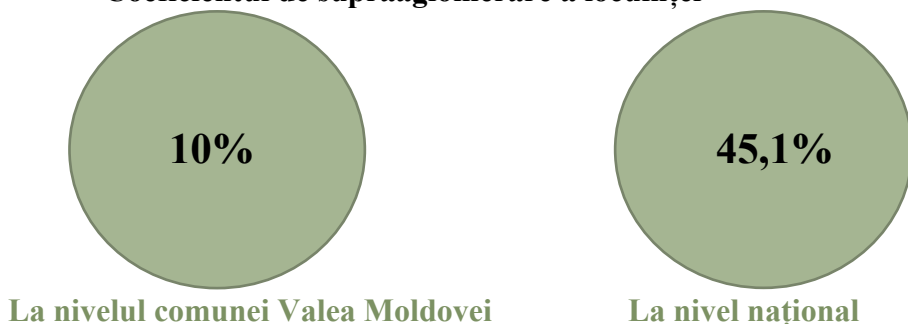

Figura XIII.37: Rata de supraaglomerare a locuinței

La capitolul supraaglomerare a locuinței România se situează pe ultimul loc cu un procent de 45,1%, cu 28% mai mult față de media UE. Cipru înregistrează cele mai bune rezultate la acest capitol cu o valoare de 2,2%. Conform anchetei sociologice realizate, la nivelul comunei Valea Moldovei rata de supraaglomerare a locuinței este de 10%, aceasta situându-se sub media europeană, care este de 17%.

Media numărului de ore lucrate pe săptămână

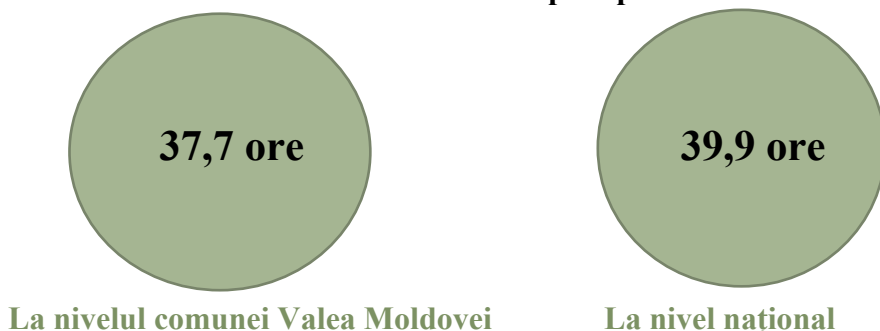

Figura XIII.38: Numărul de ore lucrate pe săptămână

Numărul mediu de ore de lucru pe săptămână, la nivel național, este de 39,9 ore, cu 8,1 ore mai mult decât media UE. La nivelul comunei Valea Moldovei, conform răspunsurilor respondenților s-a calculat o medie a numărului de ore lucrate pe săptămână de 37,7 ore, medie sub cea națională. Danemarca are cea mai ridicată medie a satisfacției timpului utilizat, fiind de 7,8/10, și privind în polul opus,

Bulgaria înregistrează o satisfacție medie de doar 5,7/10. Olanda lucrează mai inteligent, nu mai greu, cu o medie de doar 19,9 ore pe săptămână, iar la polul opus se află chiar România cu cea mai ridicată medie de ore de lucru pe săptămână de 39,9 ore.

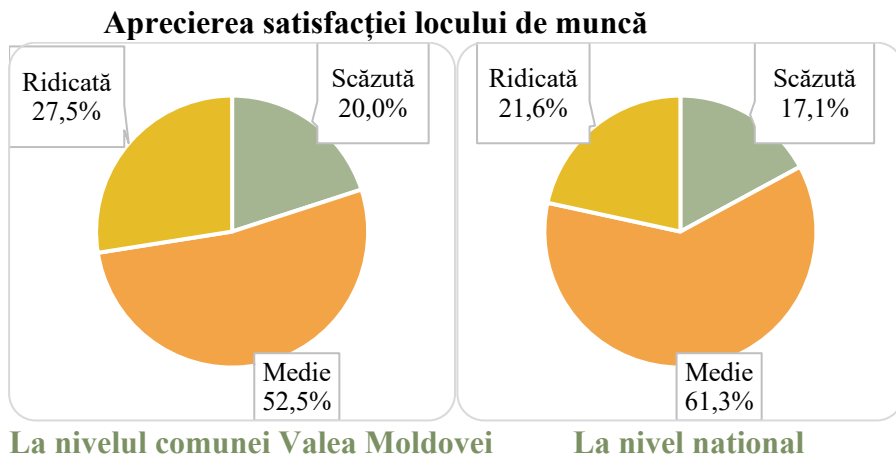
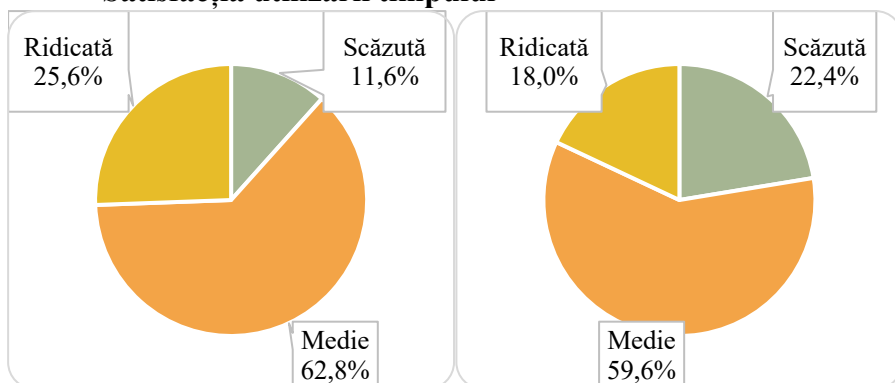

Figura XIII.39: Aprecierea satisfacției locului de muncă

În ceea ce privește satisfacția la locul de muncă, România se încadrează în media Uniunii Europene de 7,2/10, dar are o rată de angajare de 61,9% fiind sub media UE de 68,4%. La nivelul comunei Valea Moldovei, 51,2% din populația respondentă înregistrează o satisfacție medie a locului de muncă. Grecia este pe ultimul loc cu o satisfacție medie de 6,2/10 și o rată de angajare de 57,2%. Pe primul loc se află Finlanda pentru satisfacția la locul de muncă cu o medie de 8,1/10 iar cea mai mare rată de angajare o deține Olanda fiind de 80,1%.

Satisfacția utilizării timpului

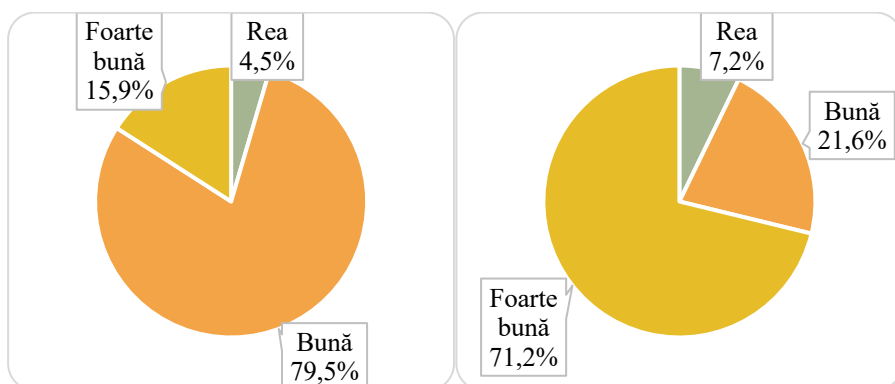

La nivelul comunei Valea Moldovei   La nivel național

Figura XIII.40: Aprecierea satisfacției utilizării timpului

Pentru satisfacția folosirii timpului, ponderea populației respondente care înregistrează o satisfacție medie (62,8%) se situează peste ponderea înregistrată la nivel național (59.6%), ponderea populației care înregistrează o satisfacție ridicată a locului de muncă la nivelul comunei Valea Moldovei (25,6%) se situează peste media națională (18%).

Autoevaluarea stării de sănătate

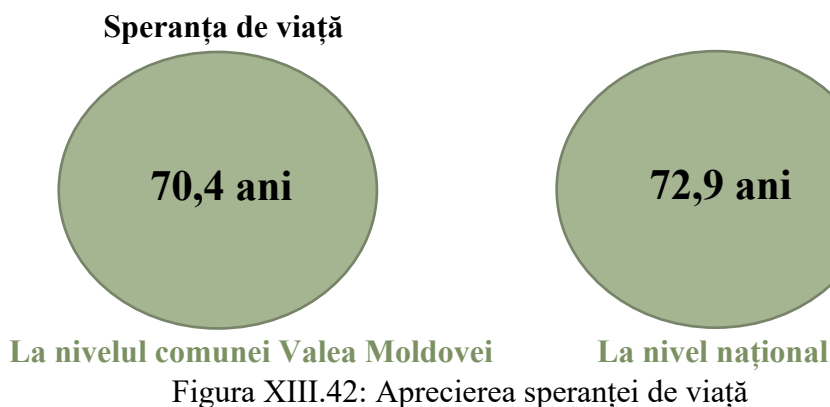

La nivelul comunei Valea Moldovei   La nivel național

Figura XIII.41: Autoevaluarea stării de sănătate

Analizând autoperceperea sănătății (Figura XIII.41) în România 71,2% dintre respondenți au declarat faptul că își consideră sănătatea ca fiind „Foarte bună” depășind media UE de 68,6%, în schimb România se situează spre finalul clasamentului privind speranța de viață, care este de 72,9 ani, mai mică decât media UE. La nivelul comunei Valea Moldovei, 79,5% din populația respondentă și-a autoperceput starea de sănătate ca fiind bună. Deși românii se consideră sănătoși în proporție de peste 90%, prezintă o reticiență față de sistemul medical/ medici, refuză să-și facă analize generale periodice și nu iau în serios simptomele care le indică problemele de sănătate. Astfel, aceste procente nu reflectă de cele mai multe ori realitatea, fapt confirmat și de speranța de viață, mai mică la nivelul României comparativ cu alte state din UE.

În Lituania doar 46,2% dintre persoane își consideră sănătatea ca fiind „Foarte bună”, iar Irlanda ajunge la o valoare aproape dublă comparativ cu Lituania, de 84,1%. Cea mai redusă speranță de viață dintre țările UE este în Bulgaria de 71,4 ani, nivelul cel mai ridicat fiind atins de Spania cu o medie de 83,3 ani.

Speranța de viață la naștere arată numărul mediu de ani în care un nou-născut se poate aștepta să trăiască dacă este supus de-a lungul vieții sale la condițiile actuale de mortalitate.

Media speranței de viață la nivelul României este de 72,9 ani, în timp ce media Uniunii Europene este de 80,1 ani. Majoritatea

populației respondente (69%) din comuna Valea Moldovei își evaluează speranța de viață ca fiind între 60 și 80 de ani. Rezultă o medie a speranței de viață de 70,4 ani, sub media înregistrată la nivel național. Datele prezentate, atât la nivel național cât și la nivelul comunei Valea Moldovei sunt calculate după răspunsurile respondenților în cadrul unor anchete sociologice.

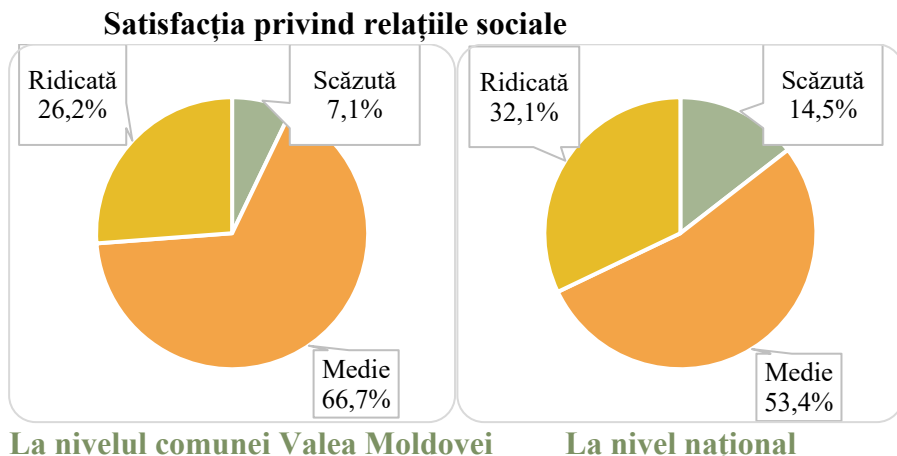

Figura XIII.43: Aprecierea satisfacției privind relațiile sociale

Locuitorii din comuna Valea Moldovei înregistrează o satisfacție *medie* (66,7%) în ceea ce privește relațiile sociale, care se situează peste media națională (53,4%). Impactul relațiilor sociale se reflectă în societate. Astfel, comunitățile se dezvoltă prin buna comunicare între membri și realizarea de proiecte comune.

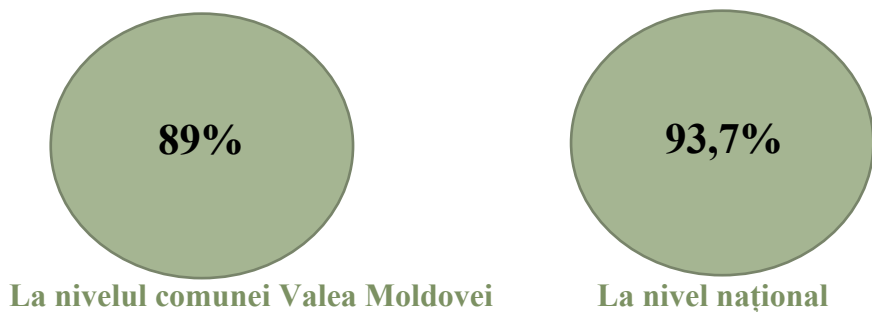

Figura XIII.44: Rata populației care consideră faptul că are pe cine se baza

Satisfacția față de relațiile personale (Figura XIII.44) în România este de 7,6/10, cu 0,3 mai mică comparativ cu media UE. O pondere de 93,7% din persoanele respondente din România au spus că au pe cineva pe care să se bazeze la nevoie, depășind media UE cu 0,5%. La nivelul comunei Valea Moldovei ponderea persoanelor care au răspuns că au pe cine se baza la nevoie este de 79%, situându-se sub media națională. Bulgaria, precum și în indicatorii anteriori analizați se situează pe ultimul loc cu o medie de 6,6/10, în timp ce Austria, Irlanda, Malta și Slovenia se luptă pentru primul loc, cu o medie de 8,6/10 în ceea ce privește satisfacția față de relațiile personale. Doar 84,7% dintre persoanele din Luxemburg au pe cine se baza la nevoie, în timp ce în Slovacia 98,6% dintre persoane au în cine să își pună baza la nevoie.

Relațiile dintre membrii unei comunități influențează semnificativ cursul lucrurilor și au un impact enorm în atingerea obiectivelor de dezvoltare. Comunitățile strânse, care lucrează împreună, determină fluxuri pozitive și creează un cadru favorabil dezvoltării.

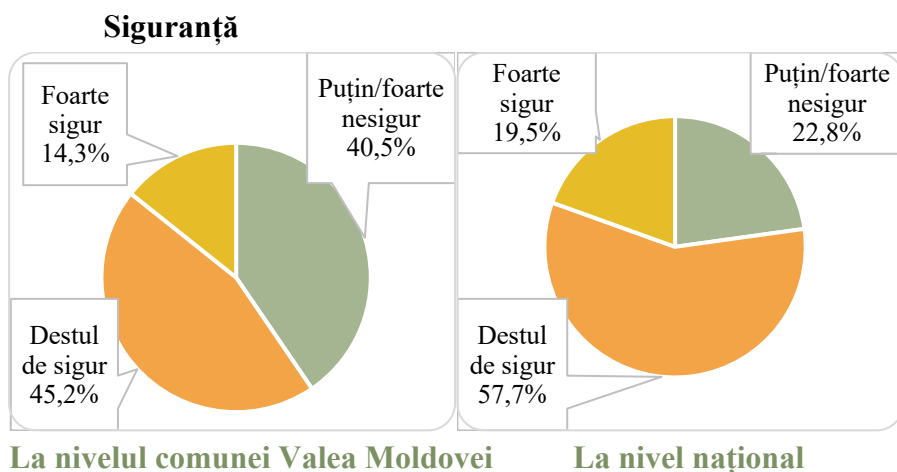

Figura XIII.45: Aprecierea siguranței publice

În România, doar 19,5% din populația respondentă a declarat că se simte „foarte în siguranță” când merge pe jos pe timp de noapte

în întuneric, ponderea fiind sub media UE de 27,2%. Populația care raportează acte de violență și vandalism în România reprezintă un procent de 8,8%, cu aproximativ 2% mai puțin decât media Uniunii Europene.

În comuna Valea Moldovei doar 14,3% din populația respondentă se simte „foarte în siguranță”, iar 40,5% dintre respondenți se simt nesiguri mergând pe jos pe timp de noapte în întuneric, fiind o valoare mai ridicată comparativ cu cea de la nivel național.

Lituania este pe ultimul loc privind siguranța, doar 9,8% din populație se simte „foarte în siguranță”, în timp ce în Malta 66,4% din populație se simte „foarte în siguranță”.

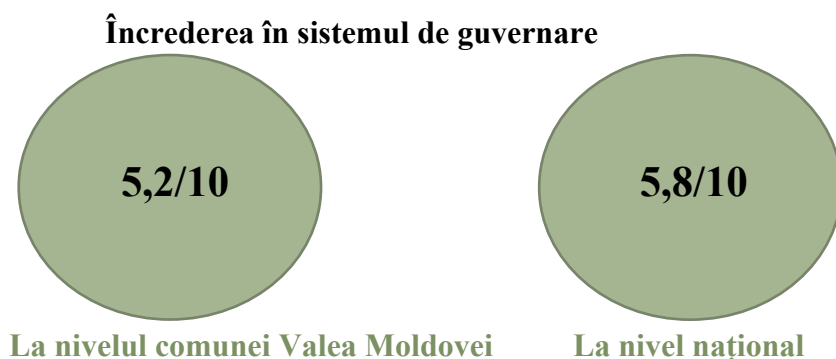
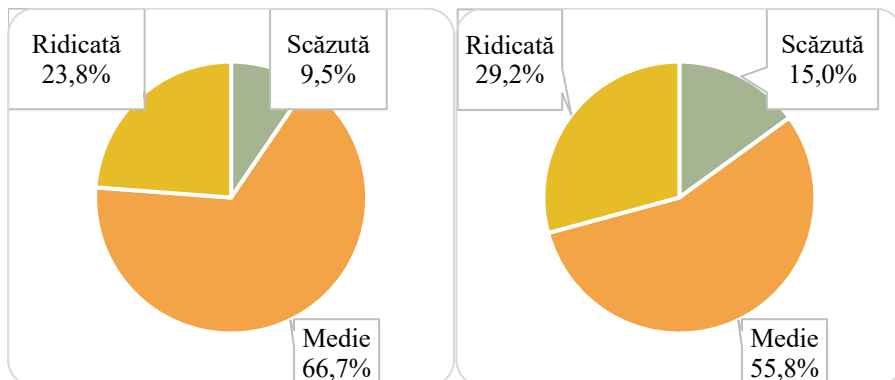

Figura XIII.46: Aprecierea încrederii în sistemul de guvernare

Încrederea în sistemul de guvernare în România reprezintă o medie de 5,8/10, fiind peste media UE de 4,5/10. La nivelul comunei Valea Moldovei, media înregistrată este de 5,2/10, situându-se sub media națională. Încrederea cetățenilor din România în Parlamentul European este de 55% ceea ce reprezintă faptul că același procent din populație are opinii pozitive despre Parlamentul European, iar media UE este de 50%.

Mediu

La nivelul comunei Valea Moldovei

La nivel național

Figura XIII.47: Aprecierea satisfacției privind mediul înconjurător

Media în România în legătură cu satisfacția privind mediul înconjurător este de 7,4/10, cu 0,2 mai mare decât media UE. În România populația urbană este expusă la $25,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, în timp ce media UE este de $20,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (micrograme per metru cub).

În comuna Valea Moldovei se prezintă un grad de satisfacție scăzut (26,2%) mai mare față de media națională (15%).

Austria are cea mai ridicată medie a satisfacției privind mediul înconjurător atingând 8,4/10, în timp ce Bulgaria se situează pe ultimul loc cu o medie de 5,2/10.

Cea mai „verde” țară europeană este Finlanda având o valoare de $10,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, Croația prezintă cel mai ridicat nivel de poluare, având valoarea de $30,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

În comuna Valea Moldovei nu există un sistem de măsurare al poluării din aer.

CAPITOLUL XIV – PORTOFOLIUL DE PROIECTE

Lista proiectelor individuale ale comunei Valea Moldovei pentru perioada 2021 – 2027

1. Dezvoltarea rețelei de apă potabilă și canalizare pe întreaga rază a comunei Valea Moldovei

Rezultate așteptate: Disponibilitatea utilităților de apă și canalizare pe întreg UAT Valea Moldovei, creșterea numărului de locuințe racordate la apă curentă și canalizare, îmbunătățirea calității vieții a locuitorilor.

Posibile surse de finanțare: Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM), PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

2. Dezvoltarea rețelei de alimentare cu gaz în comuna Valea Moldovei

Rezultate așteptate: Disponibilitatea alimentării cu gaz metan în comuna Valea Moldovei, creșterea numărului de locuințe racordate la rețeaua de alimentare cu gaz, îmbunătățirea calității vieții a locuitorilor.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM), PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

3. Modernizarea drumurilor comunale

Rezultate așteptate: Creșterea gradului de modernizare a străzilor, îmbunătățirea accesibilității, creșterea siguranței rutiere, îmbunătățirea aspectului general al comunei.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, Programul Operațional Transport (POT) 2021 – 2027, PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

4. Amenajare piață agro-alimentară

Rezultate așteptate: Promovarea produselor locale și a unei alimentații mai sănătoase, creșterea comercializării produselor realizate de producătorii locali.

Posibile surse de finanțare: Fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

5. Înființarea și dotarea unei grădinițe cu program prelungit

Rezultate așteptate: Creșterea ofertei educaționale și îmbunătățirea infrastructurii educaționale.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

6. Construire și dotare centru social

Rezultate așteptate: Realizarea unui centru social pentru diferite activități/ servicii sociale, îmbunătățirea serviciilor sociale.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

7. Realizare centru de afaceri

Rezultate așteptate: Amenajarea de spații în vederea dezvoltării micilor afaceri locale, asigurarea tuturor utilităților, îmbunătățirea activității economice.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, Programul Operațional Competitivitate (POC) 2021 – 2027, PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

8. Dezvoltarea infrastructurii velo și a infrastructurii pietonale

Rezultate așteptate: Creșterea lungimii suprafețelor pietonale și a pistelor de biciclete, înfrumusețarea comunei Valea Moldovei.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

9. Realizarea unui ecosistem digital interinstituțional și interoperabil

Rezultate așteptate: Digitalizarea proceselor specifice și asigurarea canalelor de legătură cu alte entități. Eficientizarea activității funcționarilor publici și beneficiarilor de servicii publice (persoanelor fizice și juridice) accesul la serviciile oferite, asigurându-se fluidizarea circularii informațiilor și documentelor specifice, creșterea gradului de trasabilitate operațională și un nivel înalt de transparență decizională.

Posibile surse de finanțare: PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

10. Amenajarea de stații pentru încărcarea autovehiculelor electrice

Rezultate așteptate: Creșterea gradului de utilizare a surselor regenerabile de energie, precum și a eficienței energetice, îmbunătățirea calității aerului și reducerea emisiilor de carbon.

Posibile surse de finanțare: Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

11. Instalarea unui sistem de supraveghere pe întreaga rază a comunei Valea Moldovei

Rezultate așteptate: Extinderea sistemului de monitorizare video la nivelul întregului spațiu administrativ a comunei Valea Moldovei, precum și instalarea de camere speciale pentru înregistrarea numerelor de înmatriculare a vehiculelor, amplasarea acestora în intersecții, la trecerile de pietoni și la intrările/ieșirile din municipiu și instalarea de camere pentru măsurarea vitezei instantanee în zonele în care se produc frecvent accidente rutiere. Îmbunătățirea sistemului de securitate și digitalizarea comunei Valea Moldovei.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

12. Derularea unui program pentru gestionarea câinilor fără stăpân

Rezultate așteptate: Amenajarea de spații de adăpost pentru câinii fără stăpân, sterilizarea acestora, creșterea numărului de adopții a câinilor, reducerea. Îmbunătățirea generală a siguranței locuitorilor în spațiile publice, reducerea numărului de câini fără stăpân.

Posibile surse de finanțare: Fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

13. Construire și dotare complex sportiv

Rezultate așteptate: Construirea unui complex sportiv ce să conțină diferite terenuri de sport (fotbal, baschet, handball, etc.) și dotarea acestuia cu echipamente necesare pentru desfășurarea activităților sportive. Îmbunătățirea infrastructurii de pregătire sportivă și creșterea calității vieții locuitorilor, promovarea sportului local.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

14. Achiziționare și montare mobilier inteligent pe teritoriul comunei Valea Moldovei

Rezultate așteptate: Amenajarea zonelor publice cu acces la wi-fi gratuit și instalarea de bănci inteligente în zonele de agrement cu posibilitatea de încărcare a dispozitivelor mobile prin prize USB sau wireless, acestea putând să își producă singure electricitatea necesară prin panouri fotovoltaice pe șezutul băncilor.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

15. Realizarea unui sistem de irigații inteligent

Rezultate așteptate: Realizarea unui sistem de irigații inteligent pentru menținerea și întreținerea spațiilor verzi din comuna Valea Moldovei.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

16. Crearea/ modernizarea/ reabilitarea stațiilor de transport public de călători

Rezultate așteptate: Îmbunătățirea accesibilității comunei Valea Moldovei prin crearea/ extinderea traseelor de transport în comun pe raza UAT Valea Moldovei și către alte localități apropiate.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

17. Achiziție mijloace de transport nepoluante

Rezultate așteptate: Îmbunătățirea accesibilității comunei Valea Moldovei prin crearea/ extinderea traseelor de transport în comun cu folosind mijloace de transport nepoluante (autobuze/ microbuze electrice) pe raza UAT Valea Moldovei și către alte localități apropiate.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

18. Realizarea de sisteme inteligente pentru transportul public în comun

Rezultate așteptate: Sisteme informaționale inteligente pentru transportul public în comun (furnizarea de informații privind timpii de sosire și de plecare, hărți de transport și grafice orare, alternativele și legăturile cu alte linii de transport prin afișare digitală și mesaje vocale, posibilități de intermodalitate, aplicații pentru planificarea călătoriilor).

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

19. Crearea și dezvoltarea de platforme digitale de comunicare și schimb de documente

Rezultate așteptate: Crearea și dezvoltarea de platforme digitale de comunicare și schimb de documente (inclusiv lecții digitalizate), baze de date și biblioteci virtuale pentru elevi și studenți, părinți și școală, live streaming, dotarea cu echipamente și infrastructura de proiectare și mapare video.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

20. Digitalizarea și digitizarea instituțiilor publice din comuna Valea Moldovei

Rezultate așteptate: Creșterea nivelului de digitalizare și a eficienței lucrătorilor din instituțiile publice.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

21. Achiziția de panouri fotovoltaice pentru asigurarea necesarului de energie electrică în instituțiile publice

Rezultate așteptate: Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/ îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie. Creșterea gradului de folosire a energiei regenerabile.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

22. Demararea unui proiect de înființare a unui centru de formare profesională pentru populație

Rezultate așteptate: Creșterea numărului de persoane cu, cunoștințe profesionale, creșterea numărului de antreprenori/salariați în comuna Valea Moldovei.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Capital Uman (POCU) 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

23. Construire creșă

Rezultate așteptate: Îmbunătățirea accesului la îngrijirea și educația timpurie a copilului prin diversificarea serviciilor socio-educative.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

24. Amenajare zonă de camping

Rezultate așteptate: Amenajarea unei zone de camping pentru a crește fluxul de turiști. Înfrumusețarea zonei, dezvoltarea potențialului turistic.

Posibile surse de finanțare: Programul Operațional pentru Combaterea Sărăciei (POCS) 2021 – 2027, Multifond: FSE+, FEDR, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

25. Realizarea unui aventura parc

Rezultate așteptate: Amenajarea unui spațiu propice, instalarea traseelor de aventură, instalarea sistemelor de siguranță “linia vieții”, evaluarea stabilității copacilor. Crearea de noi atracții turistice, creșterea fluxului de turiști.

Posibile surse de finanțare: Programul Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

26. Modernizarea/ extinderea rețelei de iluminat public cu panouri fotovoltaice

Rezultate așteptate: Creșterea gradului de iluminare al comunei și înfrumusețarea acesteia.

Posibile surse de finanțare: Program Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, PNRR, fonduri proprii + alte surse nerambursabile.

27. Demararea unui proiect privind educația civică

Rezultate așteptate: Îmbunătățirea spiritului civic și a responsabilităților față de comunitate, reducerea infracțiunilor.

Posibile surse de finanțare: Fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

28. Digitalizarea și digitizarea activităților din cadrul unităților educaționale

Rezultate așteptate: Modernizarea sistemului de învățare prin metode inteligente, achiziționarea de echipamente electronice pentru o bună desfășurare a activităților educaționale prin intermediul online.

Posibile surse de finanțare: Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2021 – 2027, Programul Operațional Regional (POR) 2021 – 2027, alte fonduri nerambursabile + fonduri proprii.

CAPITOLUL XV – IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) a comunei Valea Moldovei a reprezentat o concentrare a eforturilor membrilor Primăriei comunei Valea Moldovei și a reprezentanților principalelor instituții publice și private din comuna Valea Moldovei. Astfel a apărut nevoia creării unei viziuni comune și stabilirea unor priorități de dezvoltare. Rezultatul acestui demers constă într-un portofoliu de proiecte ce vizează toate domeniile strategice de interes pentru comuna Valea Moldovei.

Implementarea SDL se va realiza în strânsa colaborare dintre Primăria comunei Valea Moldovei și reprezentanții instituțiilor beneficiare a proiectelor propuse. Depunerea spre finanțare și implementarea proiectelor vor fi monitorizate din punct de vedere tehnic și financiar. În sens operațional, implementarea SDL va fi realizată de o echipă de experți din cadrul primăriei comunei Valea Moldovei precum și de experți cooptați (firme de consultanță). Principalele responsabilități ale structurii de implementare SDL vor consta în:

- *Menținerea unei relații de colaborare continuă și consultare permanentă cu celelalte autorități publice locale și alți actori economici implicați*

În sens practic, realitatea economică dintr-un anumit areal poate fi modificată brusc de acțiunea unor factori externi care pot conduce la modificarea principiilor curente de funcționare (spre exemplu pandemia COVID-19). Astfel, este necesară o relație de comunicare și cooperare continuă între structura de implementare a SDL și celelalte autorități publice locale și alți actori economici implicați (mediul de afaceri, organisme neguvernamentale ș.a.).

- *Monitorizarea permanentă a surselor de finanțare și prioritizarea proiectelor în funcție de sesiunile deschise*

Având în vedere decalajele de dezvoltare dintre Regiunea de Dezvoltare Nord – Est și celelalte regiuni, apare necesitatea absorbției fondurilor alocate în Cadrul Financiar Multianual (CFM) 2021 – 2027. Premisa absorbției fondurilor alocate constă în monitorizarea atentă a programelor de finanțare și pregătirea în avans a documentațiilor necesare, în vederea încadrării în sesiunile deschise (expertize tehnice de specialitate, Studii de Fezabilitate (SF), Documentații de avizare a Lucrărilor de Intervenție (DALI), Proiecte tehnice de Execuție (PTH) ș.a.).

- *Negocierea participării autorității publice în diferite forme de cooperare (tip cluster) pentru obținerea unor finanțări externe*

Un accent deosebit este pus în CFM 2021 – 2027 pe formele de asociere colaborativă în sensul îndeplinirii unor obiective comune și al accelerării procesului de dezvoltare. O oportunitate pentru comuna Valea Moldovei este reprezentată de constituirea unor clustere pe domenii strategice (industrie, sănătate, comerț, etc) în care Primăria comunei Valea Moldovei să devină membră și să participe în proiectele derulate. Această abordare a avut deja un succes impresionant în alte regiuni, clustere din România obținând recunoaștere internațională.

